

๒๒.๓.๒๕๓๙

การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาเอกชนจังหวัดสระบุรี

ปริญญานิพนธ์
ของ
เดชา หามนตรี

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา
กันยายน ๒๕๓๘
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาเอกชนจังหวัดสระบุรี

บทคัดย่อ
ของ
เดชา หามนตรี

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา
กันยายน 2538

การวิจัยครั้งนี้ความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจังหวัดสระบุรี ตามทัศนะของผู้บริหารและครู

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารจำนวน 105 คน และครู จำนวน 162 คน รวมทั้งสิ้น 267 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t - test)

ผลการศึกษานี้พบว่า

1. ผู้บริหารมีทัศนะเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา 5 ด้าน คือ การกำหนดและแจ้งนโยบาย และการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนด้าน การเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนปฏิบัติการนิเทศ การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน และการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2. ครูมีทัศนะเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา 5 ด้าน คือ การกำหนดและแจ้งนโยบายการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน การเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนปฏิบัติการนิเทศ การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน และการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

3. ทัศนะของผู้บริหารที่มีเพศและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน ต่อการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา 5 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ทัศนะของครูที่มีเพศต่างกัน ต่อการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา 5 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. ทัศนะของครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน ต่อการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา 5 ด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

THE INTERNAL SUPERVISION IN PRIMARY SCHOOLS UNDER
THE OFFICE OF PRIVATE EDUCATIONAL
COMMISSION IN CHANGWAT SARABURI

AN ABSTRACT

BY

DECHA HAMONTRI

Presented in partial fulfilment of the requirements for the Master
of Education degree in Administration Education
at Srinakharinwirot University

September 1995

The purposes of this study were :-

1, to investigate five aspects of the internal supervision as perceived by administrators and teachers in primary schools under the Office of Private Educational Commission in Changwat SaraBuri. The five aspects of internal supervision included policy determination, supervisory organizing, operational planning, actual operation and supervisory evaluation.

2, to compare the perception of administrators and teachers toward five aspects of internal school supervision.

The sample included 105 administrators and 162 elementary school teachers. The statistical procedures used for analyzing the data were percentage, arithmetic mean, Standard deviation, and t-test.

The findings of the study were as follow :

1. The primary school administrators perceived internal school supervision at high level in the aspects of policy determination and supervisory organizing but perceived the rest of three aspects at medium level.

2. The primary school teachers perceived all aspects of internal school Supervision at medium level.

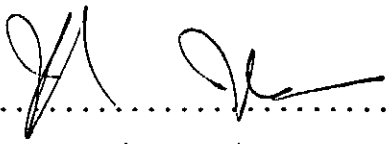
3. It was not statistical significant different between the school administrators' perception with different sex and different experiences.

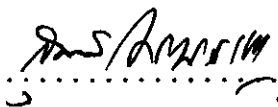
4. It was not statistical significant different between school teachers' perception with different sex.

5. It was not statistical significant different at .05 between school teachers' perception with different experiences.

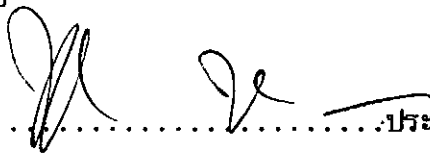
คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปฏิญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

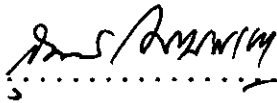
คณะกรรมการควบคุม

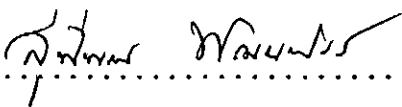
..........ประธาน
(รศ.ทวีบูรณ์ หอมเย็น)

..........กรรมการ
(รศ.ดร.สุนทร โคตรบรรเทา)

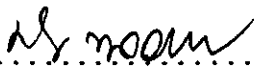
คณะกรรมการสอบ

..........ประธาน
(รศ.ทวีบูรณ์ หอมเย็น)

..........กรรมการ
(รศ.ดร.สุนทร โคตรบรรเทา)

..........กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อ.สุพิพรรณ พันณพณิชย์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปฏิญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..........คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

วันที่ 27 เดือน กันยายน พ.ศ. 2538

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยความเรียบร้อย สมบูรณ์ทุกประการ โดยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก รศ.ทวิบูรณ์ หอมเย็น ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรรเทา กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ซึ่งให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขปริญญานิพนธ์ให้ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เนาวรัตน์ วิไลชนม์ รองศาสตราจารย์ ดร.กิตติมา ปรีดีคิลก ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมหมาย รอดโพธิ์ทอง อาจารย์สุพิพรรณ พัฒนพานิช อาจารย์สังวาลย์ คล้ายกระแสด อาจารย์สมกิจ กิจพูนวงศ์ และอาจารย์รัชนี้ ศรีสุชาติ ที่ให้ความกรุณาแนะนำในการทำวิจัย ตรวจสอบเครื่องมือ และให้คำปรึกษาด้านสถิติ ตลอดจนแก้ไขปรับปรุงสำนวนภาษาในการเขียนเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณศึกษาธิการจังหวัดสระบุรี ศึกษาธิการอำเภอทุกอำเภอ กลุ่มตัวอย่างทั้งผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจังหวัดสระบุรี ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี และขอขอบคุณ คุณณัฐชยา ประสงค์ผล ที่ให้การช่วยเหลือเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่างที่ทดลองใช้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

คุณค่าอันพึงมีจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของบิดา มารดา ครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนในการทำวิจัย จนสำเร็จลุล่วงด้วยดีทุกประการ

เดชา หามนตรี

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
'ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
ความหมายของการนิเทศการศึกษา	7
ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน	9
ความจำเป็นในการนิเทศภายในโรงเรียน	10
จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน	11
หลักการนิเทศภายในโรงเรียน	12
งานสำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียน	14
กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน	16
การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการ	
การศึกษาเอกชน	18
การกำหนดและแจ้งนโยบาย	18
การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน	19
การเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนปฏิบัติการนิเทศ	20
การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน	23
การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน	25
ปัญหาในการจัดการนิเทศภายในโรงเรียน	26
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในโรงเรียน	27
สมมุติฐานการวิจัย	29

3	วิธีคำเ ในการศึกษาค้นคว้า	30
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	30
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	30
	ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ	31
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	32
	การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	33
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	33
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	35
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	35
	การวิเคราะห์ข้อมูล	35
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	36
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อ เสนอแนะ	90
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	90
	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	90
	วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	91
	สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	92
	อภิปรายผล	95
	ข้อเสนอแนะ	99
	บรรณานุกรม	100
	ภาคผนวก	105
	ประวัติย่อของผู้วิจัย	116

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากผู้บริหารและครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	36
2	จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง . . .	37
3	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหาร โดยภาพรวมและรายด้าน	39
4	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหาร แยกเป็นรายข้อ ด้านการกำหนดและแจ้งนโยบาย . . .	40
5	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหาร แยกเป็นรายข้อ ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน โรงเรียน	42
6	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหาร แยกเป็นรายข้อ ด้านการเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนปฏิบัติการนิเทศ	43
7	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหาร แยกเป็นรายข้อ ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน	45
8	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหาร แยกเป็นรายข้อ ด้านการประเมินผลการนิเทศภายใน โรงเรียน	46
9	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครู โดยภาพรวมและรายด้าน	47
10	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครู แยกเป็นรายข้อ ด้านการกำหนดและแจ้งนโยบาย	48
11	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครู แยกเป็นรายข้อ ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน โรงเรียน	49

12	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครู แยกเป็นรายข้อ ด้านการเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนปฏิบัติการ นิเทศ	51
13	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครู แยกเป็นรายข้อ ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน	52
14	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครู แยกเป็นรายข้อ ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน	53
15	เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหาร เกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ	54
16	เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหาร เกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา โดยแยกเป็นรายข้อ ด้านการกำหนดและแจ้งนโยบาย จำแนกตามเพศ	54
17	เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหาร เกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา โดยแยกเป็นรายข้อ ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน จำแนกตามเพศ	57
18	เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหาร เกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา โดยแยกเป็นรายข้อ ด้านการเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนปฏิบัติการนิเทศ จำแนกตามเพศ	59
19	เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหาร เกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา โดยแยกเป็นรายข้อ ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน จำแนกตามเพศ	61
20	เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหาร เกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา โดยแยกเป็นรายข้อ ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน จำแนก ตามเพศ	62
21	เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหาร เกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน	63
22	เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหาร เกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา โดยแยกเป็นรายข้อ ด้านการกำหนดและแจ้งนโยบาย จำแนกตามประสบการณ์ ในการปฏิบัติงาน	64

23	เปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา โดยแยกเป็นรายข้อ ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน	66
24	เปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา โดยแยกเป็นรายข้อ ด้านการเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนปฏิบัติการนิเทศ จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน	68
25	เปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา โดยแยกเป็นรายข้อ ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน จำแนกตาม ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน	70
26	เปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา โดยแยกเป็นรายข้อ ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน	72
27	เปรียบเทียบทักษะของครูเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ	73
28	เปรียบเทียบทักษะของครูเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา โดยแยกเป็นรายข้อ ด้านการกำหนดและแจ้งนโยบาย จำแนกตามเพศ	74
29	เปรียบเทียบทักษะของครูเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา โดยแยกเป็นรายข้อ ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน จำแนกตามเพศ	75
30	เปรียบเทียบทักษะของครูเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา โดยแยกเป็นรายข้อ ด้านการเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนปฏิบัติการนิเทศ จำแนกตามเพศ	76
31	เปรียบเทียบทักษะของครูเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา โดยแยกเป็นรายข้อ ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน จำแนกตามเพศ	77
32	เปรียบเทียบทักษะของครูเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา โดยแยกเป็นรายข้อ ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน จำแนก ตามเพศ	78

33	เปรียบเทียบทักษะของครูเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน	79
34	เปรียบเทียบทักษะของครูเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา โดยแยกเป็นรายข้อ ด้านการกำหนดและแจ้งนโยบาย จำแนกตามประสบการณ์ ในการปฏิบัติงาน	80
35	เปรียบเทียบทักษะของครูเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา โดยแยกเป็นรายข้อ ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน	82
36	เปรียบเทียบทักษะของครูเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา โดยแยกเป็นรายข้อ ด้านการเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนปฏิบัติการนิเทศ จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน	84
37	เปรียบเทียบทักษะของครูเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา โดยแยกเป็นรายข้อ ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน จำแนกตาม ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน	86
38	เปรียบเทียบทักษะของครูเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา โดยแยกเป็นรายข้อ ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน จำแนกตาม ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน	88

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพขึ้นอยู่กับครูจะต้องพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้เหมาะสม ปัจจัยที่จะช่วยพัฒนาครูในด้านวิชาการยิ่งขึ้นคือการนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งมีจุดมุ่งหมายในการ แก้ปัญหา พัฒนา และปรับปรุงการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพ

สังค อุทรานันท์ (2530 : 2) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการนิเทศภายในว่า เป็นการ นิเทศที่เหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน เพราะศึกษานิเทศก์มีจำนวนจำกัด คงไม่สามารถสนอง ความต้องการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนต่าง ๆ ได้ทั่วถึง สภาพปัญหาและความต้องการของ โรงเรียนแต่ละแห่งไม่เหมือนกัน จึงเป็นการยากที่ศึกษานิเทศก์ที่อยู่ภายนอกจะรู้สภาพปัญหาและ ความต้องการของโรงเรียนที่แท้จริงได้ การสนองความต้องการจึงเป็นไปได้ยาก บุคลากรโรงเรียน ส่วนใหญ่มีความรู้ความสามารถและบางคนยังมีความสามารถเฉพาะวิชาอีกด้วย จึงสมควรที่จะใช้ วิทยากรเหล่านี้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด และยังเป็นที่ยอมรับซึ่งกันและกันอีกด้วย และการนิเทศ จะเกิดขึ้นได้ต้องร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ไม่ใช่ที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งมากำหนด หรือชี้แนะแนว ให้ตลอดเวลา

ประเทศไทยได้จัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ยังไม่ ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ทั้งนี้มีสาเหตุอุปสรรคหลายอย่าง ดังผลวิจัยของ ไสภณ รอดทอง (ไสภณ รอดทอง. 2521 : 31) ซึ่งได้ศึกษาปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ยังมีปัญหา อยู่หลายด้าน ได้แก่ การขาดแคลนงบประมาณ ขาดแรงจูงใจในการดำเนินงาน ขาดแคลนวัสดุ อุปกรณ์ ขาดคู่มือ เอกสารในการดำเนินการศึกษาค้นคว้า ทดลอง วิจัย และขาดเครื่องมือในการ ประเมินผลงานทางวิชาการ นอกจากนี้ สุพิชญา ชีระกุล และคนอื่น ๆ (2524 : 42-44) ยัง กล่าวถึงเหตุที่การนิเทศการศึกษาของไทยในปัจจุบันยังไม่ประสบความสำเร็จเป็นที่ยอมรับของครู บุคลากรขาดขวัญและกำลังใจ ระบบการจัดการศึกษาขาดเอกภาพ ผู้บริหารการศึกษาระดับจังหวัด และระดับอำเภอขาดการประสานงานกัน ทำให้งานล่าช้า และไปคนละทางไม่ต่อเนื่อง หน่วย ศึกษานิเทศก์บางแห่งขาดการริเริ่มและการวางแผนที่ดี งานจึงไม่เจริญก้าวหน้า ศึกษานิเทศก์ ครู และผู้เกี่ยวข้อง ขาดความเข้าใจกัน และความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด งานจึงไม่สำเร็จเท่าที่ควร

จากปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากการนิเทศภายในโรงเรียนดังกล่าว จึงจำเป็นต้องจัด การนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ เช่น ทำให้การนิเทศการศึกษาเป็นไป

อย่างทั่วถึง สามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุดเพราะอยู่ใกล้ชิดกับปัญหา ผู้นิเทศกับผู้บริหารนิเทศก็รู้จักคุ้นเคยกันอีกด้วย นอกจากนี้ผู้นิเทศภายในโรงเรียนยังสามารถติดตามผลการปฏิบัติงานได้ตลอดเวลา อีกด้วย แต่ผู้บริหารโรงเรียนก็ยังมองไม่เห็นความสำคัญ หรืออาจเป็นเพราะ ไม่มีความรู้ความเข้าใจในภาระนิเทศการศึกษา จึงได้ละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่นี้เสียส่วนใหญ่ จึงทำให้การเรียนการสอนในโรงเรียนประสบปัญหามากมายดังกล่าว (อาคม จันทรสุนทร. 2522 : 36-38)

จรัส นองมาก (2533 : 27-28) ได้กล่าวถึงปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากขาดการนิเทศในหน่วยงานที่ผู้บริหารละเลย ไม่ให้ความสนใจจัดกิจกรรมการนิเทศจะประสบปัญหาที่สำคัญ คือ บุคลากรจะไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร เพราะแต่ละคนต่างก็ทำงานในส่วนที่รับผิดชอบตามความรู้ความสามารถและความเคยชินของตน วิทยาการหรือสิ่งที่เป็นความรู้ใหม่ ๆ ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ไม่ได้รับการชี้แนะ หรือกระตุ้นเตือนจากบุคลากรผู้มีความรู้ด้านนั้น ๆ ในหน่วยงาน เพื่อตนเองจะได้หาประสบการณ์เพิ่มขึ้น โอกาสที่บุคลากรในหน่วยงานจะได้รับการพัฒนาตนเองจึงมีน้อย ประสิทธิภาพของงานต่ำ อันสืบเนื่องมาจากปัญหาดังกล่าว ทำให้บุคลากรผู้รับผิดชอบปฏิบัติงานขององค์กรไม่สามารถผลิตผลงานที่มีคุณภาพได้ งานบางอย่างแทนที่จะทำให้สำเร็จลุล่วงในช่วงเวลาสั้นและใช้ทรัพยากรที่น้อยกว่าก็ต้องใช้มากกว่า ประสิทธิภาพของงานจึงต่ำ

การประสานงานของบุคลากรไม่ราบรื่น เนื่องจากบุคลากรในหน่วยงานไม่ค่อยมีโอกาสดำเนินปะสมาคมในหมู่เพื่อนร่วมงาน หรือร่วมกับผู้บังคับบัญชาตามกระบวนการที่จะให้มีการนิเทศเท่าที่ควร การประสานสัมพันธ์ระหว่างสายงานแต่ละบุคคลจึงไม่บังเกิดผลดี และบุคลากรขาดขวัญและกำลังใจ การที่บุคลากรรับผิดชอบปฏิบัติงานในหน่วยงานในลักษณะต่างคนต่างทำ ไม่ได้รับการชี้แนะหรือความช่วยเหลือในการปฏิบัติงานอาจก่อให้เกิดปัญหา หรืองานที่มีต่อความยุ่งยากสลับซับซ้อนเขาก็จะเกิดความรู้สึกลัวว่า เหว่ ขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานนั้น ๆ

ปัญหาดังกล่าวซึ่งเกี่ยวเนื่องในเรื่องบุคลากร และผลของงานจึงเป็นปัญหาสำคัญที่ผู้รับผิดชอบเป็นผู้นำหรือผู้บริหารในหน่วยงานจะต้องตระหนักว่าเป็นผลมาจากการขาดนิเทศในหน่วยงาน เป็นระบบถูกต้องและดำเนินการโดยต่อเนื่อง

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสระบุรี เป็นหน่วยงานที่ควบคุมดูแลและรับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจังหวัดสระบุรี ให้ปฏิบัติตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ มีโรงเรียนที่รับผิดชอบทั้งสิ้น 15 โรงเรียน ในปีการศึกษา 2537 มีนักเรียน จำนวน 5,797 คน ครู 267 คน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2534 : คำนำ) ส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียนทุกแห่งใช้การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นเครื่องมือดำเนินงานตามนโยบายเร่งรัดคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นมาตรการสำคัญในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ

ผู้วิจัยในฐานะที่ดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์ สำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอเมืองหลัก จังหวัดสระบุรี มีหน้าที่ควบคุมดูแลและติดตามผล เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนการสอนและ คุณสมบัติที่พึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดสระบุรี จากการตรวจและติดตามโรงเรียนเอกชนได้พบปัญหาคือ โรงเรียนขาดเทคโนโลยี และนวัตกรรมสมัยใหม่ บุคลากรไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร ผู้บริหารละเลยไม่ให้ความสนใจการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ครูขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน ปัญหาเหล่านี้เป็นผลให้การเรียนการสอนขาดประสิทธิภาพไม่บรรลุตามจุดหมายของหลักสูตร

การแก้ไขปรับปรุงการเรียนการสอนเป็นหน้าที่โดยตรงของศึกษานิเทศก์ แต่เนื่องจากการนิเทศการศึกษามีข้อจำกัด ศึกษานิเทศก์มีจำนวนน้อยไม่เพียงพอกับจำนวนโรงเรียน และไม่สามารถบริการโรงเรียนได้ทั่วถึง จึงเป็นการสมควรเร่งรัดให้มีการนิเทศภายในโรงเรียนมากขึ้น เพื่อช่วยแก้ปัญหาดังกล่าวให้ได้เร็ว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษานิเทศภายในโรงเรียนว่ามีสภาพอะไร เพื่อประโยชน์นำข้อมูลและความรู้ที่ได้รับการศึกษาค้นคว้า ปรับปรุงการนิเทศภายในโรงเรียนและการเรียนการสอนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดสระบุรี ให้เกิดความร่วมมือ เสริมสร้างขวัญ และกำลังใจให้ครู ได้พัฒนาความรู้ ความสามารถ และพฤติกรรมการสอนด้วยตนเอง จนสามารถปฏิบัติภารกิจด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ เพื่อให้แก่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณลักษณะที่พึงบรรลุตามจุดหมายของหลักสูตรทุกประการ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษานิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจังหวัดสระบุรี ตามทัศนะของผู้บริหารและครู หัวด้านคือ การกำหนดและจรรยาบรรณนโยบายกาแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน การเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนปฏิบัติการนิเทศ การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน และการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหาร เกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจังหวัดสระบุรี หัวด้าน โดยจำแนกตามเพศและประสบการณ์
3. เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของครู เกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจังหวัดสระบุรี หัวด้าน โดยจำแนกตามเพศและประสบการณ์

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารและครู จะได้นำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการวางแผน และจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ ทำให้การปฏิบัติงานของครู โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปด้วยดี มีคุณภาพ เป็นผลให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถ บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรทุกประการ

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ขอบเขตของเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจังหวัดสระบุรี หัวด้าน คือ การกำหนดและแจ้งนโยบาย การแต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศภายในโรงเรียน การเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนปฏิบัติการนิเทศ การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน และการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจังหวัดสระบุรี ในปีการศึกษา 2537 จำนวน 105 คน และครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดสระบุรี ในปีการศึกษา 2537 จำนวน 162 คน รวมประชากรทั้งหมด 267 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจังหวัดสระบุรี ในปีการศึกษา 2537 โดยใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง

3. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกเป็น

3.1.1 เพศ ได้แก่

- 1) เพศชาย
- 2) เพศหญิง

3.1.2 ตำแหน่ง ได้แก่

- 1) ผู้บริหาร
- 2) ครู

3.1.3 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของผู้บริหาร

- 1) น้อยกว่า 10 ปี
- 2) ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

3.1.4 ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครู

- 1) น้อยกว่า 10 ปี
- 2) ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะของผู้บริหารและครูที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจังหวัดสระบุรี หัวด้าน คือ

- 3.2.1 ด้านการกำหนดและแจ้งนโยบาย
- 3.2.2 ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน
- 3.2.3 ด้านการเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนปฏิบัติการนิเทศ
- 3.2.4 ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน
- 3.2.5 ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง การปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารกับครู โรงเรียน ในการแนะนำ ช่วยเหลือ ส่งเสริมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียน โดยความร่วมมือและรับผิดชอบของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ เพื่อพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพการเรียน การสอนให้เกิดผลสัมฤทธิ์แก่นักเรียน และบรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ในการวิจัยนี้แบ่งการนิเทศภายในโรงเรียนเป็น 5 ด้าน คือ

1.1 การกำหนดและแจ้งนโยบาย หมายถึง ผู้บริหารและครูในโรงเรียนได้ประชุมปรึกษาหารือกำหนดนโยบายในการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนขึ้น แล้วประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรในโรงเรียนทราบ

1.2 การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง การแต่งตั้งบุคลากรภายในโรงเรียน ที่มีความรู้ความสามารถ มีความชำนาญ มีประสบการณ์ในการสอน และมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ให้เป็นผู้รับผิดชอบในการนิเทศภายในโรงเรียน

1.3 การเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนปฏิบัติการนิเทศ หมายถึง การเตรียมการวางแผนการนิเทศ หนังสือที่ต้องใช้เพื่อการนิเทศ ตลอดจนการให้ความรู้แก่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ

1.4 การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง การดำเนินงานพัฒนาการเรียน การสอนและงานสนับสนุนการเรียนการสอนภายในโรงเรียน ตามแผนการนิเทศที่วางไว้ เพื่อให้ผู้รับการนิเทศ สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีคุณภาพมากขึ้นตามที่ได้รับมอบหมาย หรือที่ได้ตกลงร่วมกันไว้

1.5 การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง การเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ประเมินค่าการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ เกิดผลสัมฤทธิ์ เพียงใด สามารถปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้จัดการ ผู้ช่วยผู้จัดการ ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ และหัวหน้าหมวดวิชา โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจังหวัดสระบุรี

3. ครู หมายถึง บุคคลซึ่งปฏิบัติหน้าที่การสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 ในโรงเรียน ระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจังหวัดสระบุรี

4. ประสบการณ์ หมายถึง

4.1 ระยะเวลาในการปฏิบัติงานในตำแหน่ง ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ซึ่งในที่นี่แบ่งออกเป็นน้อยกว่า 10 ปี และตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

4.2 ระยะเวลาในการปฏิบัติงานในตำแหน่ง ครูโรงเรียนเอกชน ซึ่งในที่นี่แบ่งออกเป็นน้อยกว่า 10 ปี และตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

5. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจังหวัดสระบุรี หมายถึง โรงเรียนเอกชนที่เปิดสอนในเขตจังหวัดสระบุรี ตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงระดับอนุบาล ซึ่งอยู่ในความควบคุมดูแลของ อําเภอและจังหวัด

6. ทักษะ หมายถึง ความคิดเห็นต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ซึ่งอาจจะเป็นไปได้ในทางชอบหรือไม่ชอบ มากหรือน้อย สามารถวัดได้โดยอาศัยแบบสอบถาม และสามารถนำคะแนนมาคำนวณทางสถิติได้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ดังต่อไปนี้

1. ความหมายของการนิเทศการศึกษา
2. ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน
3. ความจำเป็นในการนิเทศภายในโรงเรียน
4. จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน
5. หลักการนิเทศภายในโรงเรียน
6. งานที่สำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียน
7. กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน
8. การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชน
 - 8.1 การกำหนดและแจ้งนโยบาย
 - 8.2 การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 8.3 การเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนปฏิบัติการนิเทศ
 - 8.4 การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน
 - 8.5 การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน
9. ปัญหาในการจัดการนิเทศภายในโรงเรียน
10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในโรงเรียน
11. สมมุติฐานการวิจัย

ความหมายของการนิเทศการศึกษา

ในการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด จำเป็นต้องมีการนิเทศแนะนำช่วยเหลือปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องในการทำงาน การนิเทศจะทำให้การปฏิบัติงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ การจัดการศึกษาในปัจจุบัน การนิเทศการศึกษานับว่ามีบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือการทำงานของครูให้มีประสิทธิภาพ สำหรับความหมายของการนิเทศการศึกษา มีดังนี้

การนิเทศการศึกษา หมายถึง ความพยายามทุกชนิดของเจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษา ซึ่งได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่นิเทศการศึกษา โดยให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาแก่ครูและผู้ที่ทำงานเกี่ยวกับการศึกษา ให้ปฏิบัติหน้าที่ดีขึ้น ทำให้การจัดการศึกษามีคุณภาพบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ต้องการ (วิญญู สาร. 2523 : 47)

การบริหารและการนิเทศการศึกษามีความหมายใกล้เคียงกันและมีส่วนเหลื่อมล้ำกันอยู่ ไม่สามารถแยกออกมาให้เห็นความแตกต่างกันได้ อย่างไรก็ตามการบริหารจะมีลักษณะการใช้ อำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย ส่วนการนิเทศเป็นส่วนหนึ่งที่ต้องการให้ ครู อาจารย์ ปรับปรุงพฤติกรรมกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูง ดังนั้นในส่วนที่ต้องการพัฒนา ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครูจึงสามารถจัดทำได้โดยการนิเทศการศึกษา (นิพนธ์ ไทพานิช. 2525 : 1)

การนิเทศการศึกษาตามพจนานุกรม หมายถึง การอำนวยการ (Directing) การ ตรวจสอบ (Inspecting) การจัดการ (Managing) การมองไกล (Overseeing) และให้ ความหมายในเชิงบริหารว่า หมายถึง การจัดดำเนินการที่จะกระตุ้นเร่งเร้า ควบคุม ตรวจสอบ และบริการ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถทำงานได้ผลและมีประสิทธิภาพสูงสุด (อาคม จันทรสุนทร. 2527 : 112)

การนิเทศการศึกษา คือ กระบวนการทำงานร่วมกับครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้ได้มาซึ่งสัมฤทธิ์ผลสูงสุดในการเรียนของนักเรียน (สงัด อุทรานันท์. 2530 : 12)

การนิเทศการศึกษา หมายถึงกระบวนการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการ นิเทศ เพื่อปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้รับการนิเทศในการพัฒนาคุณภาพการ ศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2533 : 5)

การนิเทศการศึกษา หมายถึง การชี้แจง การแสดงการจำแนก ให้เหตุผล เห็นแนวทาง และเข้าใจวิธีการหรือขั้นตอนในการปฏิบัติงาน และสามารถปฏิบัติงานนั้นอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2534 : 1)

การนิเทศ คือ การแนะนำซึ่งกันและกัน วางแผนร่วมกัน ปรึกษาหารือกันและกัน เพื่อ หาทางปรับปรุงการเรียนการสอนให้ไปในแนวทางที่ดีขึ้น (Wiles. 1967 : 6)

การนิเทศการศึกษา หมายถึงบุคลากรในโรงเรียนกระทำต่อบุคคลหรือสิ่งหนึ่งสิ่งใดโดย มีวัตถุประสงค์เพื่อคงไว้หรือเปลี่ยนแปลงปรับปรุงการจัดดำเนินการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพ (Harris. 1975 : 13)

จึงพอสรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา คือการช่วยเหลือ แนะนำ กระตุ้นเร่งเร้า ให้มี การปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด มีการวางแผนร่วมกันและปรึกษาหารือกัน เพื่อหาแนวทางปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ครูมีการพัฒนาวิชาชีพของตนให้ดียิ่งขึ้น ทำงาน อย่างมีความสุข มีขวัญกำลังใจดี การจัดการศึกษาของโรงเรียนมีคุณภาพ ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนเกิด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นในที่สุด

ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน

การนิเทศภายในโรงเรียนนั้น เป็นหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนที่จะต้องดำเนินการให้มีขึ้นภายในโรงเรียนของตน เพื่อช่วยเหลือ และปรับปรุงงานด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และงานสนับสนุนต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ส่วนในด้านความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนนั้น นักเรียนศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

การนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง เป็นความร่วมมือกันของบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน มีการดำเนินงานเป็นขั้นตอนและมีกระบวนการเฉพาะเพื่อตอบสนองของการนิเทศคือ ได้ผลงานที่มีคุณภาพ มีการพัฒนางาน พัฒนาคณะ มีการเสริมสร้างบำรุงขวัญและกำลังใจให้เกิดความภาคภูมิใจ และมั่นใจในการทำงาน มีการสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกันในการทำงานร่วมกัน (อุทัย บุญประเสริฐ และชโลมใจ กิงการวัฒน์. 2528 : 32)

การนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง ความพยายามทุกชนิดของผู้บริหารและครูผู้สอนช่วยปรับปรุง ส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนการสอนภายในโรงเรียน ช่วยเพิ่มพลังในการปฏิบัติงานของครู รวมทั้งให้ครูก้าวหน้าไปอย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2529 : 9)

การนิเทศภายในโรงเรียน คือ กระบวนการทำงานของผู้บริหารโรงเรียน หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายในการพัฒนาคุณภาพการทำงานของครูและบุคลากรภายในโรงเรียน เพื่อให้ได้มาซึ่งสัมฤทธิ์ผลสูงสุดในการเรียนของนักเรียน (สงัด อุทรานันท์. 2530 : 18)

การนิเทศภายในโรงเรียน คือ การติดตามช่วยเหลือ สนับสนุนการปฏิบัติงานให้สำเร็จ บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ได้ผลงานที่มีคุณภาพสูง ผู้ปฏิบัติงานมีความพึงพอใจ ซึ่งเป็นหน้าที่โดยตรงของผู้บริหารโรงเรียน (กิตติมา ปรีดีศิลป. 2532 : 306)

การนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง การปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารกับครูในโรงเรียน ในการที่จะปรับปรุงพัฒนาการทำงานของครูให้มีประสิทธิภาพและส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2534 : 5)

จากความหมายที่กล่าวมาแล้วพอสรุปได้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียน คือ กระบวนการดำเนินงานร่วมกันระหว่างบุคลากรทางการศึกษาภายในโรงเรียน เป็นการทำงานโดยบุคลากรทุกคนในโรงเรียน ร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อพัฒนาคุณภาพทางการเรียนการสอนของครู ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพทางการศึกษาของนักเรียนให้สูงขึ้น และตรงเป้าหมายของหลักสูตร

ความจำเป็นในการนิเทศภายในโรงเรียน

การนิเทศเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับหน่วยงานในทุกระดับ ทั้งนี้เพราะ เมื่อเวลาเปลี่ยนไป สภาพแวดล้อมต่าง ๆ รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้องกับงานที่ต้องปฏิบัติ ย่อมหมุนเวียนเปลี่ยนไปด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่เข้ามามีบทบาทในการดำเนินงาน ความจำเป็นในการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง ให้บรรลุผลสำเร็จ และมีประสิทธิภาพสูง เป็นภาระรับผิดชอบโดยตรงของผู้บริหารหน่วยงานนั้น ๆ ผู้บริหารสามารถใช้การนิเทศ เป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหา หรือความต้องการนั้นได้ (อุทัย บุญประเสริฐ และชโลมใจ ภิงคารวัฒน์. 2528 : 1) ทั้งนี้ เพราะปัจจุบันนี้ บุคลากรในโรงเรียนต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนให้สูงขึ้น อันเนื่องมาจากศึกษานิเทศก์มีจำนวนจำกัด ไม่สามารถตอบสนองความต้องการทางการศึกษาของโรงเรียนได้ ประกอบกับในสภาพปัจจุบันบุคลากรในโรงเรียนส่วนใหญ่มีความรู้ความสามารถเพียงพอ และบางคนยังมีความชำนาญในเฉพาะสาขาอีกด้วย จึงควรจะใช้ทรัพยากรเหล่านี้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด (สงัด อุทรานันท์. 2530 : 116) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด เรื่อง ความจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียน ของหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2533 : 15) ที่ได้สรุปไว้ ดังนี้

1. ศึกษานิเทศก์มีจำนวนจำกัด นิเทศได้ไม่ทั่วถึง
2. สภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียนแต่ละแห่งแตกต่างกัน
3. บุคลากรในโรงเรียนปัจจุบันนี้มีความรู้สูง การนิเทศภายในจะช่วยกระตุ้นให้ครูได้ใช้และพัฒนาศักยภาพของตนเองได้สูงสุด
4. คุณภาพการศึกษาเกิดจากความร่วมมือและการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในโรงเรียน การนิเทศภายในจะส่งเสริมและเร่งระดมความร่วมมือกัน ได้ดีที่สุด

การนิเทศภายในโรงเรียน เป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งสำหรับผู้บริหารที่จะช่วยให้งานบรรลุตามวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับนโยบายการดำเนินงานโดยได้งานที่มีมาตรฐานและคุณภาพสูง ผู้บริหารจึงมีหน้าที่ที่จะต้องนิเทศผู้ร่วมงานให้มีความเข้าใจและปฏิบัติงานจนประสบความสำเร็จ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2534 : 4)

จากเหตุผลและความจำเป็นที่กล่าวมาแล้วข้างต้น โรงเรียนมีความจำเป็นที่จะต้องจัดการนิเทศภายในโรงเรียน โดยความร่วมมือกันระหว่างผู้บริหารโรงเรียนกับบุคลากรในโรงเรียน เพื่อส่งเสริมให้ครูทำงานร่วมกันโดยใช้หลักการปรึกษาหารือ ช่วยกันคิดแก้ปัญหาแทนการรอคอยหรือรอรับความช่วยเหลือจากศึกษานิเทศก์ซึ่งอยู่ภายนอกโรงเรียน ทั้งยังรู้จักใช้หลักประชาธิปไตยในการปฏิบัติงานสามารถกระตุ้นความคิดและนำความรู้ใหม่ ๆ ของครูมาปรับปรุงการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน

การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการให้คำแนะนำช่วยเหลือให้คำปรึกษา เตรียมงาน ช่วยประสานงาน ตลอดจนการติดตามผลงานและการจัดการให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ คือ พัฒนาคณาจารย์ พัฒนางาน ประสานสัมพันธ์และสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรให้ได้ผลงานที่มีคุณภาพสูง ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนทุกคนมีหน้าที่ที่จะต้องจัดการนิเทศภายในโรงเรียนของตนเพื่อพัฒนาครู ให้มีความสามารถในการสอน และสามารถพัฒนาตนเองได้ ดังที่ ชารี มณีศรี (2524 : 61) กล่าวไว้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียนมีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยให้ครูเข้าใจลักษณะพฤติกรรม และความต้องการของเด็กทำให้สามารถสอนและจัดกิจกรรมสนองความต้องการของเด็กได้มากที่สุด การเรียนการสอนได้รับผลเต็มที่ สามารถดำเนินการสอนได้บรรลุตามปรัชญา และวัตถุประสงค์ของโรงเรียน ครูมีลักษณะเป็นผู้นำและเป็นนักประชาธิปไตย ผู้บริหารสามารถมอบหมายงานได้เหมาะสม และสร้างเสริมความสามารถพิเศษของครูให้พัฒนายิ่งขึ้น ช่วยสร้างเสริมขวัญกำลังใจของครู และความสามัคคีในหมู่คณะ ทำให้ครูรู้สึกปลอดภัยและรักในอาชีพครู ตลอดจนสามารถประเมินผลการเรียนการสอนและปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพสูงสุดได้ นอกจากนี้ยังมีผู้กำหนดจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้อย่างน่าสนใจอีก คือ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2529 : 15) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ดังนี้

1. เป็นการช่วยให้ครูผู้สอนสามารถปรับปรุงตนเองและกิจกรรมการเรียนการสอน
2. สามารถพัฒนาพฤติกรรมบุคลิกภาพการสอนของครูให้ดีขึ้น
3. สนับสนุนความรู้ความสามารถของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
4. กำกับ ควบคุม ติดตามผลการปฏิบัติงานของครูในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง
5. ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และการทำงานร่วมกันเป็นคณะ

ไมเนอร์ (Minor. 1974 : 27-31) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ดังนี้

1. เพื่อช่วยเหลือครูให้เข้าใจเด็กดีขึ้น
2. เพื่อพัฒนาครูให้เกิดความรู้สึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ เป็นที่ยอมรับของผู้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงาน
3. เพื่อช่วยเหลือครูในการจัดหาและการเลือกวัสดุอุปกรณ์ที่จะนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการสอน
4. เพื่อช่วยปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น
5. เพื่อสร้างลักษณะความเป็นผู้นำให้แก่ครู โดยการนำเอาความรู้ความสามารถพิเศษและประสบการณ์เข้ามาใช้ให้เป็นประโยชน์ สามารถแนะนำให้คำปรึกษาแก่ผู้บริหารได้

6. เพื่อช่วยให้ครูรู้จักการประเมินผลการเรียนของเด็กอย่างมีประสิทธิภาพ
7. เพื่อกระตุ้นให้ครูรู้จักการประเมินผลงานของตนเอง
8. เพื่อช่วยให้ครูมีความรู้สึกว่าได้รับผลสำเร็จ มีความอบอุ่นใจ ปลอดภัย และมีความเชื่อมั่นในตนเอง
9. เพื่อกระตุ้นให้ครูร่วมมือกันพัฒนา เพื่อปรับปรุงเนื้อหาของหลักสูตรให้เหมาะสมกับท้องถิ่น

กล่าวโดยสรุป จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการสอนให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กสูงขึ้น และการปฏิบัติงานร่วมกันของบุคลากรทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและดำเนินไปด้วยดี รวมถึงขวัญและกำลังใจในการทำงานของบุคลากรด้วย ซึ่งจะส่งผลให้การเรียนการสอนมีคุณภาพต่อไป

หลักการนิเทศภายในโรงเรียน

การนิเทศภายในโรงเรียนนั้น ผู้ที่มีหน้าที่การนิเทศภายในโรงเรียนจำเป็นต้องมีหลักเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงาน ชารี มณีศรี (2523 : 13-15) ได้สรุปหลักการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้บริหารโรงเรียนวางแผนปฏิบัติการให้ความช่วยเหลือครู นักเรียน และโรงเรียนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น ไว้ดังนี้

1. การนิเทศเป็นการช่วยกระตุ้น ประสานงาน และแนะนำให้เกิดความเจริญงอกงามแก่ครูโดยทั่วไป ซึ่งอาจทำได้โดยการจัดให้มีการฝึกอบรมด้านวิชาชีพเพื่อให้ครูได้ทราบหลักวิธีการสอนโดยทั่วไป พัฒนาหลักวิชาความรู้โดยใช้เทคนิควิธีการสอนใหม่ ๆ ช่วยให้การเรียนการสอนมีคุณภาพสูงขึ้น ปรับปรุงแผนการเรียนการสอน โครงการสอน จัดทำวัสดุอุปกรณ์การสอนชนิดต่าง ๆ ทั้งที่ทำได้ในโรงเรียนและในท้องถิ่น ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคการประเมินผล ช่วยให้การมีประสบการณ์ในการเตรียมเครื่องมือประเมินผลชนิดต่าง ๆ สรุปผลการวัดผลและการวางแผนช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนช้า

2. การนิเทศจะต้องตั้งอยู่บนรากฐานของประชาธิปไตย ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้โอกาสได้ใช้ความรู้ความสามารถเพื่อปรับปรุงการเรียนของเด็กให้ดีขึ้น กระตุ้นให้ครูมีความคิดริเริ่มและมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจเพื่อแก้ปัญหาด้านการเรียนการสอน

3. การนิเทศเป็นกระบวนการส่งเสริม สร้างสรรค์ ควรหลีกเลี่ยงวิธีการบังคับ และแบบแผนวิธีการที่เข้มงวด ขาดความยืดหยุ่น ควรสร้างบรรยากาศให้ครูได้พยายามคิดหาวิธีการทำงานแบบใหม่ ๆ ตามสติปัญญาของแต่ละคน

4. การนิเทศจะต้องมีความสัมพันธ์กับการปรับปรุงหลักสูตร ปัญหาในการใช้หลักสูตร การพัฒนาวัสดุอุปกรณ์ การรู้จักใช้แหล่งทรัพยากรในท้องถิ่นเพื่อให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

5. การนิเทศ คือ การสร้างมนุษยสัมพันธ์ ผู้นิเทศจะต้องยอมรับนับถือบุคคลอื่น มีความเห็นอกเห็นใจคนอื่น มีความซื่อตรงต่อหน้าที่ และให้ความร่วมมือช่วยเหลือแก่คนอื่น

6. การนิเทศมุ่งเพื่อส่งเสริมบำรุงขวัญของครูให้สูงขึ้น

7. การนิเทศมีจุดมุ่งหมายที่จะจัดช่องว่างระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ผู้นิเทศจะต้องศึกษาและวางแผนเพื่อทราบความต้องการและปัญหาในชุมชน เร่งเร้าครูสำรวจทรัพยากรในท้องถิ่น และนำมาใช้ประโยชน์ต่อการเรียนการสอนในโรงเรียน ให้ผู้ทรงวุฒิหรือผู้นำชุมชนได้มีโอกาสร่วมวางแผนปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียน

นอกจากหลักดังกล่าวข้างต้นแล้ว ผู้บริหารโรงเรียนควรยึดหลักการนิเทศภายในโรงเรียน
8 ประการ คือ

1. การนิเทศควรเริ่มจากสภาพปัจจุบันที่โรงเรียนกำลังเผชิญอยู่
2. การนิเทศควรมีความถูกต้องตามหลักวิชาการ
3. การนิเทศควรเป็นวิทยาศาสตร์ มีขั้นตอนในการปฏิบัติ
4. การนิเทศควรเป็นประชาธิปไตย
5. การนิเทศควรเป็นการเสริมสร้างและสร้างสรรค์
6. การนิเทศควรเป็นการพัฒนางาน
7. การนิเทศควรใช้กลวิธีและเครื่องมือง่าย ๆ
8. การนิเทศต้องมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน สามารถประเมินผลได้

(กองแผนงาน กรมสามัญศึกษา. 2527 : 133-134)

นักการศึกษาต่างประเทศ คือ สตูปส์ และสตูปส์ (Stoop and Stoop. 1978 : 5-6) ได้กำหนดหลักเบื้องต้นของการนิเทศภายในโรงเรียน ไว้ดังนี้

1. การนิเทศภายในโรงเรียน ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่รับผิดชอบ
2. การนิเทศภายในโรงเรียน เป็นการบริการ ซึ่งครูผู้สอนหรือครูผู้รับการนิเทศเป็นผู้ให้บริการ
3. การนิเทศภายในโรงเรียน สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของครูและโรงเรียน
4. การนิเทศภายในโรงเรียน ควรเป็นการสร้างสรรค์ความคิด เจตคติ และความสัมพันธ์ระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ
5. การนิเทศภายในโรงเรียน ควรเน้นให้ความสำคัญของงานวิจัย และจะต้องพยายามหาแนวทางให้ครูผู้ที่เกี่ยวข้องศึกษางานวิจัย และนำผลมาปฏิบัติใช้ให้มากขึ้น
6. การนิเทศภายในโรงเรียน ควรยึดหลักการประเมินผลการนิเทศ ทั้งผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ และการประเมินผลจะต้องทำอย่างต่อเนื่อง

ดังนั้น หลักการนิเทศภายในโรงเรียนควรจะเป็นหลักการในการทำงานร่วมกัน ช่วยเหลือครูผู้สอน รวมทั้งพัฒนาส่งเสริมในด้านจัดการเรียนการสอน การแก้ปัญหาต่าง ๆ การปรึกษาหารือ การประสานงาน การบริการและการจัดสวัสดิการต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกต่อการเรียนการสอน และที่สำคัญควรจะเป็นการเข้าใจกัน การยอมรับซึ่งกันและกัน

งานที่สำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียน

สิ่งที่มีความสำคัญต่อการจัดการนิเทศภายในโรงเรียน คือ งานการนิเทศภายในโรงเรียน โดยมีงานหลักที่สำคัญดังนี้

1. งานเกี่ยวกับครู
 - 1.1 ช่วยกันจัดการปฐมนิเทศครูใหม่
 - 1.2 ช่วยครูใหม่ในการปฏิบัติงาน
 - 1.3 ช่วยครูตามที่ยอร้อง
2. งานเกี่ยวกับหลักสูตร
 - 2.1 ส่งเสริมให้ครู ได้ศึกษาหลักสูตร แผนการสอนให้เข้าใจอย่างละเอียด
 - 2.2 ส่งเสริมให้ครู เตรียมการสอนและบันทึกการสอนร่วมกัน
 - 2.3 ส่งเสริมให้ครูปรับปรุงหลักสูตร
 - 2.4 ส่งเสริมให้ครู ได้ใช้ทรัพยากรในห้องเรียนให้มากที่สุด สำหรับปรับปรุงหลักสูตร
3. งานเกี่ยวกับอุปกรณ์การสอน
 - 3.1 แนะนำให้ครูทราบถึงอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่มีอยู่ สามารถจัดหาได้และมีคุณภาพในการใช้ประโยชน์ต่อการเรียนการสอนมากที่สุด
 - 3.2 พยายามจัดบริการเกี่ยวกับอุปกรณ์เท่าที่สามารถทำได้
 - 3.3 ส่งเสริมให้ครูสร้างสื่อ ผลิตอุปกรณ์ ส่งเสริมกิจกรรมการเรียนการสอน
4. งานเกี่ยวกับการปรับปรุงงานวิชาชีพครู
 - 4.1 ส่งเสริมให้ครูสังเกตการสอนซึ่งกันและกัน และสังเกตการสอนของโรงเรียนอื่น ๆ
 - 4.2 ร่วมกันปรึกษาหารือกับครูในการปรับปรุงการเรียนการสอน
 - 4.3 ส่งเสริมให้ครูมีความรู้ทันสมัยอยู่เสมอ
5. งานเกี่ยวกับการทำงานร่วมกัน
 - 5.1 ส่งเสริมให้ครูวางแผนการเรียนการสอนร่วมกัน
 - 5.2 ส่งเสริมให้ครูทำงานร่วมกับผู้ปกครองหรือบุคคลอื่น ๆ ในการปรับปรุงโรงเรียน

6. งานเกี่ยวกับการค้นคว้าทดลอง

6.1 ส่งเสริมให้ครูทดลองสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ เช่น เทคนิควิธีสอน สื่อนวัตกรรม

6.2 ส่งเสริมให้ครูทุก ๆ ด้าน เพื่อที่ครูจะได้ทำการค้นคว้าทดลองได้สะดวก

(ชาลี มณีศรี. 2526 : 45-53)

นอกจากนี้ นักการศึกษาต่างประเทศ คือ แฮร์ริส ได้กำหนดงานที่สำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ดังนี้

1. งานหลักเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งเกี่ยวกับการวางโครงสร้างหลักสูตร แผนการสอน ทำโครงการสอน บันทึกการสอน กำหนดตัวผู้สอน แนววิธีสอน การสร้างเกณฑ์มาตรฐานในการสอน วัน เวลา สถานที่ในการสอน
2. การจัดระบบการสอน โดยนำหลักสูตรที่วางไว้มาใช้จัดกลุ่มนักเรียน และจัดตารางสอน
3. การคัดเลือกบุคลากรครูสำหรับการสอน โดยเลือกสรรมาให้เหมาะสมกับงาน มีการศึกษาค้นคว้า สอบคัดเลือก ตามความรู้ความสามารถ เก่งทะเบียนเกี่ยวกับตัวบุคคล
4. การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ออกแบบ และจัดเตรียมอุปกรณ์ วัสดุจำเป็น โดยให้ความสะดวก เหมาะสมกับผู้สอน รวมถึงการจัดวางแผนอาคารสถานที่เรียนที่ถูกต้อง จัดทำทะเบียนวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนไว้อย่างละเอียดถูกต้อง เพื่อประโยชน์ในการใช้ สะดวกในการเก็บรักษา
5. จัดวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน ตรวจสอบและคัดเลือกวัสดุที่จะนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียน
6. การอบรมครูประจำการ โดยจัดกิจกรรมที่จะส่งเสริมให้ครูก้าวหน้าและมีประสิทธิภาพทางวิชาการยิ่งขึ้น
7. จัดประชุมนิเทศสมาชิกใหม่ให้รู้ และเข้าใจในสิ่งที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน เพื่อลดอุปสรรคและให้งานได้ผลสำเร็จมากขึ้น
8. จัดบริการด้านอื่น ๆ ที่สัมพันธ์กับจุดหมายหลักการสอน
9. สร้างความสัมพันธ์กับชุมชนในด้านเกี่ยวกับการสอน การแจ้งข่าวความเคลื่อนไหวของการศึกษาให้ชุมชนทราบ
10. การประเมินผล มีการวางแผนจัดระเบียบประเมินผล ดำเนินการประเมินผลในแง่มุมของโรงเรียนที่จะมีผลต่อการสอน (Harris. 1975 : 11-12)

สรุป งานที่สำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียน ได้แก่ งานเกี่ยวกับหลักสูตร บุคลากร วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน การจัดระบบการสอน งานเกี่ยวกับการค้นคว้าทดลอง การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนเกี่ยวกับการสอน และงานการติดตามประเมินผล ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนจะต้องให้ความสำคัญต่องานเหล่านี้ เพื่อให้บรรลุตามจุดหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนทุกประการ

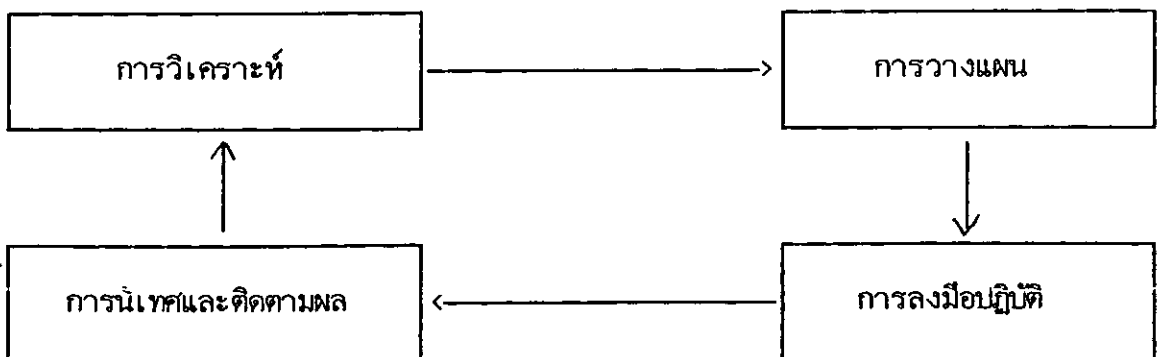
กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน

การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญประการหนึ่ง ในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา เป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับผู้บริหารโรงเรียนในการที่จะสร้างความร่วมมือร่วมใจของ บุคลากรในโรงเรียนให้เกิดการพัฒนาตนเอง ในการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ การนิเทศภายในโรงเรียนจะได้ผลก็ต้องอาศัยกระบวนการ ขั้นตอนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง ทั้งนี้ เพราะจะต้องเกี่ยวข้องกับบุคลากรทุกฝ่ายต้องอาศัยความร่วมมือช่วยเหลือซึ่ง กันและกัน

กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนตามรูปแบบที่เรียกว่า APDC Model ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. การวิเคราะห์ (Analysis - A) เป็นการกำหนดสิ่งที่ต้องการหรือสิ่งที่ต้องปฏิบัติ ให้ประสบผลสำเร็จ
2. การวางแผน (Planning - P) เป็นการกำหนดขั้นตอนและเค้าโครงการ การทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้วยวิธีการที่เหมาะสม มีประสิทธิภาพตามสภาพแวดล้อมและข้อจำกัดที่มีอยู่
3. การลงมือปฏิบัติ (Doing - D) เป็นการลงมือดำเนินงานตามขั้นตอน และเค้าโครงการ การทำงานแต่ละเรื่องที่กำหนดไว้
4. การนิเทศและติดตามผล (Supervision - S) เป็นการติดตามดูแลช่วยเหลือและ สนับสนุนให้สามารถปฏิบัติงานได้จนบรรลุผลสำเร็จ (อุทัย บุญประเสริฐ และชโลมใจ กิ่งการวัฒน์. 2528 : 76)

โดยเสนอเป็นแผนภูมิกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ดังนี้

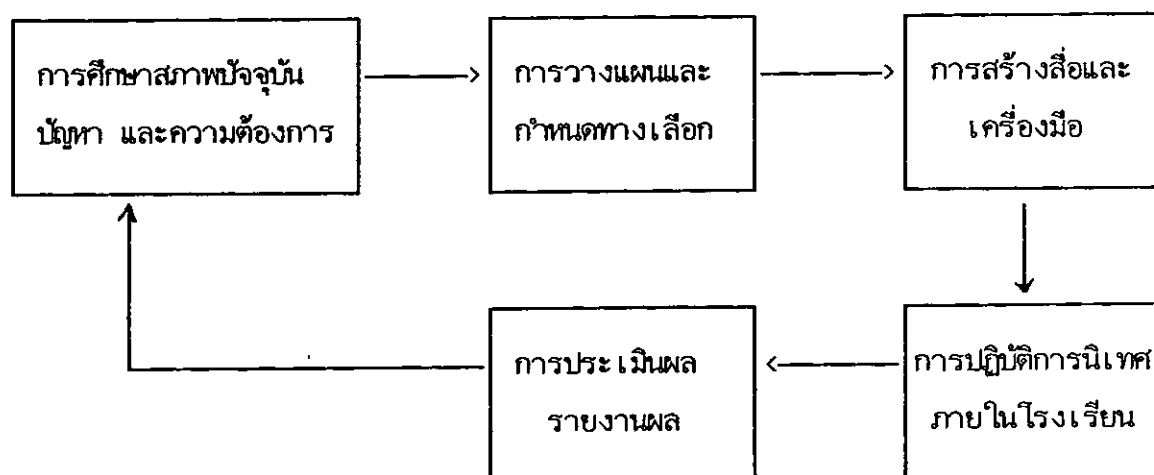

ภาพประกอบ 1 แผนภูมิกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน ของ อุทัย บุญประเสริฐ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2529 : 56) เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาโดยตรง มองเห็นว่าการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งที่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อคุณภาพการศึกษา จึงได้มีการปรับปรุงระบบการนิเทศภายในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง โดยพยายามปรับปรุงระบบการนิเทศภายในโรงเรียนให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง จะต้องมียุทธศาสตร์ประกอบ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การสำรวจสภาพปัจจุบัน และความต้องการ
2. การวางแผนปฏิบัติงานและกำหนดทางเลือก
3. การสร้างสื่อ อุปกรณ์ เครื่องมือ และพัฒนาวิธีการนิเทศ
4. การปฏิบัติการนิเทศตามแผน
5. การประเมินผล

กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนตามขั้นตอนของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2529 : 16) ได้กำหนดกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามแผนภูมิต่อไปนี้

ภาพประกอบ 2 แผนภูมิกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาของ สปช.

กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นกระบวนการของการทำงานเป็นขั้นตอน มีจุดมุ่งหมาย คือ พัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังนั้น กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนจึงควรเป็นกระบวนการทำงานแบบครบวงจร เป็นขั้นตอน โดยเริ่มจากการศึกษาข้อมูลแล้วนำปัญหานั้น ๆ มาวิเคราะห์เลือกปัญหาและลำดับความสำคัญของปัญหาแต่ละปัญหา จากนั้นก็มีการวางแผนเพื่อกำหนดทางเลือกทางปฏิบัติงานนิเทศแก้ไข ปรับปรุงปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียนแล้วมีการติดตามและประเมินผล ถ้ายังไม่บรรลุผลตามที่ต้องการก็เริ่มศึกษาข้อมูลและปัญหาใหม่ และดำเนินการตามลำดับขั้นตอนต่อไป

การนิเทศภายในโรงเรียนประเภทศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

ผู้บริหารควรดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนอย่างมีระบบ โดยมีแผนการดำเนินงานที่แสดงลำดับขั้นตอนของการปฏิบัติงานเป็นกระบวนการ มีการกำหนดบุคลากรที่รับผิดชอบ มีแผนการควบคุมกำกับงานและการประเมินผลงานที่ชัดเจน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ได้เสนอขั้นตอนการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนเอกชน แบ่งเป็น 5 ด้าน ผู้บริหารควรได้ดำเนินการนิเทศแต่ละด้านดังนี้

1. การกำหนดและแจ้งนโยบาย ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องกำหนดนโยบายในการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน โดยการประชุมปรึกษาหารือครูในโรงเรียน ว่ามีวัตถุประสงค์และเป้าหมายอย่างไร เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานแล้วแจ้งให้บุคลากรในโรงเรียนทราบ และประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานใกล้เคียง และชุมชนทราบ

ก่อนการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน ผู้บริหารควรประชุมครูในโรงเรียน เพื่อปรึกษาหารือ และกำหนดนโยบายในการดำเนินงานนิเทศของโรงเรียนขึ้น แล้วแจ้งให้บุคลากรในโรงเรียนทราบ ตลอดจนประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบ ในการกำหนดนโยบายดังกล่าวควรระบุแนวทางในการดำเนินงานไว้อย่างชัดเจน เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องนำไปเป็นกรอบแนวคิดในการพิจารณาตัดสินใจจัดทำแผนปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียนด้วย

หลักการกำหนดนโยบายการนิเทศภายในโรงเรียน ในการกำหนดนโยบายควรยึดหลักการคือ นโยบายจะต้องแสดงทิศทางในการปฏิบัติที่ชัดเจน แสดงจุดเน้นและกิจกรรมที่จะต้องปฏิบัติ มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ เป็นนโยบายที่สนองต่อปัญหา และความต้องการอย่างแท้จริง และนโยบายที่กำหนดจะต้องสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ

การสร้างความตระหนักในสำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียน ผู้บริหารมีความจำเป็นต้องชี้แจงแก่คณะครูให้เกิดความตระหนักในสำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียนในเรื่องต่อไปนี้

1.1 ความจำเป็นแต่ละโรงเรียนอาจมีสาเหตุ และความจำเป็นในการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนแตกต่างกันไป ซึ่งอาจมีที่มาต่างกัน คือ โรงเรียนต้องพัฒนากลุ่มวิชาใดวิชาหนึ่งให้มีความเป็นเลิศ เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของผู้ปกครอง หรือการเรียนการสอนในกลุ่มวิชา หรือรายวิชาใดวิชาหนึ่งมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ถ้าปล่อยปละละเลยจะทำให้นักเรียนขาดคุณภาพ จำเป็นต้องพัฒนาการเรียนการสอนในกลุ่มวิชานั้น

1.2 จุดมุ่งหมาย ในการนิเทศภายในโรงเรียนนั้น จะต้องให้ครูเข้าใจจุดมุ่งหมาย เพื่อให้ครูเกิดความเข้าใจถูกต้องว่า การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นกระบวนการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างแท้จริง ไม่ใช่เครื่องมือที่ผู้บริหารจะใช้จับผิดครู

1.3 การพัฒนาพฤติกรรมการสอนของครู เนื่องจากครูแต่ละคนมีความสามารถในการจัดกิจกรรมการสอนแตกต่างกัน หากได้ร่วมมือช่วยเหลือ ถ่ายโอนความรู้ประสบการณ์ เทคนิควิธีการแก่กันและกันจะทำให้พฤติกรรมการสอนของครูพัฒนายิ่งขึ้น

1.4 การพัฒนาอาชีพ เป็นการพัฒนาวิชาชีพครูให้พัฒนาทันต่อสภาวะสังคม วิชาการ เทคโนโลยี และนวัตกรรมทางการศึกษาที่ปรับเปลี่ยนอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2534 : 5-6)

สรุป การกำหนดนโยบายและการแจ้งนโยบายการนิเทศภายในโรงเรียน มีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้บุคลากรภายในโรงเรียนเกิดความเข้าใจอย่างถูกต้อง ให้ความร่วมมือในการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างจริงจัง และเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องนำนโยบายไปเป็นกรอบในการจัดทำแผนปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียนและของกระทรวงศึกษาธิการ และที่สำคัญผู้บริหารจะต้องแจ้งนโยบายการนิเทศภายในโรงเรียนให้บุคลากรภายในโรงเรียนทราบ

2. การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบในการนิเทศภายในโรงเรียน ผู้บริหารจะต้องพิจารณาจากผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีความชำนาญ มีประสบการณ์สอนเป็นที่ยอมรับแก่คณะครูในโรงเรียน การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน มีหลักเกณฑ์ดังนี้

2.1 บุคลากรในคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ประกอบด้วยบุคคลต่อไปนี้

ผู้รับผิดชอบ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน

ผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้ช่วยผู้บริหาร หัวหน้าระดับ หัวหน้าหมวดวิชา ครูที่มีความชำนาญ มีประสบการณ์สอนเป็นที่ยอมรับแก่คณะครูในโรงเรียน

2.2 การพิจารณาคัดเลือกคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ในการพิจารณาคัดเลือกคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนนั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องพิจารณาคัดเลือกคุณสมบัติในหลาย ๆ ด้าน ประกอบกันดังนี้

ด้านส่วนตัว ควรเป็นบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์ และเป็นผู้นำทางวิชาการ ยินดีให้ความช่วยเหลือเมื่อครูมีปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน เป็นคนเปิดเผย ยิ้มแย้มแจ่มใส ให้คำแนะนำต่าง ๆ ด้วยความจริงใจ และเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

ด้านความรู้ความสามารถ ควรเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและเข้าใจหลักสูตรเป็นอย่างดี มีเทคนิคในการถ่ายทอดความรู้ มีเทคนิคและวาทศิลป์ในการพูดจูงใจคนให้เกิดความเชื่อถือและไว้วางใจ สามารถประเมินผล วิจัย และนำไปพัฒนาปรับปรุงกระบวนการนิเทศได้

ด้านพฤติกรรมแสดงออก เป็นผู้ที่มีคุณธรรมประจำใจ มองโลกในแง่ดี มีความเป็นประชาธิปไตย เห็นใจและให้ความช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความจริงใจ ตลอดจนรู้จักยกย่องและชมเชยผู้กระทำดี

ด้านความรับผิดชอบต่อนักที่ เป็นผู้ตรงต่อเวลาและรักษาเวลา มีความรับผิดชอบต่อนักที่ไม่ละเลยทำให้เกิดผลเสียต่อการปฏิบัติ เป็นผู้ที่มีความจริงใจ และตั้งใจทำงาน เพื่อให้ผลของงานมีประสิทธิภาพสูง

2.3 ขั้นตอนการดำเนินงานจัดตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ผู้บริหารควรดำเนินการสำรวจครู อาจารย์ในโรงเรียนที่มีความชำนาญหรือประสบการณ์พิเศษ โดยใช้แบบสำรวจประวัติการศึกษา และประสบการณ์ของครูในโรงเรียน หรือคัดจากแฟ้มประวัติของครูทั้งหมด แล้วคัดเลือกครูอาจารย์ที่เหมาะสม โดยพิจารณาคุณสมบัติผู้ที่มีประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นที่ยอมรับของคณะครูในโรงเรียน มีคุณวุฒิทางการศึกษาที่ตรงกับงานที่รับผิดชอบ และมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2534 : 6-7)

สรุป คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู และอาจารย์ ที่มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์ในการสอน เป็นผู้รับผิดชอบการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อช่วยเหลือครู อาจารย์ พัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ ดำเนินไปได้โดยสะดวก ราบรื่น ตรงเป้าหมายและมีประสิทธิภาพในการนิเทศภายในโรงเรียน

3 การเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนปฏิบัติการนิเทศ เป็นการเตรียมด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ได้แก่ การวางแผนการนิเทศ ก่อนการปฏิบัติการนิเทศควรได้มีการเตรียมการด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

การวางแผนการนิเทศ ในการวางแผนการนิเทศ ผู้บริหารควรดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของบุคลากรในโรงเรียนเป็นขั้นตอนที่ต้องทำการศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลที่บ่งบอกถึงสภาพที่แท้จริงของโรงเรียน เพื่อนำข้อมูลไปวางแผนการบริหารต่อไป วิธีการศึกษาอาจทำได้โดยจัดประชุมครูทั้งโรงเรียน แยกประชุมแต่ละหมวดวิชาหรือแต่ละระดับชั้น เพื่อเปิดให้ครูเสนอปัญหา ความต้องการ และแนวทางแก้ไขต่าง ๆ กันเอง โดยให้มีการบันทึกผลการประชุมไว้เป็นลายลักษณ์อักษรด้วย และเสนอผู้บริหารรับทราบต่อไป วิธีนี้บรรยากาศในการประชุมต้องเป็นแบบประชาธิปไตย คือ เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมมีโอกาสแสดงความคิดเห็นได้โดยเสรี วิธีการศึกษาโดยการสำรวจเป็นวิธีการศึกษาปัญหาโดยใช้เครื่องมือที่เหมาะสม เพื่อสอบถามสัมภาษณ์ สังเกต หรือประชุมสนทนา คำตอบที่ได้จะเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาดำเนินการต่อไป วิธีนี้เป็นวิธีที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย และวิธีการศึกษาจากแหล่งข้อมูลในโรงเรียน เช่น การศึกษาจากผู้เชี่ยวชาญที่คลุกคลีกับเรื่องนั้น ๆ มากที่สุด เช่น หัวหน้าหมวด หัวหน้าสาย หัวหน้าระดับ และการศึกษาจากทะเบียนวัดผลของโรงเรียน

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ปัญหา เมื่อรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ของโรงเรียนได้พอสมควรแล้ว นำข้อมูลเหล่านั้นมาแยกแยะวิเคราะห์ปัญหา เพื่อให้ทราบสาเหตุของปัญหาว่าเกิดจากอะไร

เช่น นักเรียนชั้น ป.4 มีผลการสอบวิชาภาษาไทยปลายภาคเรียนที่ 1 ไม่เป็นที่น่าพอใจ สาเหตุอาจเกิดจากเป็นนักเรียนกลุ่มอ่อนที่สุด ข้อสอบอาจยากเกินไป นักเรียนมีเวลาเรียนไม่เพียงพอ ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่น่าสนใจ ครูไม่เตรียมการสอน ครูไม่ใช่สื่อการเรียน เมื่อพบว่าปัญหาที่เกิดจากครูเป็นต้นเหตุ การแก้ปัญหาจึงแก้ที่ครู ในกรณีที่พบว่า สาเหตุแห่งปัญหามากกว่า 1 รายการ การแก้ปัญหาอาจกระทำโดยเรียงลำดับความสำคัญ ความรุนแรงของปัญหาแล้วดำเนินการแก้ปัญหาตามลำดับ หรือจะแก้ปัญหาไปพร้อม ๆ กันก็ได้

ขั้นตอนที่ 3 การกำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหา เมื่อทราบว่าปัญหาคืออะไร และสาเหตุของปัญหาคืออะไร บ่อยสามารถมองเห็นทางเลือกในการแก้ปัญหา หรือกำหนดวิธีนี้แทนได้โดยง่าย เช่น ปัญหานักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยต่ำกว่าเกณฑ์ สาเหตุ คือ ครูภาษาไทยขาดประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทางเลือกในการแก้ปัญหาที่น่าจะพิจารณา คือ เพิ่มพูนประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครูขึ้น วิธีการอาจกระทำโดยการให้ความรู้แก่ครูจากเอกสารที่มีอยู่ ให้ครูเข้ารับการอบรม ให้ครูได้ศึกษานอกสถานที่ หรือให้มีการสังเกตการสอน การกำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหา หรือกำหนดวิธีนี้แทนนี้อาจกำหนดหลาย ๆ ทางหรือหลาย ๆ วิธี และดำเนินการไปพร้อม ๆ กันตามที่โอกาสอำนวยก็ได้

ขั้นตอนที่ 4 การเตรียมเครื่องมือนี้เทศ การนิเทศภายในโรงเรียน มีวิธีแก้ปัญหาได้หลายวิธี ควรเลือกวิธีการแก้ปัญหาให้เหมาะสม และการเตรียมการย่อมขึ้นอยู่กับวิธีการนี้เทศดังกล่าว เช่น การนิเทศภายในโรงเรียนโดยให้บริการเอกสาร เครื่องมือที่ผู้บริหารต้องเตรียมคือ หนังสือที่ต้องใช้เพื่อการนิเทศ สถานที่ให้บริการ การนิเทศภายในโรงเรียนโดยการสังเกตการสอน เครื่องมือ คือ แบบบันทึกต่าง ๆ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนได้นำเสนอไว้ 3 แบบ คือ แบบ น.101, น.201 และ น.301 ในการเตรียมเครื่องมือการนิเทศผู้บริหารควรมอบหมายให้คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบร่วมกัน

ขั้นตอนที่ 5 การให้ความรู้แก่ผู้นี้เทศและผู้รับการนิเทศ เป็นการเตรียมการนิเทศภายในโรงเรียนที่สำคัญขั้นตอนหนึ่ง เพราะการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนจะสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับขั้นตอนนี้ด้วย กล่าวคือ ถ้าผู้บริหารสามารถให้ความรู้แก่ครูในโรงเรียนจนเป็นที่ยอมรับและเกิดเจตคติที่ดีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนแล้ว ก็เป็นที่เชื่อได้ว่าจะสามารถดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนได้สำเร็จจุล่งไปด้วยดี ทั้งนี้เพราะการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน เกี่ยวข้องอย่างมากกับเจตคติของผู้ร่วมงาน ผู้บริหารจำเป็นต้องเสริมเจตคติที่ดีให้เกิดแก่ผู้เกี่ยวข้องกับการนิเทศทุกฝ่ายเสียก่อน จึงค่อยดำเนินงานในขั้นต่อไป และเมื่อผู้บริหารเห็นว่า คณะครูยังไม่พร้อมทั้งด้านเจตคติและความรู้เกี่ยวกับเรื่องการนิเทศภายในโรงเรียน อาจจำเป็นต้องรอจนกว่าทุกฝ่ายจะพร้อม ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายและเกิดประสิทธิภาพมากที่สุด

ส่วนวิธีการให้ความรู้แก่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศนั้น ผู้บริหารจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศให้มีความรู้ ความเข้าใจถึงจุดประสงค์ และกระบวนการนิเทศภายใน โรงเรียนอย่างแท้จริง และต้องชี้แจงทั้งผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศให้เข้าใจว่า การนิเทศภายใน โรงเรียนเป็นการพัฒนาการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชน. 2534 : 8-11)

การพัฒนาผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ สามารถกระทำได้วิธีต่าง ๆ ดังนี้

การฝึกอบรม จัดทำได้หลายวิธี เช่น วิธีบรรยาย วิธีประชุมทางวิชาการ วิธีศึกษาเฉพาะกรณี วิธีแสดงบทบาทสมมติ ผู้ที่จะเป็นวิทยากรฝึกอบรมนั้นควรพิจารณาจากผู้ที่มีความรู้ความสามารถ เช่น ผู้บริหาร ครูผู้มีความรู้ ความสามารถ ในเรื่องนั้น ๆ อาจารย์ นักวิชาการศึกษาจากหน่วยงานต่าง ๆ และศึกษานิเทศก์จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน หรือหน่วยงานอื่น ๆ หลักการที่ควรยึดในการจัดการอบรม คือ ต้องชี้แจงวัตถุประสงค์ของการอบรมการนิเทศภายใน โรงเรียนให้ชัดเจน จัดเนื้อหาวิชาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติให้ตรงหรือสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ สร้างบรรยากาศและจัดสิ่งแวดล้อมในการอบรมให้เหมาะสม ผู้ดำเนินการอบรมหรือวิทยากรต้องเน้นหลักการและจุดเด่นของการนิเทศภายในโรงเรียนให้ชัดเจน ควรเปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการอบรมได้จัดกิจกรรมที่เขาต้องการ ควรจัดระยะเวลาให้เหมาะสม จำนวนผู้เข้ารับการอบรมไม่ควรมากเกินไป และควรมีการประเมินผลการอบรมด้วย

วิธีการให้ศึกษาจากเอกสาร เป็นการศึกษาจากเอกสารต่าง ๆ ซึ่งเป็นวิธีการที่ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย แต่จะช่วยพัฒนาบุคลากรได้มากนักน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับความสนใจของบุคลากร และการติดตามของผู้บริหาร

วิธีการพาไปดูโรงเรียนที่มีการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน วิธีนี้จะช่วยให้บุคลากรเห็นกระบวนการต่าง ๆ ชัดเจน และนำมาปรับปรุงให้เข้ากับสภาพของโรงเรียนตนเองได้ หรือจะใช้วิธีการอบรมก่อนแล้วจึงพาบุคลากรไปดูโรงเรียนที่ปฏิบัติการนิเทศ จะทำให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

วิธีการสาธิต การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน โดยวิธีการสาธิตนี้จะทำให้บุคลากรได้เห็นกระบวนการต่าง ๆ ชัดเจนยิ่งขึ้น แต่ถ้าจะใช้วิธีนี้ประกอบกับวิธีให้การอบรม จะทำให้ผู้เข้ารับการอบรมได้มีการเข้าใจเนื้อหา เห็นกระบวนการ และขั้นตอนการปฏิบัตินิเทศภายในโรงเรียนได้ดียิ่งขึ้น

สำหรับการพัฒนาผู้นิเทศนั้น เพื่อให้เกิดทักษะในการนิเทศภายในโรงเรียนควรให้ผู้นิเทศได้ฝึกการปฏิบัติการนิเทศ โดยผู้บริหารควรประเมินผลการฝึกปฏิบัตินั้น ๆ การฝึกปฏิบัตินี้จะช่วยให้ผู้นิเทศเกิดความมั่นใจ และปฏิบัติการนิเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2534 : 14-16)

สรุป การเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนปฏิบัติการนิเทศจะช่วยให้การดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นไปตามแผนและขั้นตอนที่วางไว้ จะช่วยให้การปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ และนโยบายของโรงเรียนทุกประการ และเป็นผลให้การพัฒนาการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4. การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน เป็นการดำเนินงานนิเทศตามแผนที่วางไว้ เริ่มตั้งแต่การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา วิเคราะห์ และกำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเตรียมเครื่องมือนิเทศ

การปฏิบัติการนิเทศ หมายถึง การปฏิบัติตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ในโครงการนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารจะต้องนำหลักการนิเทศ เทคนิค ทักษะ สื่อ และเครื่องมือนิเทศ ไปใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และบุคลากรผู้รับการนิเทศ และเพื่อให้การปฏิบัติการนิเทศเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ผู้บริหารควรดำเนินการดังนี้

4.1 เตรียมความพร้อมก่อนการนิเทศ ควรจัดให้มีการประชุมคณะปฏิบัติงานเพื่อซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการ กิจกรรม สื่อ เครื่องมือ การบันทึกผล การประเมินผล และการสรุปผลการนิเทศ

4.2 การปฏิบัติการนิเทศ ดำเนินการตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ในโครงการนิเทศภายในโรงเรียน ผู้บริหารไม่ควรละเลยเกี่ยวกับการเสริมแรงให้กำลังใจ รับทราบปัญหา ความต้องการของครู และนำเอาปัญหาความต้องการนั้นมาพิจารณาหาทางช่วยเหลือสนับสนุน ซึ่งในการปฏิบัติการนิเทศนี้ ผู้บริหารจะใช้นิเทศทางตรง คือ ผู้นิเทศปฏิบัติการนิเทศด้วยตนเอง โดยปฏิบัติตามโครงการ แผนงาน และการใช้สื่อการนิเทศต่าง ๆ รวมทั้งวิธีการนิเทศที่เตรียมไว้หรือใช้นิเทศทางอ้อม ซึ่งเป็นวิธีการนิเทศโดยใช้นิเทศแทนผู้นิเทศ ได้แก่ การจัดส่งเอกสารแนะนำ ใช้คู่มือครู จุลสาร เทป สไลด์ วีดีโอ เป็นต้น รวมทั้งการใช้วิทยากรที่เชี่ยวชาญสาขาต่าง ๆ มาช่วยแนะนำก็ได้

การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนควรได้คำนึงถึงประเด็นต่าง ๆ ต่อไปนี้ ได้แก่

1. ปรัชญานิเทศ ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศต้องเข้าใจตรงกันว่า "การนิเทศเป็นกิจกรรมที่มุ่งปรับปรุงการเรียนการสอน โดยใช้หลักประชาธิปไตยในการทำงานร่วมกัน การนิเทศเป็นกระบวนการที่ต้องกระทำอย่างต่อเนื่องและหลาย ๆ ครั้ง" ผู้บริหารไม่ใช้การนิเทศเพื่อการจับผิด เพื่อการประเมินผล เพื่อการตัดสินใจเชิงบริหาร เพราะถ้าครูยังไม่ไว้วางใจในการนิเทศก็จะเกิดความหวาดระแวงรู้สึกไม่มั่นใจในอาชีพ เกิดความแตกแยก ขวัญและกำลังใจในการทำงานจะหมดไป ดังนั้น ผู้บริหารจึงควรจะได้ประชุมชี้แจงให้เข้าใจ และปฏิบัติตนให้เป็นที่น่าไว้วางใจได้ว่า ผู้บริหารยึดปรัชญานิเทศอย่างแท้จริง

2. หลักประชาธิปไตยเพื่อการนิเทศ กิจกรรมการนิเทศจะต้องมีขั้นตอนของการปรึกษาหารือทั้งในขั้นก่อนและหลังดำเนินการ การปรึกษาหารือจะต้องกระทำโดยใช้หลักประชาธิปไตยจะต้องคำนึงถึงหลักการ คือ การมีส่วนร่วม (Sharing Participating) ผู้นิเทศต้องระวังที่จะไม่เป็นผู้กำกับชี้นำ แต่จะต้องพยายามให้ผู้นิเทศเห็นปัญหา และมีส่วนร่วมเสนอแนวทางแก้ปัญหา การเคารพความคิดเห็นของบุคคลอื่น (Respect Individual) ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศต้องยอมรับในความแตกต่างของบุคคล ต้องไม่ดูถูกดูหมิ่นกัน ในกรณีที่มีความเห็นไม่ตรงกัน และการใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา (Scientific Method) กรณีที่มีความขัดแย้งกันมากจนตกลงไม่ได้ จะต้องใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์หาเหตุผลที่เชื่อถือได้อ้างอิง เพื่อให้เกิดการยอมรับ

3. การเป็นกณิมณษยสัมพันธ์ ในกิจกรรมการนิเทศจะต้องมีการปรึกษาหารือกันหรือพูดจาทันที ถ้าผู้นิเทศใช้วาจาทำทางที่แสดงว่าเหนือกว่า เป็นการข่มคนอื่น ไม่ยอมรับความคิดเห็นของคนอื่น คือคิดว่าตนเองถูกอยู่เสมอ ผู้รับการนิเทศก็จะต่อต้าน และไม่ยอมรับ หรือถ้าผู้นิเทศไม่จริงใจ หรือเป็นคนชอบใช้วาจาถากถางหรือนินทาลับหลัง ไม่เห็นใจคนอื่น ระวังอารมณ์โกรธไม่ได้ หรือมองคนในแง่ร้าย ไม่มีอารมณ์ขัน สัมพันธภาพระหว่างเพื่อนครูจะเกิดขึ้นไม่ได้ ดังนั้น ผู้นิเทศจะต้องยิ้มแย้มแจ่มใส และพร้อมที่จะช่วยเหลือเสมอ ในขณะเดียวกันไม่ยกตนข่มท่าน พยายามฝึกรักษาคูสมมติสำนวนนี้ไว้ก็จะชนะใจคนได้ส่วนหนึ่งแล้ว

4. การรู้จักที่จะเสริมสร้างกำลังใจ ธรรมชาติของคนนั้นไม่มีใครอยากถูกติ แม้จะรู้สึกว่าเป็นการดีเพื่อต่อก็คตาม ผู้นิเทศจะต้องตระหนักในธรรมชาติของคนในประเด็นนี้ เพราะฉะนั้นในการทำหน้าที่เป็นกระจกสะท้อนภาพจุดบกพร่องของผู้รับการนิเทศ จะต้องฝึกฝนเทคนิควิธีการต่าง ๆ ที่จะช่วยให้ผู้รับการนิเทศเห็นจุดบกพร่องด้วยตนเอง และเมื่อเขารู้จุดบกพร่องแล้วจะต้องไม่ทำให้เกิดปมด้อย หรือเสียกำลังใจ ผู้นิเทศจะต้องฝึกฝนทักษะในการเสริมสร้างกำลังใจ อาทิเช่น การทำบรรยากาศในการปรึกษาหารือให้เป็นกันเอง การทำให้ผู้รับการนิเทศมั่นใจว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มที่จะต้องพัฒนาไปพร้อม ๆ กัน และสามารถที่จะพัฒนาได้ การรู้จักเลือกมองจุดดีและรู้จักกล่าวชมเชยยกย่องจุดดีนั้น ๆ การยอมรับฟังความคิดเห็นที่ขัดแย้งของผู้รับการนิเทศให้ความช่วยเหลือแนะนำหรือช่วยแก้ปัญหาให้ การให้ความสนใจใส่ใจใส่ต่อความก้าวหน้าของผู้รับการนิเทศอย่างสม่ำเสมอ จริงใจ โดยไม่ทำให้ผู้รับการนิเทศรู้สึกกำลังถูกควบคุม และการไม่วิพากษ์วิจารณ์พฤติกรรมการสอนของผู้รับการนิเทศกับผู้อื่น ทั้งต่อหน้าและลับหลัง

5. การสร้างความเชื่อมั่นเชิงวิชาการให้กับตนเอง การที่ผู้รับการนิเทศจะศรัทธาเชื่อมั่นในความสามารถของผู้นิเทศนั้น ผู้นิเทศจะต้องเชี่ยวชาญในวิชานั้น ๆ ต้องรู้เนื้อหาอย่างแม่นยำ ต้องรู้เทคนิคในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนในกลุ่มวิชานั้น ๆ หรือรายวิชานั้น ๆ นอกจากนี้ในการจัดกิจกรรมนั้นผู้นิเทศจะต้องรู้เรื่องการใช้สื่อต่าง ๆ อย่างเหมาะสมที่จะช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุตามวัตถุประสงค์เร็วขึ้น รวมทั้งรู้วิธี

การวัดผลประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ ประสพการณ์ของผู้นิเทศในเรื่องดังกล่าวจะช่วยถ่วงโยงไปสู่ผู้รับการนิเทศได้ ถ้าผู้นิเทศฝึกฝนทักษะการวิเคราะห์พฤติกรรมในขณะที่ผู้เข้ารับการนิเทศ และเมื่อผู้รับการนิเทศไม่ทราบวิธีแก้ปัญหา โดยเฉพาะในเรื่องเทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนก็สามารถเสนอแนะได้ ในการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้รับการนิเทศ ผู้นิเทศก็ควรที่จะได้ฝึกฝนการใช้เครื่องมือต่าง ๆ ที่ช่วยให้ผู้รับการนิเทศรู้ถึงจุดบกพร่องอย่างเที่ยงตรง

การพัฒนาตนเองเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในเชิงวิชาการ อาจกระทำได้โดยการศึกษาจากตำรา คู่มือ วารสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน การไปคุรุสภาหรือการทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน เพื่อติดตามความเคลื่อนไหวใหม่ ๆ และการทดลองเทคนิควิธีสอนใหม่ ๆ ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2532 : 6-9)

สรุป การปฏิบัติการณ์นิเทศภายในโรงเรียนเป็นการดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ ซึ่งได้ดำเนินการตามลำดับตั้งแต่การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา วิเคราะห์ และการกำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเตรียมเครื่องมือนิเทศ ทั้งนี้ การปฏิบัติการณ์นิเทศควรคำนึงถึงปรัชญาการนิเทศ ได้แก่ หลักประชาธิปไตยเพื่อการนิเทศ และสิ่งที่ผู้นิเทศต้องตระหนัก อันได้แก่ การเป็นกมลมีมนุษยสัมพันธ์ การรู้จักเสริมสร้างกำลังใจ และการสร้างความเชื่อมั่นในเชิงวิชาการให้กับตนเอง

5. การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน เป็นขั้นตอนการติดตามผลการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนว่า บรรลุเป้าหมายที่กำหนดเพียงใด มีปัญหาอุปสรรคขัดข้องอย่างไร ควรได้รับการแก้ไขปรับปรุงอย่างไร เพื่อทำให้งานมีประสิทธิภาพดีขึ้น และเพื่อนำข้อมูลจากการติดตามผลการปฏิบัติงานนั้นมาวางแผนการทำงานใหม่ในโอกาสต่อไป

การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน ผู้มีหน้าที่ประเมิน ได้แก่ คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชา หัวหน้าระดับชั้น หัวหน้าสายและครู ซึ่งคณะครูให้การยอมรับ และได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน วิธีการประเมินผล คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนอาจทำการประเมินได้ 2 วิธี ดังนี้

5.1 การประเมินด้วยเครื่องมือ เป็นวิธีการประเมินผลที่มีคุณภาพ และใช้ความพยายามในการรวบรวมข้อมูลให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด ได้แก่ แบบสังเกตพฤติกรรม แบบสำรวจข้อมูล แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์

5.2 การประเมินผลโดยใช้วิธีการประชุมในรูปแบบต่าง ๆ เป็นวิธีการประเมินผลที่อาศัยครูในโรงเรียนดำเนินการพิจารณาาร่วมกัน โดยอาจดำเนินการในลักษณะการประชุมปรึกษาหารือ การประชุมสัมมนาเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงาน การประชุมอภิปรายปัญหาาร่วมกัน โดยหัวข้อการประชุมอาจประกอบด้วยเรื่องต่อไปนี้คือ สภาพปัจจุบันในการปฏิบัติงาน สภาพที่เป็นปัญหา หรืออุปสรรค ความต้องการของผู้ปฏิบัติงาน และการวางแผนปฏิบัติงานต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2534 : 12)

สรุป การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน เป็นขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการทั้งหมด ในการจัดทำแผนการนิเทศ การประเมินผลอาจกระทำได้โดยประเมินด้วยเครื่องมือหรือประเมินผลโดยใช้วิธีการประชุมในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้ทราบว่าการปฏิบัติการนิเทศได้บรรลุเป้าหมายเพียงใด ตรงตามนโยบายและวัตถุประสงค์หรือไม่ ผลจากการประเมินจะเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียนในโอกาสต่อไป

ปัญหาในการจัดการนิเทศภายในโรงเรียน

การนิเทศภายในโรงเรียนจะช่วยแก้ปัญหาการใช้หลักสูตรของโรงเรียน แก้ไขปัญหาขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องวิธีสอน แก้ไขปัญหาขาดทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แก้ไขปัญหาในการดำเนินการประเมินผล แก้ไขปัญหาในการจัดทำ ใช้ จัดเก็บ อุปกรณ์หรือเครื่องมือต่าง ๆ กล่าวได้ว่าการนิเทศภายในโรงเรียนมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียน แต่ในการจัดการนิเทศภายในโรงเรียนก็ประสบปัญหาต่าง ๆ มาก และมีผู้วิจัยพบปัญหาดังนี้

มาลี คล้ายชม ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดอุตรดิตถ์ ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการจัดและดำเนินการนิเทศ คือ หน่วยงานนิเทศขาดแคลนงบประมาณ อัตราส่วนระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศต่างกันมาก หน่วยงานนิเทศขาดการติดตามผลงานนิเทศที่ได้ดำเนินการไปแล้ว ผู้บริหารโรงเรียนไม่คำนึงถึงความสามารถเชิงวิชาการหรือการสอน ซึ่งเป็นเกณฑ์หนึ่งในการพิจารณาความดีความชอบ โรงเรียนขาดอุปกรณ์การเรียนการสอน ครูอาจารย์ไม่เปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนการสอน แม้จะได้รับการนิเทศไปแล้ว ผู้นิเทศไม่มีเวลาให้คำปรึกษาแนะนำแก่ครูอาจารย์เท่าที่ควร และครูอาจารย์ไม่มีโอกาสได้สังเกตการสอนซึ่งกันและกัน (มาลี คล้ายชม. 2523 : จ)

จากรายงานการวิจัยของสำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 6 ได้พบปัญหาว่า พฤติกรรมของครูที่รู้สึกอึดอัดใจที่ต้องปฏิบัติตามมติของคณะกรรมการหรือผู้บริหารจะส่งผลการปฏิบัติงานทำให้การปฏิบัติงานไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร อาจเป็นเพราะผู้บริหารหรือคณะกรรมการทำหน้าที่บริหารเอกสาร บริหารเวลา บริหารระเบียบมากกว่าบริหารคน ทำให้ครูขาดขวัญและกำลังใจในการทำงาน มุ่งเน้นบริหารคนมากกว่าสิ่งอื่น บรรยาการภายในหน่วยงานจะเป็นไปในทางที่ดี ขณะเดียวกันก็มุ่งให้ผู้ปฏิบัติงานเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้นควบคู่กันไปด้วย ดังนั้น ผู้บริหารควรบริหารงานโดยผ่านกระบวนการนิเทศ คือ มุ่งพัฒนาพฤติกรรมของครูควบคู่ไปกับการปฏิบัติงานด้วย เพื่อให้เกิดผลสูงสุดในการปฏิบัติงาน (สำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 6. 2533 : 55-56)

เมลอน ได้ทำการวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานนิเทศของอาจารย์ใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษา
ในรัฐมิสซิสซิปปี กลุ่มตัวอย่างได้แก่ อาจารย์ใหญ่ และครู ผลการวิจัยสรุปว่า อาจารย์ใหญ่เยี่ยม
ชั้นเรียนน้อย ประชุมครูเพื่อเป็นสื่อในการนิเทศน้อย ส่วนการอบรมครูประจำการและการปฏิบัติ
หน้าที่ทั่ว ๆ ไป อาจารย์ใหญ่และครูมีความเห็นสอดคล้องกันว่า เป็นวิธีที่ดีที่สุดในการนิเทศ
(Malone. 1971 : 1233 - A)

ลี ได้วิจัยเรื่อง พฤติกรรมในการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนทางตะวันตกเฉียงใต้
ของรัฐนิวเม็กซิโก กลุ่มตัวอย่างได้แก่ครูใหญ่และครูโรงเรียนประถมศึกษา กับครูใหญ่และครูโรงเรียน
มัธยมศึกษา ผลวิจัยสรุปได้ว่า ครูโรงเรียนประถมศึกษามุ่งให้ครูใหญ่คำนึงถึงสัมพันธภาพในคณะครู
มากกว่าโรงเรียนมัธยมศึกษา ครูโรงเรียนมัศึกษามุ่งให้ครูใหญ่คำนึงถึงสัมพันธภาพระหว่างครู
กับนักเรียนมากกว่าด้านอื่น ๆ ครูโรงเรียนประถมศึกษาต้องการให้ครูมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน
(Lee. 1974 : 4134 - A)

สรุป ปัญหาในการจัดการนิเทศภายในโรงเรียน ที่พบจากผลงานวิจัย คือ หน่วยงานขาด
งบประมาณ อัตราส่วนระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศต่างกันมาก ผู้นิเทศไม่มีเวลาให้คำปรึกษา
แนะนำแก่ครูอาจารย์ ผู้นิเทศขาดการติดตามผลงานนิเทศที่ได้ดำเนินการไปแล้ว โรงเรียนขาดงบ
ประมาณและอุปกรณ์การเรียนการสอน ผู้บริหารไม่ได้ให้ความสำคัญของงานวิชาการ ครูไม่ยอม
เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนการสอนแม้จะได้รับการนิเทศไปแล้ว การประชุมปรึกษาหารือเพื่อ
การนิเทศมีน้อย ครูขาดขวัญ และกำลังใจในการทำงาน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในโรงเรียน

ชินวรณ์ บุญเกียรติ ได้ทำการวิจัย เรื่องการปฏิบัติงานนิเทศภายในของผู้บริหาร
โรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา โดยมีความมุ่งหมายเพื่อศึกษา
การปฏิบัติงานนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียน ทั้งที่ปฏิบัติจริงและที่ควรปฏิบัติตามทัศนะของ
ผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ว่า
อยู่ในระดับใด โดยใช้ผู้บริหารโรงเรียน 238 คน ครู 497 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผลวิจัยพบว่า
ระดับการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน ทั้งที่ปฏิบัติจริงและที่ควรปฏิบัตินั้น
ผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์มีทัศนะสอดคล้องกัน คือ โดยส่วนรวมปฏิบัติจริงในระดับปาน
กลาง และที่ควรปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนที่มีวิทยวุฒิ
คุณวุฒิ และประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหารโดยส่วนรวมทั้งที่เป็นจริงและที่ควรปฏิบัติแตกต่างกัน
อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการเปรียบเทียบทัศนะของครูอาจารย์ที่มี เพศ วิทยวุฒิ คุณวุฒิ และ

ประสบการณ์ในการเป็นครูโดยส่วนรวม ทั้งที่ปฏิบัติจริงและที่ควรปฏิบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ข้อเสนอแนะเรื่องแนวการปรับปรุงการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ คือ ควรให้คำปรึกษาหารือแก่ครูทั้งในด้านวิชาการ และปัญหาส่วนตัว ตลอดจนการยอมรับความคิดเห็นของครู ควรจัดวางตัวครูเข้าสอนตามความสามารถ ความถนัด และมอบหมายงานอย่างทั่วถึง ควรสังเกตการสอนในห้องเรียนเป็นระยะ ๆ ส่งเสริมให้ครูและนักเรียนร่วมกิจกรรมของชุมชนตามโอกาสอันควร และจัดให้มีการประเมินผลเป็นระยะ ๆ อย่างมีหลักเกณฑ์ และควรนำผลการประเมินมาปรับปรุงการปฏิบัติงาน (ชินวรณ์ บุญเกียรติ. 2530 : บทคัดย่อ)

สมจิตร อุดม ได้ศึกษาค้นคว้าวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ผลวิจัยสรุปได้ว่า ผู้นิเทศมีความเห็นว่า โรงเรียนมีสภาพการนิเทศภายในโรงเรียน 6 ด้าน คือ โครงการณ์เทศ กระบวนการนิเทศ การจัดกิจกรรมการนิเทศ รูปแบบการนิเทศ การใช้เวลาการนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ผู้รับการนิเทศมีความเห็นว่า โครงการณ์เทศและการจัดกิจกรรมนิเทศ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนกระบวนการนิเทศ รูปแบบการนิเทศ การใช้เวลาการนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นิเทศต่อสภาพการนิเทศภายในโรงเรียนทั้ง 6 ด้าน ปรากฏว่า ผู้นิเทศที่มีวุฒิต่างกัน อายุต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้นิเทศมีประสบการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้รับการนิเทศที่มีประสบการณ์ต่างกัน และอายุต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้นิเทศทั้ง 6 ด้าน พบปัญหา คือ โครงการณ์เทศภายในโรงเรียน ปฏิบัติไม่ต่อเนื่องตลอดปีการศึกษา การนิเทศขาดการวางแผน การจัดกิจกรรมการนิเทศส่งเสริมครูน้อยเกินไป ขาดตารางปฏิบัติงาน ครูไม่เห็นความสำคัญของการสาธิตการสอน โรงเรียนขาดอุปกรณ์ ตำรา ผู้บริหารหรือผู้นิเทศมีเวลาปฏิบัติ การนิเทศน้อย ขาดการควบคุม ขาดการติดตามประเมินผล ส่วนปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศ ทั้ง 6 ด้านพบปัญหา คือ โครงการณ์เทศภายในโรงเรียนไม่สนองตามความต้องการของโรงเรียนและครู ผู้รับการนิเทศไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง และไม่เห็นความสำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียน กิจกรรมการนิเทศไม่สอดคล้องกับความต้องการ

การของโรงเรียนและครู ผู้นิเทศไม่ได้นำรูปแบบใหม่ ๆ เข้ามาส่งเสริมการนิเทศ (ไมตรี อุดม. 2532 : บทคัดย่อ)

ทีลาฮัน ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนที่พึงประสงค์ของการพัฒนาประเทศเอธิโอเปีย กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครู คณาจารย์ และนักวิชาการ ผลจากการวิจัยสรุปได้ว่า ครู คณาจารย์ และนักวิชาการ มีความเห็นสอดคล้องกันว่ากิจกรรมที่ใช้ นิเทศภายในโรงเรียน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ การฝึกอบรมแนะนำ การฝึกอบรมปฏิบัติ การ การสาธิต การสอนโดยคณาจารย์ การประชุมกลุ่มย่อยของครู การเยี่ยมชั้นเรียน และ สังเกตการสอน ครู คณาจารย์ และนักวิชาการ มีความเห็นสอดคล้องกันว่า การจัดกิจกรรม การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษายู่ในระดับปานกลาง ครู คณาจารย์ และนักวิชาการ มีความเห็นสอดคล้องกันว่า การนิเทศในลักษณะร่วมมือกันปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาจะก่อให้เกิดผล ดีกว่าการนิเทศการศึกษาในลักษณะที่ใช้อำนาจและการบังคับ (Tilahun. 1983 : 2168 - A)

จากผลงานวิจัยดังกล่าวพอสรุปได้ว่า การจัดการนิเทศภายในโรงเรียนที่ได้ดำเนินการ มาแล้ว ยังปฏิบัติได้ในเกณฑ์ที่ไม่น่าพอใจนัก ยังขาดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ขาดหลักเกณฑ์ และขั้นตอนที่ถูกต้อง กระบวนการนิเทศควรยึดเป็นแนวทางในการจัดการนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อให้โรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้ นักเรียนสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่อไป

สมมุติฐานการวิจัย

1. ผู้บริหารที่มีเพศและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีทัศนะต่อการนิเทศภายใน โรงเรียน 5 ด้าน แตกต่างกัน
2. ครูที่มีเพศและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีทัศนะต่อการนิเทศภายใน โรงเรียน 5 ด้าน แตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้กำหนดการตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ
4. ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจังหวัดสระบุรี ในปีการศึกษา 2537 โดยมีโรงเรียนจำนวน 15 โรงเรียน ผู้บริหาร จำนวน 105 คน และครู จำนวน 162 คน รวมประชากรทั้งหมดจำนวน 267 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจังหวัดสระบุรี ในปีการศึกษา 2537 ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามประกอบด้วย 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง เป็นคำถามที่เกี่ยวกับ ตำแหน่ง เพศ และประสบการณ์ในการทำงานของผู้บริหารและครู

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจังหวัดสระบุรี ตามทัศนะของผู้บริหารและครู ซึ่งได้กำหนดขอบข่ายของการนิเทศภายในโรงเรียนที่จะศึกษาค้นคว้าไว้เป็น 5 ด้าน โดยมีค่าน้ำหนักคะแนนดังนี้

ให้คะแนน 5 หมายถึง มีทักษะว่ามีระดับการปฏิบัติมากที่สุด

ให้คะแนน 4 หมายถึง มีทักษะว่ามีระดับการปฏิบัติมาก

ให้คะแนน 3 หมายถึง มีทักษะว่ามีระดับการปฏิบัติปานกลาง

ให้คะแนน 2 หมายถึง มีทักษะว่ามีระดับการปฏิบัติน้อย

ให้คะแนน 1 หมายถึง มีทักษะว่ามีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพ เครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาความมุ่งหมายของการวิจัยอย่างละเอียด

2. ศึกษาขอบข่ายของงานในหน้าที่รับผิดชอบด้านปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน การนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนจากตำรา เอกสาร หนังสือคู่มือ งานวิจัย และระเบียบที่เกี่ยวข้อง

3. ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือขึ้นมาโดยศึกษาแบบสอบถามของวัชรินทร์ แสงศัพท์ (2528 : ภาคผนวก) สมจิตร อุดม (2532 : ภาคผนวก) และปรีดก พัฒนขจร (2533 : ภาคผนวก) ซึ่งเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

4. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมความมุ่งหมายและขอบข่ายของการนิเทศภายในโรงเรียนทั้ง 5 ด้าน

5. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนอกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ตรวจสอบแก้ไขปรับปรุงเนื้อหา ภาษาที่ใช้ ความสมบูรณ์ถูกต้อง พร้อมทั้งนำไปให้อาจารย์ระดับ ศรีสุชาติศึกษานิเทศก์สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ตามเนื้อหาของโครงสร้างของแบบสอบถาม

6. นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Tryout) กับผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจังหวัดลพบุรี ที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารจำนวน 25 คน และครูจำนวน 25 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามตอนที่ 2 โดยใช้วิธีการของครอนแบค (Cronbach) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) (ล้วน สายยศ. 2536 : 170 - 171 ; อ้างอิงมาจาก Cronbach. 1970)

7. การหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25% ของกลุ่มสูง และ 25% ของกลุ่มต่ำ แล้วทำการทดสอบค่า t (t -test) ปรากฏว่าข้อคำถามแต่ละข้อมีค่า t แตกต่างกัน ข้อคำถามที่มีค่า t ต่ำสุดเท่ากับ 1.39 สำหรับข้อคำถามที่มีค่า t สูงสุด เท่ากับ 5.90 ผู้วิจัย ได้คัดเลือกข้อที่มีค่า t สูงกว่า 1.75 เพื่อใช้เป็นแบบสอบถามที่ดี มีค่าอำนาจจำแนกจัดอยู่ในระดับดี สำหรับข้อที่มีค่า t ต่ำกว่า 1.75 มีจำนวน 1 ข้อ ได้ตัดทิ้งไม่เลือกใช้เป็นแบบสอบถามในการวิจัย

8. การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าทั้งฉบับที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 49 ข้อ ใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α -coefficient) โดยใช้สูตรของครอนแบ็ค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .98

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ถึง ศึกษาธิการจังหวัดสระบุรี เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหาร และครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจังหวัดสระบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยออกหนังสือถึงศึกษาธิการอำเภอและผู้บริหารโรงเรียน พร้อมด้วยแบบสอบถามถึงกลุ่มตัวอย่าง โดยนำหนังสือและแบบสอบถามส่งไปยังสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ/กิ่งอำเภอ ช่วยส่งต่อไปยังโรงเรียนในสังกัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และขอให้กลุ่มตัวอย่าง ส่งแบบสอบถามที่กรอกแล้วคืนมายังสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ/กิ่งอำเภอต้นสังกัดตามกำหนด

3. ในการเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืน เมื่อผู้บริหารและครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว ได้ขอความอนุเคราะห์ส่งแบบสอบถามนั้นไปยังสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ/กิ่งอำเภอที่โรงเรียนสังกัด ตามกำหนด หลังจากนั้นผู้วิจัยเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดด้วยตนเองตามอำเภอ/กิ่งอำเภอต่าง ๆ จนครบ โรงเรียนที่ไม่จัดส่งหรือจัดส่งไม่ครบ ผู้วิจัยจะไปที่โรงเรียนขอความอนุเคราะห์ให้จัดส่งและส่งให้ครบ

4. จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป 267 ชุด ได้รับคืนมาครบตามจำนวนทุกชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำแบบสอบถามที่รับคืนมาตรวจความถูกต้อง ความสมบูรณ์ และจำแนกตามตัวแปร ผลปรากฏว่าแบบสอบถามทุกชุดมีความสมบูรณ์

2. นำแบบสอบถามทุกชุดแต่กลุ่มมาตรวจให้คะแนนลงในกระดาษกราฟเฉพาะตอนที่ 2 ตามที่กำหนด คือ

ปฏิบัติมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
ปฏิบัติมาก	ให้	4	คะแนน
ปฏิบัติปานกลาง	ให้	3	คะแนน
ปฏิบัติน้อย	ให้	2	คะแนน
ปฏิบัติน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

3. นำผลที่กรอกให้คะแนนบันทึกในกระดาษกราฟ เข้าเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์ค่าสถิติตามความต้องการ แล้วนำข้อมูลมาแปลผลตามความมุ่งหมายและสมมุติฐาน

4. ทาร้อยละของแบบสอบถามในตอนที่ 1

5. หาค่าเฉลี่ย (Mean) ของแบบสอบถามในตอนที่ 2 เป็นรายข้อ และรายด้านโดยใช้เกณฑ์พิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยเป็น 3 ระดับ คือ

คะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00 หมายถึง ระดับความคิดเห็นว่ามีการปฏิบัติมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.66 หมายถึง ระดับความคิดเห็นว่ามีการปฏิบัติปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายถึง ระดับความคิดเห็นว่ามีการปฏิบัติน้อย

6. หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จากแบบสอบถามตอนที่ 2

7. เปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกเป็นเพศและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตามสมมุติฐาน โดยใช้สูตร t-test

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐาน

1.1 หาค่าร้อยละ (Percent)

1.2 หาค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ คือ ค่าคะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ คือ ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N คือ จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

(ลัวัน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 59)

1.3 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. คือ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X^2$ คือ ผลรวมของคะแนนแต่ละข้อยกกำลังสอง

$(\sum X)^2$ คือ ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

N คือ จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

(ลัวัน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 66)

2. ทดสอบค่าความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ตามสมมุติฐาน

ใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t แทนค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา

$\bar{X}_1$ แทนค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1

$\bar{X}_2$ แทนค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2

S_1^2 แทนค่าความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 1

S_2^2 แทนค่าความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 2

n_1 แทนค่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1

n_2 แทนค่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนหัวข้อต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการจัดทำและวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ เพื่อความเข้าใจตรงกัน จึงได้กำหนดสัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

- X แทนค่าคะแนนเฉลี่ย
- S.D. แทนค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- N แทนจำนวนผู้บริหารและครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
- t แทนค่าสถิติทดสอบซึ่งมีการแจกแจง t (t-test)
- * แทนนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- ** แทนนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานเพื่อทราบรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้บริหารและครูที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจังหวัดสระบุรี

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ทั้ง 5 ด้าน

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียน
ประถมศึกษา ทั้ง 5 ด้าน โดยแยกดำเนินการวิเคราะห์ดังนี้

3.1 เปรียบเทียบทักษะของผู้บริหาร เกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียน
ประถมศึกษาทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามเพศและประสบการณ์ต่างกัน

3.2 เปรียบเทียบทักษะของครู เกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา
ทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามเพศและประสบการณ์ต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานเพื่อทราบรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้บริหารและครู
ที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
จังหวัดสระบุรี

ตาราง 1 แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากผู้บริหารและครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ตำแหน่ง	จำนวนแบบสอบถาม		ร้อยละ
	ส่งไป	รับคืนมา	
ผู้บริหาร	105	105	100.00
ครูผู้สอน	162	162	100.00
รวม	267	267	100.00

จากตาราง 1 แสดงว่ามีผู้บริหารตอบแบบสอบถาม จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 100
ครูผู้สอนตอบแบบสอบถาม จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 100 รวมจำนวนผู้บริหารและครูผู้สอน
ทั้งหมดที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 267 คน คิดเป็นร้อยละ 100

ตาราง 2 จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง	ผู้บริหาร N = 105			ครู N = 162		
	จำนวน กลุ่ม ตัวอย่าง	จำนวน ผู้ตอบแบบ สอบถาม	ร้อยละ	จำนวน กลุ่ม ตัวอย่าง	จำนวน ผู้ตอบแบบ สอบถาม	ร้อยละ
1. เพศ						
เพศหญิง	51	51	48.57	48	48	29.63
เพศชาย	54	54	51.43	114	114	70.37
รวม	105	105	100.00	162	162	100.00
2. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน						
น้อยกว่า 10 ปี	40	40	38.10	81	81	50.00
ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป	65	65	61.90	81	81	50.00
รวม	105	105	100.00	162	162	100.00

จากตาราง 2 แสดงว่าข้อมูลส่วนตัวของผู้บริหารและครูที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน สรุปได้ดังนี้

การศึกษาครั้งนี้ กลุ่มผู้บริหารเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 105 คน จำแนกตาม

เพศ จะเห็นได้ว่าผู้บริหารเพศชายและเพศหญิงมีจำนวนใกล้เคียงกัน คือ ผู้บริหารชาย จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 48.57 ผู้บริหารหญิง 54 คน คิดเป็นร้อยละ 51.43 ผู้บริหารชาย และหญิงได้ส่งแบบสอบถามคิดเป็นร้อยละ 100

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ผู้บริหารส่วนใหญ่จะมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานอยู่ในช่วงตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไปมากกว่าในระยะเวลาน้อยกว่า 10 ปี เพราะถือได้ว่าเป็นช่วงที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานและมีประสบการณ์สูง ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 10 ปี มีจำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 38.10 ส่วนผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีจำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 61.90

การศึกษาค้างนี้ กลุ่มครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 162 คน จำแนกตาม

เพศ จะเห็นได้ว่ากลุ่มครูเพศชายจะมีจำนวนน้อยกว่าครูที่เป็นเพศหญิง ประมาณสองเท่า แสดงให้เห็นว่าผู้หญิงจะเลือกประกอบอาชีพครูมากกว่าเพศชาย มีครูเพศชาย จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 29.63 ครูเพศหญิง จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 70.37 สำหรับกลุ่มตัวอย่างครูเพศชาย และครูเพศหญิง ได้ส่งแบบสอบถามกลับคืนคิดเป็นร้อยละ 100

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ครูผู้สอนมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 10 ปี มีจำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 50 และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีจำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 50 จะเห็นได้ว่าประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของครูทั้งสองช่วงจะเท่ากัน เพราะครูโรงเรียนเอกชนนั้นจะขอลาออกและขอบรรจุทดแทนอยู่เสมอ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา
ที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาทั้ง 5 ด้าน

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตาม
ทัศนะของผู้บริหาร โดยภาพรวมและรายด้าน

การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้าน	ผู้บริหาร N = 105		ระดับค่าเฉลี่ย
	$\bar{X}$	S.D.	
การกำหนดและแจ้งนโยบาย	3.72	.60	มาก
การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน	3.70	.59	มาก
การเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนปฏิบัติการนิเทศ	3.51	.68	ปานกลาง
การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน	3.60	.60	ปานกลาง
การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน	3.45	.63	ปานกลาง
รวม	3.60	.56	ปานกลาง

จากตาราง 3 แสดงว่าผู้บริหารมีทัศนะต่อการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.60$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน คือ การเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนปฏิบัติการนิเทศ การปฏิบัติ
นิเทศภายในโรงเรียน และการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
2 ด้าน คือ การกำหนดและแจ้งนโยบาย และการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาตาม
ทัศนะของผู้บริหาร แยกเป็นรายข้อ ด้านการกำหนดและแจ้งนโยบาย

การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการกำหนดและแจ้งนโยบาย	ผู้บริหาร N = 105		ระดับค่าเฉลี่ย
	$\bar{X}$	S.D.	
การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการนิเทศภายในโรงเรียน	3.66	.90	ปานกลาง
ความสอดคล้องของนโยบายกับความต้องการของครู	3.61	.77	ปานกลาง
นโยบายการนิเทศภายในโรงเรียนกำหนดจุดมุ่งหมายในการนิเทศไว้	3.65	.72	ปานกลาง
ผู้บริหารประชุมปรึกษาหารือกับครูในการกำหนดนโยบายการนิเทศภายในโรงเรียน	3.80	.75	มาก
นโยบายการนิเทศภายในโรงเรียนที่กำหนดมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ	3.66	.74	ปานกลาง
นโยบายการนิเทศภายในโรงเรียนสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ	3.91	.72	มาก
นโยบายการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นที่ยอมรับของบุคลากรภายในโรงเรียน	3.77	.72	มาก
ผู้บริหารได้แจ้งนโยบายการนิเทศภายในโรงเรียนให้บุคลากรภายในโรงเรียนได้ทราบ	3.82	.81	มาก
การมีส่วนร่วมเสนอแนะในการเลือกกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน	3.61	.77	ปานกลาง
มีการประชาสัมพันธ์งานนิเทศภายในโรงเรียนให้บุคลากรทราบอย่างทั่วถึง	3.75	.82	มาก
รวม	3.72	.60	มาก

จากตาราง 4 แสดงว่าผู้บริหารมีทักษะต่อการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการกำหนดและแจ้งนโยบายโดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$) เพื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารประชุมปรึกษาหารือกับครูในการกำหนดนโยบายการนิเทศภายในโรงเรียน นโยบายการนิเทศภายในโรงเรียนสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ นโยบายการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นที่ยอมรับของบุคลากรภายในโรงเรียน ผู้บริหารได้แจ้งนโยบายการนิเทศภายในโรงเรียนให้บุคลากรภายในโรงเรียนทราบ และมีการประชาสัมพันธ์งานนิเทศภายในโรงเรียน ให้บุคลากรทราบอย่างทั่วถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่น ๆ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตาม
ทัศนะของผู้บริหาร แยกเป็นรายข้อ ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน

การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ ภายในโรงเรียน	ผู้บริหาร N = 105		ระดับค่าเฉลี่ย
	$\bar{X}$	S.D.	
คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนที่แต่งตั้ง เป็นที่ยอมรับของคณะครูอาจารย์	3.88	.80	มาก
บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการ นิเทศภายในโรงเรียนมีความรู้เหมาะกับงาน	3.79	.73	มาก
ผู้นิเทศเป็นคนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับครูอาจารย์ ในโรงเรียน	3.78	.72	มาก
ผู้นิเทศมีบุคลิกภาพที่เหมาะสมเป็นที่ยอมรับของ คณะครูอาจารย์ในโรงเรียน	3.83	.69	มาก
ผู้นิเทศเป็นผู้มีความประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดี ของคณะครูอาจารย์ในโรงเรียน	3.83	.70	มาก
ผู้นิเทศมีวุฒิทางการศึกษาที่ตรงกับงานที่รับผิดชอบ	3.67	.79	มาก
คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนมีการ เปลี่ยนแปลงทุกปี	3.22	.93	ปานกลาง
ผู้นิเทศรับฟังความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศ ภายในโรงเรียน	3.66	.73	ปานกลาง
ผู้นิเทศเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักปรัชญา การนิเทศ	3.68	.75	มาก
คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนมีการปฏิบัติ งานเป็นคณะ	3.67	.70	มาก
รวม	3.70	.59	มาก

จากตาราง 5 แสดงว่าผู้บริหารมีทัศนะต่อการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาด้าน
การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนโดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$)
เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนมีการเปลี่ยนแปลงทุกปี และ
ผู้นิเทศรับฟังความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศภายในโรงเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
ส่วนข้ออื่น ๆ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตาม
ทัศนะของผู้บริหาร แยกเป็นรายข้อ ด้านการเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนปฏิบัติการนิเทศ

การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนปฏิบัติ การนิเทศ	ผู้บริหาร N = 105		ระดับค่าเฉลี่ย
	$\bar{X}$	S.D.	
มีการกำหนดตารางปฏิบัติการนิเทศภายใน โรงเรียนต่อเนื่องตลอดปีการศึกษา	3.54	.87	ปานกลาง
มีการประชุมครูเพื่อวิเคราะห์หาสาเหตุของ ปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียน	3.59	.83	ปานกลาง
มีการศึกษานโยบายการนิเทศภายในโรงเรียน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน	3.70	.88	มาก
มีการศึกษาความต้องการของบุคลากรใน โรงเรียนเพื่อนำข้อมูลไปวางแผนต่อไป	3.58	.79	ปานกลาง
มีการประชุมชี้แจงหลักการ แผนงานให้ผู้ร่วมรับ ผิดชอบทราบก่อนปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน	3.69	.75	มาก
มีการกำหนดแผนงานนิเทศภายในโรงเรียน เหมาะสมกับความต้องการของครู	3.54	.81	ปานกลาง
มีการเตรียมเอกสารที่ต้องใช้ในการนิเทศ ภายในโรงเรียน	3.38	.88	ปานกลาง
มีการศึกษาค้นคว้าตำราเพื่อนำความรู้มาปรับ ปรุงวิธีการนิเทศให้ได้มาตรฐาน	3.47	.88	ปานกลาง
มีการฝึกอบรมผู้นิเทศให้มีทักษะในการนิเทศ ภายในโรงเรียน	3.43	.83	ปานกลาง
มีการแสวงหาแหล่งวิทยากรมาช่วยในการนิเทศ ภายในโรงเรียน	3.21	.91	ปานกลาง
รวม	3.51	.68	ปานกลาง

จากตาราง 6 แสดงว่าผู้บริหารมีทักษะต่อการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนปฏิบัติการนิเทศโดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.51$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการศึกษานโยบายการนิเทศภายในโรงเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และมีการประชุมชี้แจงหลักการ แผนงานให้ผู้ร่วมงานรับผิดชอบทราบก่อนปฏิบัติการนิเทศ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่น ๆ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตาม
ทัศนะของผู้บริหาร แยกเป็นรายชื่อ ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน

การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน	ผู้บริหาร N = 105		ระดับค่าเฉลี่ย
	$\bar{X}$	S.D.	
มีการจัดประชุมนิเทศครูก่อนเปิดภาคเรียนเพื่อรับทราบแผนงาน	3.73	.91	มาก
มีการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนต่อเนื่องตลอดปี	3.55	.93	ปานกลาง
มีการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน	3.59	.77	ปานกลาง
มีการแนะแนวทางแก้ปัญหาด้านการเรียนการสอน	3.69	.76	มาก
มีการช่วยเหลือครูในการแก้ปัญหาได้ทันต่อเหตุการณ์	3.74	.77	มาก
มีการอบรมเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอนตามหลักสูตรใหม่	3.90	.77	มาก
มีการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายเพื่อความก้าวหน้าในวิชาชีพครู	3.19	.87	ปานกลาง
มีการเปิดโอกาสให้ครูอาจารย์เดินทางไปศึกษานอกสถานที่	3.67	.96	มาก
มีการจัดหาเอกสารเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนให้ไว้สำหรับครูอาจารย์ใช้	3.32	.84	ปานกลาง
รวม	3.60	.60	ปานกลาง

จากตาราง 7 แสดงว่าผู้บริหารมีทัศนะต่อการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนโดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.60$) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายชื่อแล้วพบว่า ในเรื่องมีการจัดประชุมนิเทศครูก่อนเปิดภาคเรียนเพื่อรับทราบแผนงาน มีการแนะแนวทางแก้ปัญหาด้านการเรียนการสอน มีการช่วยเหลือครูในการแก้ปัญหาได้ทันต่อเหตุการณ์ และมีการเปิดโอกาสให้ครูอาจารย์เดินทางไปศึกษานอกสถานที่ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนเรื่องอื่น ๆ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตาม
ทัศนะของผู้บริหาร แยกเป็นรายข้อ ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน

การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน	ผู้บริหาร N = 105		ระดับค่าเฉลี่ย
	$\bar{X}$	S.D.	
มีการบันทึกหลักฐานการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน	3.51	.81	ปานกลาง
มีการส่งเสริมให้ครูรู้จักการประเมินผลการสอนของตนเอง	3.64	.65	ปานกลาง
มีการจัดแบบฟอร์มสำหรับใช้ในการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน	3.49	.83	ปานกลาง
มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้นำผลจากการประเมินผลมาวิเคราะห์ เพื่อหาแนวทางแก้ไขปรับปรุงการเรียนการสอน	3.52	.83	ปานกลาง
มีการอภิปรายผลการนิเทศภายในโรงเรียนร่วมกับคณะครูผู้สอน	3.46	.93	ปานกลาง
มีการจัดประชุมประเมินผลงานในการปฏิบัติงานการนิเทศภายในโรงเรียนประจำปี	3.46	.93	ปานกลาง
มีการนำผลจากการประเมินผลมาปรับปรุงการนิเทศภายในโรงเรียน	3.56	.77	ปานกลาง
มีการติดตามผลการนิเทศภายในโรงเรียนตามแผนที่วางไว้	3.56	.75	ปานกลาง
มีการรายงานผลการนิเทศภายในโรงเรียนให้คณะครูอาจารย์ได้ทราบเมื่อสิ้นปีการศึกษา	3.42	.74	ปานกลาง
มีการนำผลการประเมินการนิเทศภายในโรงเรียนรายงานให้อำเภอบทราบ	2.92	.98	ปานกลาง
รวม	3.45	.63	ปานกลาง

จากตาราง 8 แสดงว่าผู้บริหารมีทัศนะต่อการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนโดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครู โดยภาพรวมและรายด้าน

การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้าน	ครู N = 162		ระดับค่าเฉลี่ย
	$\bar{X}$	S.D.	
การกำหนดและแจ้งนโยบาย	3.49	.63	ปานกลาง
การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน	3.60	.60	ปานกลาง
การเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนปฏิบัติการนิเทศ	3.38	.65	ปานกลาง
การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน	3.44	.58	ปานกลาง
การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน	3.40	.65	ปานกลาง
รวม	3.46	.56	ปานกลาง

จากตาราง 9 แสดงว่าครูมีทัศนะต่อการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาโดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ ($\bar{X}$ = 3.46) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา
ตามทัศนะของครู แยกเป็นรายชื่อ ด้านการกำหนดและแจ้งนโยบาย

การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการกำหนดและแจ้งนโยบาย	ครู N = 162		ระดับค่าเฉลี่ย
	$\bar{X}$	S.D.	
การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการนิเทศภายในโรงเรียน	3.17	.87	ปานกลาง
ความสอดคล้องของนโยบายกับความต้องการของครู	3.37	.86	ปานกลาง
นโยบายการนิเทศภายในโรงเรียนกำหนดจุดมุ่งหมายในการนิเทศไว้	3.48	.81	ปานกลาง
ผู้บริหารประชุมปรึกษาหารือกับครูในการกำหนดนโยบายการนิเทศภายในโรงเรียน	3.51	.77	ปานกลาง
นโยบายการนิเทศภายในโรงเรียนที่กำหนดมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ	3.47	.72	ปานกลาง
นโยบายการนิเทศภายในโรงเรียนสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ	3.78	.78	มาก
นโยบายการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นที่ยอมรับของบุคลากรภายในโรงเรียน	3.66	.76	ปานกลาง
ผู้บริหารได้แจ้งนโยบายการนิเทศภายในโรงเรียนให้บุคลากรภายในโรงเรียนได้ทราบ	3.62	.75	ปานกลาง
การมีส่วนร่วมเสนอแนะในการเลือกกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน	3.33	.87	ปานกลาง
มีการประชาสัมพันธ์งานนิเทศภายในโรงเรียนให้บุคลากรทราบอย่างทั่วถึง	3.52	.85	ปานกลาง
รวม	3.49	.63	ปานกลาง

จากตาราง 10 แสดงว่าครูมีทัศนะต่อการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการกำหนดและแจ้งนโยบายโดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.49$) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายชื่อพบว่า นโยบายการนิเทศภายในโรงเรียนสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่น ๆ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา
ตามทัศนะของครู แยกเป็นรายข้อ ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน

การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ ภายในโรงเรียน	ครู N = 162		ระดับค่าเฉลี่ย
	$\bar{X}$	S.D.	
คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนที่แต่งตั้ง เป็นที่ยอมรับของคณะครูอาจารย์	3.72	.81	มาก
บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการ- การนิเทศภายในโรงเรียนมีความรู้เหมาะสมกับงาน	3.74	.80	มาก
ผู้นิเทศเป็นคณาจารย์ที่มีสัมพันธที่ดีกับครูอาจารย์ ในโรงเรียน	3.78	.72	มาก
ผู้นิเทศมีบุคลิกภาพที่เหมาะสมเป็นที่ยอมรับของ คณะครูอาจารย์ในโรงเรียน	3.74	.73	มาก
ผู้นิเทศเป็นผู้มีความประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดี ของคณะครูอาจารย์ในโรงเรียน	3.78	.76	มาก
ผู้นิเทศมีวุฒิทางการศึกษาที่ตรงกับงานที่รับผิดชอบ	3.64	.82	ปานกลาง
คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนมีการ เปลี่ยนแปลงทุกปี	3.04	.87	ปานกลาง
ผู้นิเทศรับฟังความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศ ภายในโรงเรียน	3.51	.77	ปานกลาง
ผู้นิเทศเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักปรัชญา การนิเทศ	3.48	.77	ปานกลาง
คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนมีการปฏิบัติ งานเป็นคณะ	3.53	.78	ปานกลาง
รวม	3.60	.60	ปานกลาง

จากตาราง 11 แสดงว่าครูมีทักษะต่อการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนโดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนที่แต่งตั้งเป็นที่ยอมรับของคณะกรรมการ ครูอาจารย์ บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนมีความรู้เหมาะสมกับงาน ผู้นิเทศเป็นคนที่มีความสัมพันธ์ที่ดีกับครูอาจารย์ในโรงเรียน ผู้นิเทศมีบุคลิกภาพที่เหมาะสมเป็นที่ยอมรับของคณะกรรมการในโรงเรียน และผู้นิเทศเป็นผู้มีความประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดีของครูอาจารย์ในโรงเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่น ๆ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของครู แยกเป็นรายข้อ ด้านการเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนปฏิบัติการนิเทศ

การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนปฏิบัติ การนิเทศ	ครู N = 162		ระดับค่าเฉลี่ย
	$\bar{X}$	S.D.	
มีการกำหนดตารางปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนต่อเนื่องตลอดปีการศึกษา	3.35	.84	ปานกลาง
มีการประชุมครูเพื่อวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียน	3.46	.86	ปานกลาง
มีการศึกษานโยบายการนิเทศภายในโรงเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน	3.37	.85	ปานกลาง
มีการศึกษาความต้องการของบุคลากรในโรงเรียนเพื่อนำข้อมูลไปวางแผนต่อไป	3.40	.84	ปานกลาง
มีการประชุมชี้แจงหลักการ แผนงานให้ผู้ร่วมรับผิดชอบทราบก่อนปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน	3.52	.79	ปานกลาง
มีการกำหนดแผนงานนิเทศภายในโรงเรียนเหมาะสมกับความต้องการของครู	3.39	.78	ปานกลาง
มีการเตรียมเอกสารที่ต้องใช้ในการนิเทศภายในโรงเรียน	3.38	.79	ปานกลาง
มีการศึกษาค้นคว้าตำราเพื่อนำความรู้มาปรับปรุงวิธีการนิเทศให้ได้มาตรฐาน	3.47	.77	ปานกลาง
มีการฝึกอบรมผู้นิเทศให้มีทักษะในการนิเทศภายในโรงเรียน	3.25	.83	ปานกลาง
มีการแสวงหาแหล่งวิทยากรมาช่วยในการนิเทศภายในโรงเรียน	3.17	.87	ปานกลาง
รวม	3.38	.65	ปานกลาง

จากตาราง 12 แสดงว่าครูมีทัศนะต่อการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนปฏิบัติการนิเทศโดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครู แยกเป็นรายข้อ ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน

การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน	ครู N = 162		ระดับค่าเฉลี่ย
	$\bar{X}$	S.D.	
มีการจัดปฐมนิเทศครูก่อนเปิดภาคเรียนเพื่อรับทราบแผนงาน	3.60	.89	ปานกลาง
มีการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนต่อเนื่องตลอดปี	3.36	.83	ปานกลาง
มีการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน	3.56	.74	ปานกลาง
มีการแนะแนวทางแก้ปัญหาด้านการเรียนการสอน	3.61	.72	ปานกลาง
มีการช่วยเหลือครูในการแก้ปัญหาได้ทันต่อเหตุการณ์	3.56	.84	ปานกลาง
มีการอบรมเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอนตามหลักสูตรใหม่	3.73	.76	มาก
มีการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายเพื่อความก้าวหน้าในวิชาชีพครู	2.87	.84	ปานกลาง
มีการเปิดโอกาสให้ครูอาจารย์เดินทางไปศึกษานอกสถานที่	3.44	.96	ปานกลาง
มีการจัดหาเอกสารเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนให้ไว้สำหรับครูอาจารย์ใช้	3.18	.79	ปานกลาง
รวม	3.44	.58	ปานกลาง

จากตาราง 13 แสดงว่าครูมีทัศนะต่อการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนโดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว พบว่า มีการอบรมเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอนตามหลักสูตรใหม่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่น ๆ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครู แยกเป็นรายชื่อ ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน

การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน	ผู้บริหาร N = 162		ระดับค่าเฉลี่ย
	$\bar{X}$	S.D.	
มีการบันทึกหลักฐานการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน	3.51	.81	ปานกลาง
มีการส่งเสริมให้ครูรู้จักการประเมินผลการสอนของตนเอง	3.51	.72	ปานกลาง
มีการจัดแบบฟอร์มสำหรับใช้ในการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน	3.35	.82	ปานกลาง
มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้นำผลจากการประเมินผลมาวิเคราะห์ เพื่อหาแนวทางแก้ไขปรับปรุงการเรียนการสอน	3.50	.78	ปานกลาง
มีการอภิปรายผลการนิเทศภายในโรงเรียนร่วมกับคณะครูผู้สอน	3.36	.92	ปานกลาง
มีการจัดประชุมประเมินผลงานในการปฏิบัติงานการนิเทศภายในโรงเรียนประจำปี	3.36	.83	ปานกลาง
มีการนำผลจากการประเมินผลมาปรับปรุงการนิเทศภายในโรงเรียน	3.43	.84	ปานกลาง
มีการติดตามผลการนิเทศภายในโรงเรียนตามแผนที่วางไว้	3.48	.75	ปานกลาง
มีการรายงานผลการนิเทศภายในโรงเรียนให้คณะครูอาจารย์ได้ทราบเมื่อสิ้นปีการศึกษา	3.32	.83	ปานกลาง
มีการนำผลการประเมินการนิเทศภายในโรงเรียนรายงานให้อำเภอบทราบ	3.14	.87	ปานกลาง
รวม	3.40	.65	ปานกลาง

จากตาราง 14 แสดงว่าครูมีทัศนะต่อการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนโดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา
ทั้ง 5 ด้าน โดยแยกดำเนินการวิเคราะห์ดังนี้

3.1 เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา
ทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ต่างกัน

ตาราง 15 เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหาร เกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาโดย
ภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ

การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้าน	ผู้บริหาร N = 105				t
	เพศชาย N = 51		เพศหญิง N = 54		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
การกำหนดและแจ้งนโยบาย	3.81	.61	3.63	.58	1.59
การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน	3.79	.60	3.60	.57	1.61
การเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนปฏิบัติการนิเทศ	3.63	.69	3.39	.65	1.87
การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน	3.65	.64	3.54	.56	.97
การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน	3.50	.64	3.40	.60	.89
รวม	3.68	.59	3.51	.51	1.55

จากตาราง 15 แสดงว่าผู้บริหารเพศชายและผู้บริหารเพศหญิง มีทัศนะต่อการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาโดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้าน

ตาราง 16 เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาโดยแยกเป็นรายข้อ ด้านการกำหนดและแจ้งนโยบาย จำแนกตามเพศ

การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการกำหนดและแจ้งนโยบาย	ผู้บริหาร N = 105				t
	เพศชาย N= 51		เพศหญิง N= 54		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการนิเทศภายในโรงเรียน	3.74	.86	3.57	.92	.98
ความสอดคล้องของนโยบายกับความต้องการของครู	3.72	.75	3.50	.77	1.52
นโยบายการนิเทศภายในโรงเรียนกำหนดจุดมุ่งหมายในการนิเทศไว้	3.84	.64	3.46	.74	2.80**
ผู้บริหารประชุมปรึกษาหารือกับครูในการกำหนดนโยบายการนิเทศภายในโรงเรียน	3.86	.69	3.74	.80	.83
นโยบายการนิเทศภายในโรงเรียนที่กำหนดมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ	3.76	.76	3.55	.71	1.44
นโยบายการนิเทศภายในโรงเรียนสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ	3.98	.78	3.85	.65	.91
นโยบายการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นที่ยอมรับของบุคลากรภายในโรงเรียน	3.82	.79	3.72	.65	.71
ผู้บริหารได้แจ้งนโยบายการนิเทศภายในโรงเรียนให้บุคลากรภายในโรงเรียนได้ทราบ	3.86	.77	3.77	.83	.54
การมีส่วนร่วมเสนอแนะในการเลือกกิจกรรมนิเทศภายในโรงเรียน	3.78	.78	3.44	.71	2.31*
มีการประชาสัมพันธ์งานนิเทศภายในโรงเรียนให้บุคลากรทราบอย่างทั่วถึง	3.80	.89	3.70	.74	.62
รวม	3.81	.61	3.63	.58	1.59

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 16 แสดงว่าผู้บริหารเพศชายและผู้บริหารเพศหญิง มีทัศนคติต่อการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการกำหนดและแจ้งนโยบายโดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ในเรื่องนโยบายการนิเทศภายในโรงเรียนกำหนดจุดมุ่งหมายในการนิเทศไว้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการมีส่วนร่วมเสนอแนะในการเลือกกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนเรื่องอื่น ๆ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 17 เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาโดยแยกเป็นรายข้อ ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน จำแนกตามเพศ

การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน โรงเรียน	ผู้บริหาร N = 105				t
	เพศชาย N= 51		เพศหญิง N= 54		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนที่แต่งตั้ง เป็นที่ยอมรับของคณะครูอาจารย์	3.98	.88	3.77	.71	1.29
บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนมีความรู้ เหมาะสมกับงาน	3.84	.75	3.74	.70	.72
ผู้นิเทศเป็นคนที่มีความสัมพันธ์ที่ดีกับครูอาจารย์ ในโรงเรียน	3.80	.63	3.75	.79	.32
ผู้นิเทศมีบุคลิกภาพที่เหมาะสมเป็นที่ยอมรับของ คณะครูอาจารย์ในโรงเรียน	3.90	.72	3.75	.64	1.06
ผู้นิเทศเป็นผู้มีความประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดี ของครูอาจารย์ในโรงเรียน	3.92	.68	3.74	.70	1.33
ผู้นิเทศมีวุฒิทางการศึกษาที่ตรงกับงานที่รับผิดชอบ	3.78	.75	3.55	.81	1.49
คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนมีการ เปลี่ยนแปลงทุกปี	3.39	.91	3.05	.92	1.88
ผู้นิเทศรับฟังความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศ ภายในโรงเรียน	3.80	.74	3.51	.69	2.02*
ผู้นิเทศเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักปรัชญาการ นิเทศ	3.72	.77	3.62	.73	.65
คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนมีการ ปฏิบัติงานเป็นคณะ	3.78	.78	3.55	.60	1.67
รวม	3.79	.60	3.60	.57	1.61

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 17 แสดงว่าผู้บริหารเพศชายและผู้บริหารเพศหญิง มีทัศนคติต่อการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนโดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้นิเทศรับฟังความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศภายในโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนเรื่องอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 18 เปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา โดยแยกเป็นรายข้อ ด้านการเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนปฏิบัติการนิเทศ จำแนกตามเพศ

การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนปฏิบัติ การนิเทศ	ผู้บริหาร N = 105				t
	เพศชาย N= 51		เพศหญิง N= 54		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
มีการกำหนดตารางปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนต่อเนื่องตลอดปีการศึกษา	3.68	.83	3.40	.88	1.66
มีการประชุมครูเพื่อวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียน	3.74	.79	3.44	.83	1.88
มีการศึกษานโยบายการนิเทศภายในโรงเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน	3.74	.95	3.64	.80	.56
มีการศึกษาความต้องการของบุคลากรในโรงเรียนเพื่อนำข้อมูลไปวางแผนต่อไป	3.70	.83	3.46	.74	1.57
มีการประชุมชี้แจงหลักการ แผนงานให้ผู้ร่วมรับผิดชอบทราบก่อนปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน	3.82	.74	3.55	.74	1.85
มีการกำหนดแผนงานนิเทศภายในโรงเรียนเหมาะสมกับความต้องการของครู	3.54	.80	3.53	.81	.08
มีการเตรียมเอกสารที่ต้องใช้ในการนิเทศภายในโรงเรียน	3.50	.85	3.25	.89	1.47
มีการศึกษาค้นคว้าตำราเพื่อนำความรู้มาปรับปรุงวิธีการนิเทศให้ได้มาตรฐาน	3.62	.82	3.31	.90	1.85
มีการฝึกอบรมผู้นิเทศให้มีทักษะในการนิเทศภายในโรงเรียน	3.58	.82	3.27	.81	1.94
มีการแสวงหาแหล่งวิทยากรมาช่วยในการนิเทศภายในโรงเรียน	3.41	.82	3.01	.94	2.27*
รวม	3.63	.69	3.39	.65	1.87

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 18 แสดงว่าผู้บริหารเพศชายและผู้บริหารเพศหญิง มีทัศนคติต่อการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนปฏิบัติการนิเทศโดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ในเรื่องมีการแสวงหาแหล่งวิทยากรมาช่วยในการนิเทศภายในโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนเรื่องอื่น ๆ นั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 19 เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา โดยแยกเป็นรายข้อ ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน จำแนกตามเพศ

การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน	ผู้บริหาร N = 105				t
	เพศชาย N= 51		เพศหญิง N= 54		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
มีการจัดปฐมนิเทศครูก่อนเปิดภาคเรียนเพื่อ รับทราบแผนงาน	3.82	.95	3.64	.87	.98
มีการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ต่อเนื่องตลอดปี	3.66	.97	3.44	.88	1.22
มีการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อ พัฒนาการเรียนการสอน	3.62	.84	3.55	.69	.47
มีการแนะแนวทางแก้ปัญหาด้านการเรียนการ สอน	3.74	.82	3.62	.70	.77
มีการช่วยเหลือครูในการแก้ปัญหา ได้ทันต่อ เหตุการณ์	3.84	.73	3.64	.80	1.30
มีการอบรมเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับการเรียน การสอนตามหลักสูตรใหม่	3.94	.73	3.87	.80	.47
มีการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายเพื่อความก้าว- หน้าในวิชาชีพครู	3.29	.92	3.09	.80	1.19
มีการเปิดโอกาสให้ครูอาจารย์เดินทางไป ศึกษานอกสถานที่	3.62	.95	3.70	.96	.41
มีการจัดหาเอกสารเกี่ยวกับการนิเทศภายใน โรงเรียนให้ไว้สำหรับครูอาจารย์ใช้	3.35	.84	3.29	.83	.34
รวม	3.65	.64	3.54	.56	.97

จากตาราง 19 แสดงว่าผู้บริหารเพศชาย และผู้บริหารเพศหญิง มีทัศนะต่อการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนโดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หากพิจารณาแยกเป็นรายข้อพบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เช่นเดียวกัน

ตาราง 20 เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาโดยแยกเป็นรายข้อ ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน จำแนกตามเพศ

การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการประเมินผลการนิเทศภายใน โรงเรียน	ผู้บริหาร N = 105				t
	เพศชาย N= 51		เพศหญิง N= 54		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
มีการบันทึกหลักฐานการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน	3.54	.78	3.48	.84	.43
มีการส่งเสริมให้ครูรู้จักการประเมินผลการสอนของตนเอง	3.66	.68	3.61	.62	.43
มีการจัดแบบฟอร์มสำหรับใช้ในการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน	3.64	.82	3.33	.82	1.95
มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้นำผลจากการประเมินผลมาวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางแก้ไขปรับปรุงการเรียนการสอน	3.50	.85	3.53	.81	.17
มีการอภิปรายผลการนิเทศภายในโรงเรียนร่วมกับคณะครูผู้สอน	3.52	1.02	3.38	.83	.77
มีการจัดประชุมประเมินผลงานในการปฏิบัติงานการนิเทศภายในโรงเรียนประจำปี	3.52	.92	3.38	.94	.77
มีการนำผลจากการประเมินผลมาปรับปรุงการนิเทศภายในโรงเรียน	3.62	.74	3.50	.79	.85
มีการติดตามผลการนิเทศภายในโรงเรียนตามแผนที่วางไว้	3.64	.79	3.48	.69	1.13
มีการรายงานผลการนิเทศภายในโรงเรียนให้คณะกรรมการทราบเมื่อสิ้นปีการศึกษา	3.45	.78	3.38	.71	.42
มีการนำผลการประเมินผลมานิเทศภายในโรงเรียนรายงานให้อำเภอบทราบ	2.94	1.08	2.88	.88	.27
รวม	3.50	.64	3.40	.60	.89

จากตาราง 20 แสดงว่าผู้บริหารเพศชายและผู้บริหารเพศหญิง มีทัศนะต่อการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาโดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หากแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเช่นเดียวกัน

ตาราง 21 เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาโดยภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้าน	ผู้บริหาร N = 105				t
	น้อยกว่า 10 ปี		ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป		
	N = 40		N = 65		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
การกำหนดและแจ้งนโยบาย	3.61	.63	3.79	.57	1.42
การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน	3.66	.59	3.72	.59	.53
การเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนปฏิบัติการนิเทศ	3.42	.66	3.56	.69	1.01
การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน	3.49	.63	3.66	.58	1.40
การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน	3.47	.63	3.44	.62	.24
รวม	3.53	.56	3.63	.55	.92

จากตาราง 21 แสดงว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 10 ปี และผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีทัศนะต่อการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หากพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเช่นเดียวกัน

ตาราง 22 เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาโดยแยกเป็นรายข้อ ด้านการกำหนดและแจ้งนโยบาย จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการกำหนดและแจ้งนโยบาย	ผู้บริหาร N = 105				t
	น้อยกว่า 10 ปี		ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป		
	N = 40		N = 65		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการนิเทศภายในโรงเรียน	3.47	.90	3.76	.88	1.63
ความสอดคล้องของนโยบายกับความต้องการของครู	3.52	.78	3.66	.75	.88
นโยบายการนิเทศภายในโรงเรียนกำหนดจุดมุ่งหมายในการนิเทศไว้	3.57	.67	3.69	.74	.83
ผู้บริหารประชุมปรึกษาหารือกับครูในการกำหนดนโยบายการนิเทศภายในโรงเรียน	3.70	.82	3.86	.70	1.03
นโยบายการนิเทศภายในโรงเรียนที่กำหนดมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ	3.67	.65	3.64	.79	.20
นโยบายการนิเทศภายในโรงเรียนสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ	3.80	.85	3.98	.62	1.19
นโยบายการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นที่ยอมรับของบุคลากรภายในโรงเรียน	3.57	.78	3.89	.66	2.14*
ผู้บริหารได้แจ้งนโยบายการนิเทศภายในโรงเรียนให้บุคลากรภายในโรงเรียนได้ทราบ	3.75	1.00	3.86	.65	.62
การมีส่วนร่วมเสนอแนะในการเลือกกิจกรรมนิเทศภายในโรงเรียน	3.47	.84	3.69	.70	1.36
มีการประชาสัมพันธ์งานนิเทศภายในโรงเรียนให้บุคลากรทราบอย่างทั่วถึง	3.60	.92	3.84	.73	1.43
รวม	3.61	.63	3.79	.57	1.42

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 22 แสดงว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 10 ปี และผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีทักษะต่อการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการกำหนดและแจ้งนโยบายโดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หากพิจารณาแยกเป็นรายข้อ พบว่า ในเรื่องนโยบายการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นที่ยอมรับของบุคลากรภายในโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนเรื่องอื่น ๆ นั้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 23 เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาโดยแยกเป็นรายข้อ ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน โรงเรียน	ผู้บริหาร N = 105				t
	น้อยกว่า 10 ปี		ตั้งแต่ 10ปีขึ้นไป		
	N = 40		N = 65		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนที่แต่งตั้ง เป็นที่ยอมรับของคณะครูอาจารย์	3.70	.85	3.98	.76	1.73
บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกแต่งตั้งเป็นคณะ- กรรมการนิเทศภายในโรงเรียนมีความรู้ เหมาะสมกับงาน	3.80	.79	3.78	.69	.10
ผู้นิเทศเป็นคนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับครูอาจารย์ ในโรงเรียน	3.87	.64	3.72	.76	1.09
ผู้นิเทศมีบุคลิกภาพที่เหมาะสมเป็นที่ยอมรับของ คณะครูอาจารย์ในโรงเรียน	3.77	.73	3.86	.65	.61
ผู้นิเทศเป็นผู้มีความประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดี ของครูอาจารย์ในโรงเรียน	3.82	.71	3.83	.69	.04
ผู้นิเทศมีวุฒิทางการศึกษาที่ตรงกับงานที่รับผิดชอบ	3.67	.76	3.66	.81	.09
คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนมีการ เปลี่ยนแปลงทุกปี	3.17	.87	3.24	.96	.39
ผู้นิเทศรับฟังความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศ ภายในโรงเรียน	3.52	.84	3.73	.64	1.37
ผู้นิเทศเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักปรัชญาการ นิเทศ	3.65	.66	3.69	.80	.29
คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนมีการ ปฏิบัติงานเป็นคณะ	3.60	.67	3.70	.72	.77
รวม	3.66	.59	3.72	.59	.53

จากตาราง 23 แสดงว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 10 ปี และผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีทัศนะต่อการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนโดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเช่นเดียวกัน

ตาราง 24 เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา โดยแยกเป็นรายชื่อ ด้านการเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนปฏิบัติการนิเทศ จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนปฏิบัติ การนิเทศ	ผู้บริหาร N = 105				t
	น้อยกว่า 10 ปี		ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป		
	N = 40		N = 65		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
มีการกำหนดตารางปฏิบัติการนิเทศภายใน โรงเรียนต่อเนื่องตลอดปีการศึกษา	3.47	.78	3.58	.91	.65
มีการประชุมครูเพื่อวิเคราะห์หาสาเหตุของ ปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียน	3.47	.87	3.66	.79	1.10
มีการศึกษานโยบายการนิเทศภายในโรงเรียน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน	3.70	.91	3.69	.86	.04
มีการศึกษาความต้องการของบุคลากรใน โรงเรียนเพื่อนำข้อมูลไปวางแผนต่อไป	3.45	.87	3.66	.73	1.28
มีการประชุมชี้แจงหลักการ แผนงานให้ผู้ร่วม รับผิดชอบทราบก่อนปฏิบัติการนิเทศภายใน โรงเรียน	3.62	.77	3.72	.74	.64
มีการกำหนดแผนงานนิเทศภายในโรงเรียน เหมาะสมกับความต้องการของครู	3.35	.80	3.66	.79	1.94
มีการเตรียมเอกสารที่ต้องใช้ในการนิเทศ ภายในโรงเรียน	3.25	.87	3.46	.88	1.20
มีการศึกษาค้นคว้าตำราเพื่อนำความรู้มาปรับ ปรุงวิธีการนิเทศให้ได้มาตรฐาน	3.50	.81	3.44	.91	.31
มีการฝึกอบรมผู้นิเทศให้มีทักษะ ในการนิเทศ ภายในโรงเรียน	3.37	.80	3.46	.84	.52
มีการแสวงหาแหล่งวิทยากรมาช่วยในการ นิเทศภายในโรงเรียน	3.07	.85	3.29	.93	1.22
รวม	3.42	.66	3.56	.69	1.01

จากตาราง 24 แสดงว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 10 ปี และผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีทักษะต่อการนิเทศภายในโรงเรียน ประถมศึกษา ด้านการเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนปฏิบัติการนิเทศโดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเช่นเดียวกัน

ตาราง 25 เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา โดยแยกเป็นรายข้อ ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน	ผู้บริหาร N = 105				t
	น้อยกว่า 10 ปี		ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป		
	N = 40		N = 65		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
มีการจัดปฐมนิเทศครูก่อนเปิดภาคเรียนเพื่อ รับทราบแผนงาน	3.62	.97	3.80	.87	.93
มีการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ต่อเนื่องตลอดปี	3.45	.87	3.61	.96	.90
มีการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อ พัฒนาการเรียนการสอน	3.47	.84	3.66	.71	1.16
มีการแนะแนวทางแก้ปัญหาด้านการเรียนการ สอน	3.62	.83	3.72	.71	.61
มีการช่วยเหลือครูในการแก้ปัญหาได้ทันต่อ เหตุการณ์	3.70	.82	3.76	.74	.43
มีการอบรมเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับการเรียน การสอนตามหลักสูตรใหม่	3.70	.79	4.03	.72	2.14*
มีการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายเพื่อความก้าว- หน้าในวิชาชีพครู	3.05	.84	3.27	.87	1.32
มีการเปิดโอกาสให้ครูอาจารย์เดินทางไป ศึกษานอกสถานที่	3.62	1.07	3.69	.88	.33
มีการจัดหาเอกสารเกี่ยวกับการนิเทศภายใน โรงเรียนให้ไว้สำหรับครูอาจารย์ใช้	3.17	.81	3.41	.84	1.45
รวม	3.49	.63	3.66	.58	1.40

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 25 แสดงว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 10 ปี และผู้บริหารที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีทัศนคติต่อการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนโดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หากพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ในเรื่องมีการอบรมเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอนตามหลักสูตรใหม่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนเรื่องอื่น ๆ นั้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 26 เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาโดยแยกเป็นรายข้อ ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการประเมินผลการนิเทศภายใน โรงเรียน	ผู้บริหาร N = 105				t
	น้อยกว่า 10 ปี		ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป		
	N = 40		N = 65		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
มีการบันทึกหลักฐานการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน	3.47	.84	3.53	.79	.38
มีการส่งเสริมให้ครูรู้จักการประเมินผลการสอนของตนเอง	3.72	.64	3.58	.65	1.08
มีการจัดแบบฟอร์มสำหรับใช้ในการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน	3.47	.75	3.49	.88	.11
มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้นำผลจากการประเมินผลมาวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางแก้ไขปรับปรุงการเรียนการสอน	3.57	.84	3.49	.83	.49
มีการอภิปรายผลการนิเทศภายในโรงเรียนร่วมกับคณะกรรมการผู้สอน	3.40	.84	3.49	.98	.51
มีการจัดประชุมประเมินผลงานในการปฏิบัติงานการนิเทศภายในโรงเรียนประจำปี	3.40	.90	3.49	.95	.50
มีการนำผลจากการประเมินผลมาปรับปรุงการนิเทศภายในโรงเรียน	3.60	.74	3.53	.79	.40
มีการติดตามผลการนิเทศภายในโรงเรียนตามแผนที่วางไว้	3.55	.78	3.56	.72	.13
มีการรายงานผลการนิเทศภายในโรงเรียนให้คณะกรรมการทราบเมื่อสิ้นปีการศึกษา	3.45	.78	3.40	.72	.33
มีการนำผลการประเมินผลมานิเทศภายในโรงเรียนรายงานให้อำเภอทราบ	3.07	.91	2.81	1.01	1.35
รวม	3.47	.63	3.44	.62	.24

จากตาราง 26 แสดงว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 10 ปี และผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีทัศนะต่อการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนโดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเช่นเดียวกัน

3.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะของครู เกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามเพศและประสบการณ์ต่างกัน

ตาราง 27 เปรียบเทียบทักษะของครูเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาโดยภาพรวม
และรายด้าน จำแนกตามเพศ

การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้าน	ครู N = 162				t
	เพศชาย N = 48		เพศหญิง N= 114		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
การกำหนดคนและแจ้งนโยบาย	3.39	.78	3.53	.55	1.13
การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน	3.57	.54	3.60	.63	.35
การเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนปฏิบัติการณ์ิเทศ	3.25	.71	3.42	.62	1.41
การปฏิบัติการณ์ิเทศภายในโรงเรียน	3.40	.61	3.45	.57	.48
การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน	3.37	.74	3.40	.60	.26
รวม	3.39	.63	3.48	.52	.81

จากตาราง 27 แสดงว่าครูเพศชายและครูเพศหญิง มีทักษะต่อการนิเทศภายในโรงเรียน
ประถมศึกษาโดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หากพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า แตก
ต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเช่นเดียวกัน

ตาราง 28 เปรียบเทียบทัศนะของครูเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา โดยแยกเป็นรายข้อ ด้านการกำหนดและแจ้งนโยบาย จำแนกตามเพศ

การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการกำหนดและแจ้งนโยบาย	ครู N = 162				t
	เพศชาย N= 48		เพศหญิง N=114		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการนิเทศภายในโรงเรียน	2.95	1.01	3.26	.79	1.86
ความสอดคล้องของนโยบายกับความต้องการของครู	3.22	1.01	3.42	.78	1.22
นโยบายการนิเทศภายในโรงเรียนกำหนดจุดมุ่งหมายในการนิเทศไว้	3.45	.89	3.49	.77	.22
ผู้บริหารประชุมปรึกษาหารือกับครูในการกำหนดนโยบายการนิเทศภายในโรงเรียน	3.45	.89	3.53	.70	.53
นโยบายการนิเทศภายในโรงเรียนที่กำหนดมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ	3.41	.82	3.49	.66	.56
นโยบายการนิเทศภายในโรงเรียนสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ	3.83	.90	3.76	.72	.48
นโยบายการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นที่ยอมรับของบุคลากรภายในโรงเรียน	3.50	.89	3.72	.72	1.56
ผู้บริหารได้แจ้งนโยบายการนิเทศภายในโรงเรียนให้บุคลากรภายในโรงเรียนได้ทราบ	3.47	.87	3.67	.68	1.39
การมีส่วนร่วมเสนอแนะในการเลือกกิจกรรมนิเทศภายในโรงเรียน	3.20	1.01	3.38	.80	1.08
มีการประชาสัมพันธ์งานนิเทศภายในโรงเรียนให้บุคลากรทราบอย่างทั่วถึง	3.39	.93	3.57	.80	1.18
รวม	3.39	.78	3.53	.55	1.13

จากตาราง 28 แสดงว่าครูเพศชายและครูเพศหญิง มีทัศนะต่อการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการกำหนดและแจ้งนโยบายโดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเช่นเดียวกัน

ตาราง 29 เปรียบเทียบทัศนะของครูเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา โดยแยกเป็นรายข้อ ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน จำแนกตามเพศ

การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน โรงเรียน	ครู N = 162				t
	เพศชาย N= 48		เพศหญิง N=114		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนที่แต่งตั้ง เป็นที่ยอมรับของคณะครูอาจารย์	3.75	.66	3.71	.85	.31
บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกแต่งตั้งเป็นคณะ- กรรมการนิเทศภายในโรงเรียนมีความรู้ เหมาะสมกับงาน	3.75	.63	3.73	.86	.11
ผู้นิเทศเป็นคนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับครูอาจารย์ ในโรงเรียน	3.70	.68	3.80	.73	.82
ผู้นิเทศมีบุคลิกภาพที่เหมาะสมเป็นที่ยอมรับของ คณะครูอาจารย์ในโรงเรียน	3.66	.66	3.77	.75	.89
ผู้นิเทศเป็นผู้มีความประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดี ของครูอาจารย์ในโรงเรียน	3.77	.62	3.78	.81	.08
ผู้นิเทศมีวุฒิทางการศึกษาที่ตรงกับงานที่รับผิดชอบ	3.45	.84	3.71	.79	1.82
คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนมีการ เปลี่ยนแปลงทุกปี	3.14	.79	3.00	.89	1.02
ผู้นิเทศรับฟังความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศ ภายในโรงเรียน	3.45	.65	3.53	.81	.64
ผู้นิเทศเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักปรัชญาการ นิเทศ	3.50	.68	3.47	.80	.21
คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนมีการ ปฏิบัติงานเป็นคณะ	3.52	.82	3.53	.76	.10
รวม	3.57	.54	3.60	.63	.35

จากตาราง 29 แสดงว่าครูเพศชายและครูเพศหญิง มีทัศนะต่อการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนโดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หากพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเช่นเดียวกัน

ตาราง 30 เปรียบเทียบทักษะของครูเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา โดยแยกเป็นรายข้อ ด้านการเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนปฏิบัติการนิเทศ จำแนกตามเพศ

การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนปฏิบัติ การนิเทศ	ครู N = 162				t
	เพศชาย N= 48		เพศหญิง N=114		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
มีการกำหนดตารางปฏิบัติการนิเทศภายใน โรงเรียนต่อเนื่องตลอดปีการศึกษา	3.37	.81	3.33	.84	.29
มีการประชุมครูเพื่อวิเคราะห์สาเหตุของ ปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียน	3.37	.89	3.49	.85	.77
มีการศึกษานโยบายการนิเทศภายในโรงเรียน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน	3.22	.88	3.42	.83	1.35
มีการศึกษาความต้องการของบุคลากรใน โรงเรียนเพื่อนำข้อมูลไปวางแผนต่อไป	3.18	1.02	3.49	.73	1.86
มีการประชุมชี้แจงหลักการ แผนงานให้ผู้ร่วม รับผิดชอบทราบก่อนปฏิบัติการนิเทศภายใน โรงเรียน	3.41	.84	3.56	.76	1.02
มีการกำหนดแผนงานนิเทศภายในโรงเรียน เหมาะสมกับความต้องการของครู	3.29	.94	3.42	.70	.91
มีการเตรียมเอกสารที่ต้องใช้ในการนิเทศ ภายในโรงเรียน	3.22	.80	3.44	.77	1.59
มีการศึกษาค้นคว้าตำราเพื่อนำความรู้มาปรับ ปรุงวิธีการนิเทศให้ได้มาตรฐาน	3.31	.85	3.53	.73	1.58
มีการฝึกอบรมผู้นิเทศให้มีทักษะ ในการนิเทศ ภายในโรงเรียน	3.12	.84	3.30	.82	1.27
มีการแสวงหาแหล่งวิทยากรมาช่วยในการ นิเทศภายในโรงเรียน	3.04	.96	3.22	.83	1.17
รวม	3.25	.71	3.42	.62	1.41

จากตาราง 30 แสดงว่าครูเพศชายและครูเพศหญิง มีทักษะต่อการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนปฏิบัติการนิเทศโดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หากพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเช่นเดียวกัน

ตาราง 31 เปรียบเทียบทักษะของครูเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา โดยแยกเป็นรายข้อ ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน จำแนกตามเพศ

การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน	ครู N = 162				t
	เพศชาย N= 48		เพศหญิง N=114		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
มีการจัดประชุมนิเทศครูก่อนเปิดภาคเรียนเพื่อ รับทราบแผนงาน	3.54	.92	3.63	.87	.58
มีการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ต่อเนื่องตลอดปี	3.35	.86	3.36	.82	.10
มีการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อ พัฒนาการเรียนการสอน	3.54	.65	3.57	.77	.24
มีการแนะแนวทางแก้ปัญหาด้านการเรียนการ สอน	3.56	.74	3.63	.70	.55
มีการช่วยเหลือครูในการแก้ปัญหาได้ทันต่อ เหตุการณ์	3.47	.85	3.58	.83	.74
มีการอบรมเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับการเรียน การสอนตามหลักสูตรใหม่	3.72	.84	3.73	.72	.05
มีการเชิญผู้ทรงวุฒิมาบรรยายเพื่อความก้าว- หน้าในวิชาชีพครู	2.83	.83	2.88	.83	.37
มีการเปิดโอกาสให้ครูอาจารย์เดินทางไป ศึกษานอกสถานที่	3.41	1.02	3.44	.94	.18
มีการจัดหาเอกสารเกี่ยวกับการนิเทศภายใน โรงเรียนให้ไว้สำหรับครูอาจารย์ใช้	3.14	.68	3.19	.83	.38
รวม	3.40	.61	3.45	.57	.48

จากตาราง 31 แสดงว่าครูเพศชายและครูเพศหญิง มีทักษะต่อการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนโดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หากพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเช่นเดียวกัน

ตาราง 32 เปรียบเทียบทัศนะของครูเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา โดยแยกเป็นรายข้อ ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน จำแนกตามเพศ

การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการประเมินผลการนิเทศภายใน โรงเรียน	ครู N = 162				t
	เพศชาย N= 48		เพศหญิง N=114		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
มีการบันทึกหลักฐานการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน	3.45	.92	3.53	.75	.51
มีการส่งเสริมให้ครูรู้จักการประเมินผลการสอนของตนเอง	3.39	.86	3.55	.63	1.13
มีการจัดแบบฟอร์มสำหรับใช้ในการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน	3.29	.94	3.37	.76	.55
มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้นำผลจากการประเมินผลมาวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางแก้ไขปรับปรุงการเรียนการสอน	3.45	.89	3.51	.73	.40
มีการอภิปรายผลการนิเทศภายในโรงเรียนร่วมกับคณะครูผู้สอน	3.52	1.01	3.28	.88	1.38
มีการจัดประชุมประเมินผลงานในการปฏิบัติงานการนิเทศภายในโรงเรียนประจำปี	3.35	.95	3.35	.77	.04
มีการนำผลจากการประเมินผลมาปรับปรุงการนิเทศภายในโรงเรียน	3.45	.89	3.42	.81	.25
มีการติดตามผลการนิเทศภายในโรงเรียนตามแผนที่วางไว้	3.45	.82	3.48	.71	.18
มีการรายงานผลการนิเทศภายในโรงเรียนให้คณะครูอาจารย์ทราบเมื่อสิ้นปีการศึกษา	3.22	1.01	3.35	.74	.80
มีการนำผลการประเมินผลมานิเทศภายในโรงเรียนรายงานให้อำเภอบทราบ	3.10	.83	3.14	.88	.31
รวม	3.37	.74	3.40	.60	.26

จากตาราง 32 แสดงว่าครูเพศชายและครูเพศหญิง มีทัศนะต่อการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนโดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หากพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเช่นเดียวกัน

ตาราง 33 เปรียบเทียบทักษะของครูเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาโดยภาพรวม และรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้าน	ครู N = 162				t
	น้อยกว่า 10 ปี		ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป		
	N = 81		N = 81		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
การกำหนดและแจ้งนโยบาย	3.36	.58	3.61	.65	2.53*
การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน	3.49	.57	3.69	.62	2.11*
การเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนปฏิบัติการนิเทศ	3.25	.61	3.50	.67	2.47*
การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน	3.31	.57	3.55	.57	2.57*
การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน	3.30	.65	3.48	.63	1.81
รวม	3.34	.52	3.57	.57	2.56*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 33 แสดงว่าครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 10 ปี และครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีทักษะต่อการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หากพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 34 เปรียบเทียบทัศนะของครูเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา โดยแยกเป็นรายข้อ ด้านการกำหนดและแจ้งนโยบาย จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการกำหนดและแจ้งนโยบาย	ครู N = 162				t
	น้อยกว่า 10 ปี		ตั้งแต่ 10ปีขึ้นไป		
	N = 81		N = 81		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการนิเทศภายในโรงเรียน	2.92	.81	3.41	.86	3.73**
ความสอดคล้องของนโยบายกับความต้องการของครู	3.17	.84	3.56	.83	2.99**
นโยบายการนิเทศภายในโรงเรียนกำหนดจุดมุ่งหมายในการนิเทศไว้	3.33	.72	3.62	.85	2.35*
ผู้บริหารประชุมปรึกษาหารือกับครูในการกำหนดนโยบายการนิเทศภายในโรงเรียน	3.39	.71	3.62	.79	1.97
นโยบายการนิเทศภายในโรงเรียนที่กำหนดมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ	3.40	.68	3.53	.74	1.10
นโยบายการนิเทศภายในโรงเรียนสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ	3.66	.77	3.90	.76	1.94
นโยบายการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นที่ยอมรับของบุคลากรภายในโรงเรียน	3.62	.84	3.69	.71	.50
ผู้บริหารได้แจ้งนโยบายการนิเทศภายในโรงเรียนให้บุคลากรภายในโรงเรียนได้ทราบ	3.54	.74	3.69	.75	1.26
การมีส่วนร่วมเสนอแนะ ในการเลือกกิจกรรมนิเทศภายในโรงเรียน	3.22	.88	3.44	.85	1.63
มีการประชาสัมพันธ์งานนิเทศภายในโรงเรียนให้บุคลากรทราบอย่างทั่วถึง	3.39	.91	3.65	.76	1.96
รวม	3.36	.58	3.61	.65	2.53*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 34 แสดงว่าครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 10 ปี และครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีทัศนะต่อการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการกำหนดและแจ้งนโยบายโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หากพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ในเรื่องการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการนิเทศภายในโรงเรียน และความสอดคล้องของนโยบายกับความต้องการของครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนโยบายการนิเทศภายในโรงเรียนกำหนดจุดมุ่งหมายในการนิเทศไว้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนเรื่องอื่น ๆ นั้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 35 เปรียบเทียบทัศนะของครูเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาโดยแยกเป็นรายข้อ ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายใน โรงเรียน	ครู N = 162				t
	น้อยกว่า 10 ปี		ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป		
	N = 81		N = 81		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนที่แต่งตั้ง เป็นที่ยอมรับของคณะครูอาจารย์	3.66	.80	3.77	.80	.88
บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกแต่งตั้งเป็นคณะ – กรรมการนิเทศภายในโรงเรียนมีความรู้ เหมาะสมกับงาน	3.69	.75	3.79	.84	.78
ผู้นิเทศเป็นคนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับครูอาจารย์ ในโรงเรียน	3.70	.71	3.85	.72	1.31
ผู้นิเทศมีบุคลิกภาพที่เหมาะสมเป็นที่ยอมรับของ คณะครูอาจารย์ในโรงเรียน	3.61	.73	3.86	.70	2.19*
ผู้นิเทศเป็นผู้มีความประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดี ของครูอาจารย์ในโรงเรียน	3.61	.76	3.93	.73	2.73**
ผู้นิเทศมีวุฒิทางการศึกษาที่ตรงกับงานที่รับผิดชอบ	3.58	.78	3.70	.84	.96
คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนมีการ เปลี่ยนแปลงทุกปี	2.92	.80	3.16	.91	1.73
ผู้นิเทศรับฟังความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศ ภายในโรงเรียน	3.39	.75	3.62	.76	1.97
ผู้นิเทศเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักปรัชญาการ นิเทศ	3.30	.73	3.65	.76	2.94**
คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนมีการ ปฏิบัติงานเป็นคณะ	3.46	.77	3.59	.78	1.01
รวม	3.49	.57	3.69	.62	2.11*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 35 แสดงว่าครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 10 ปี และครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีทักษะต่อการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ในเรื่องผู้นิเทศมีบุคลิกภาพที่เหมาะสมเป็นที่ยอมรับของ คณะครูอาจารย์ในโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้นิเทศเป็นผู้มีความประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดีของครูอาจารย์ในโรงเรียน และผู้นิเทศเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักปรัชญานิเทศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนเรื่องอื่น ๆ นั้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 36 เปรียบเทียบทัศนะของครูเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา โดยแยกเป็นรายข้อ ด้านการเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนปฏิบัติการนิเทศ จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนปฏิบัติ การนิเทศ	ครู N = 162				t
	น้อยกว่า 10 ปี		ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป		
	N = 81		N = 81		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
มีการกำหนดตารางปฏิบัติการนิเทศภายใน โรงเรียนต่อเนื่องตลอดปีการศึกษา	3.22	.83	3.46	.82	1.89
มีการประชุมครูเพื่อวิเคราะห์สาเหตุของ ปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียน	3.32	.81	3.59	.89	2.02*
มีการศึกษานโยบายการนิเทศภายในโรงเรียน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน	3.34	.82	3.39	.87	.37
มีการศึกษาความต้องการของบุคลากรใน โรงเรียนเพื่อนำข้อมูลไปวางแผนต่อไป	3.27	.90	3.53	.74	1.99*
มีการประชุมชี้แจงหลักการ แผนงานให้ผู้ร่วม รับผิดชอบทราบก่อนปฏิบัติการนิเทศภายใน โรงเรียน	3.37	.76	3.66	.79	2.42*
มีการกำหนดแผนงานนิเทศภายในโรงเรียน เหมาะสมกับความต้องการของครู	3.27	.77	3.50	.77	1.92
มีการเตรียมเอกสารที่ต้องใช้ในการนิเทศ ภายในโรงเรียน	3.22	.74	3.54	.80	2.64**
มีการศึกษาค้นคว้าตำราเพื่อนำความรู้มาปรับ ปรุงวิธีการนิเทศให้ได้มาตรฐาน	3.35	.78	3.58	.75	1.84
มีการฝึกอบรมผู้นิเทศให้มีทักษะในการนิเทศ ภายในโรงเรียน	3.13	.78	3.37	.85	1.81
มีการแสวงหาแหล่งวิทยากรมาช่วยในการ นิเทศภายในโรงเรียน	2.98	.76	3.35	.94	2.75**
รวม	3.25	.61	3.50	.67	2.47*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 36 แสดงว่าครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 10 ปี และครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีทักษะต่อการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนปฏิบัติการนิเทศโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ในเรื่องมีการประชุมครูเพื่อวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียน มีการศึกษาความต้องการของบุคลากรในโรงเรียนเพื่อนำข้อมูลไปวางแผนต่อไป และมีการประชุมชี้แจงหลักการ แผนงานให้ผู้ร่วมรับผิดชอบทราบก่อนปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีการเตรียมเอกสารที่ต้องใช้ในการนิเทศภายในโรงเรียน และมีการแสวงหาแหล่งวิทยากรมาช่วยในการนิเทศภายในโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนเรื่องอื่น ๆ นั้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 37 เปรียบเทียบทักษะของครูเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา โดยแยกเป็นรายข้อ ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน	ครู N = 162				t
	น้อยกว่า 10 ปี		ตั้งแต่ 10ปีขึ้นไป		
	N = 81		N = 81		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
มีการจัดปฐมนิเทศครูก่อนเปิดภาคเรียนเพื่อ รับทราบแผนงาน	3.46	.89	3.74	.86	1.97
มีการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ต่อเนื่องตลอดปี	3.22	.74	3.50	.89	2.20*
มีการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อ พัฒนาการเรียนการสอน	3.40	.78	3.71	.65	2.71*
มีการแนะแนวทางแก้ปัญหาด้านการเรียนการ สอน	3.46	.74	3.75	.66	2.57*
มีการช่วยเหลือครูในการแก้ปัญหาได้ทันต่อ เหตุการณ์	3.38	.90	3.72	.74	2.66*
มีการอบรมเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับการเรียน					
การสอนตามหลักสูตรใหม่	3.74	.75	3.72	.77	.10
มีการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายเพื่อความก้าว- หน้าในวิชาชีพครู	2.79	.77	2.95	.89	1.22
มีการเปิดโอกาสให้ครูอาจารย์เดินทางไป ศึกษานอกสถานที่	3.33	.97	3.54	.94	1.39
มีการจัดหาเอกสารเกี่ยวกับการนิเทศภายใน โรงเรียนให้ไว้สำหรับครูอาจารย์ใช้	3.06	.82	3.29	.73	1.91
รวม	3.31	.57	3.55	.57	2.57*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 37 แสดงว่าครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 10 ปี และครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีทักษะต่อการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หากพิจารณาแยกเป็นรายข้อพบว่า ในเรื่องมีการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนต่อเนื่อง ตลอดปี และมีการแนะแนวทางแก้ปัญหาด้านการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องมีการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และมีการช่วยเหลือครูในการแก้ปัญหาได้ทันต่อเหตุการณ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนเรื่องอื่น ๆ นั้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 38 เปรียบเทียบทักษะของครูเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาโดยแยกเป็นรายข้อ ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการประเมินผลการนิเทศภายใน โรงเรียน	ครู N = 162				t
	น้อยกว่า 10 ปี		ตั้งแต่ 10ปีขึ้นไป		
	N = 81		N = 81		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
มีการบันทึกหลักฐานการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน	3.43	.79	3.59	.81	1.27
มีการส่งเสริมให้ครูรู้จักการประเมินผลการสอนของตนเอง	3.54	.69	3.46	.74	.66
มีการจัดแบบฟอร์มสำหรับใช้ในการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน	3.20	.78	3.49	.83	2.22*
มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้นำผลจากการประเมินผลมาวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางแก้ไขปรับปรุงการเรียนการสอน	3.39	.80	3.60	.75	1.72
มีการอภิปรายผลการนิเทศภายในโรงเรียนร่วมกับคณะครูผู้สอน	3.17	.89	3.54	.92	2.60**
มีการจัดประชุมประเมินผลงานในการปฏิบัติ					
งานการนิเทศภายในโรงเรียนประจำปี	3.24	.87	3.46	.77	1.71
มีการนำผลจากการประเมินผลมาปรับปรุงการนิเทศภายในโรงเรียน	3.27	.89	3.59	.75	2.47*
มีการติดตามผลการนิเทศภายในโรงเรียนตามแผนที่วางไว้	3.37	.76	3.58	.72	1.79
มีการรายงานผลการนิเทศภายในโรงเรียนให้คณะครูอาจารย์ทราบเมื่อสิ้นปีการศึกษา	3.25	.84	3.38	.81	.94
มีการนำผลการประเมินผลมานิเทศภายในโรงเรียนรายงานให้อำเภอบทราบ	3.13	.86	3.13	.87	.00
รวม	3.30	.65	3.48	.63	1.81

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 38 แสดงว่าครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 10 ปี และครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีทักษะต่อการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนโดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ในเรื่องมีการจัดแบบฟอร์มสำหรับใช้ในการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน และมีการนำผลจากการประเมินผลมาปรับปรุงการนิเทศภายในโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และในเรื่องมีการอภิปรายผลการนิเทศภายในโรงเรียนร่วมกับ คณะครูผู้สอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนเรื่องอื่น ๆ นั้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยสรุปวิธีการศึกษาค้นคว้าและผลการศึกษาค้นคว้าตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า
2. วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า
3. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล
4. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจังหวัดสระบุรี ตามทัศนะของผู้บริหารและครู ทำด้านคือ การกำหนดและแจ้งนโยบาย การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน การเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนปฏิบัติการนิเทศ การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน และการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหาร เกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจังหวัดสระบุรี ทำด้าน โดยจำแนกตามเพศและประสบการณ์
3. เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของครู เกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจังหวัดสระบุรี ทำด้าน โดยจำแนกตามเพศและประสบการณ์

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจังหวัดสระบุรี ในปีการศึกษา 2537 ประกอบด้วยผู้บริหาร จำนวน 105 คน ครู จำนวน 162 คน รวมประชากร 267 คน โดยใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง เป็นแบบสอบถามให้ผู้ตอบเลือกตอบ (Checklist) เพื่อทราบสถานภาพที่เกี่ยวกับ ตำแหน่ง เพศ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของผู้บริหารและครู

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจังหวัดสระบุรี ตามทัศนะของผู้บริหารและครู ซึ่งได้กำหนดขอบข่ายของการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาที่จะศึกษาค้างนี้ไว้เป็น 5 ด้าน โดยมีค่าน้ำหนักคะแนนดังนี้

ให้คะแนน 5 หมายถึง มีทัศนะว่ามีระดับการปฏิบัติมากที่สุด

ให้คะแนน 4 หมายถึง มีทัศนะว่ามีระดับการปฏิบัติมาก

ให้คะแนน 3 หมายถึง มีทัศนะว่ามีระดับการปฏิบัติปานกลาง

ให้คะแนน 2 หมายถึง มีทัศนะว่ามีระดับการปฏิบัติน้อย

ให้คะแนน 1 หมายถึง มีทัศนะว่ามีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

3. วิธีการเก็บข้อมูล การเก็บข้อมูลใช้วิธีนำแบบสอบถามไปยังสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ/กิ่งอำเภอต่าง ๆ ด้วยตนเอง โดยขอให้ทางสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ/กิ่งอำเภอช่วยส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนในสังกัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และขอให้โรงเรียนส่งแบบสอบถามที่กรอกแล้วคืนมายังสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ/กิ่งอำเภอต้นสังกัด แล้วผู้วิจัยเดินทางไปรับแบบสอบถามคืนจากสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ/กิ่งอำเภอด้วยตนเองจนครบ ซึ่งปรากฏว่าได้รับแบบสอบถามคืนมา 267 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามทั้งหมด

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติดังนี้

1. วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานเพื่อทราบข้อมูลส่วนตัวของผู้บริหารและครู โดยจำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยหาค่าร้อยละ (%)

2. วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานเพื่อทราบการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครู โดยหาค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหาร เกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามเพศและประสบการณ์ โดยใช้ t-test

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบทัศนะของครูเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามเพศและประสบการณ์ โดยใช้ t-test

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจังหวัดสระบุรี ปรากฏผลดังนี้

1. ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่า การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ทั้ง 5 ด้าน คือ การกำหนดและแจ้งนโยบาย การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน การเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนปฏิบัติการนิเทศ การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน และการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน โดยสรุปแล้วมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจังหวัดสระบุรี มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การกำหนดและแจ้งนโยบาย และการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนอีก 3 ด้าน คือ การเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนปฏิบัติการนิเทศ การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน และการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

1.1 ด้านการกำหนดและแจ้งนโยบาย มี 5 เรื่อง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่ นโยบายการนิเทศภายในโรงเรียนสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ผู้บริหารประชุมปรึกษาหารือในการกำหนดนโยบาย นโยบายการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นที่ยอมรับ ผู้บริหารได้แจ้งนโยบายการนิเทศภายในโรงเรียน และมีการประชาสัมพันธ์งานนิเทศ ส่วนอีก 5 เรื่อง ผู้บริหารเห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย ความสอดคล้องของนโยบายกับความต้องการของครู นโยบายการนิเทศภายในโรงเรียนกำหนดจุดมุ่งหมาย—นโยบายการนิเทศภายในโรงเรียนที่กำหนดมีความเป็นไปได้—และการมีส่วนร่วมเสนอแนะในการเลือกกิจกรรม

1.2 ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ผู้บริหารเห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เกือบทุกเรื่อง ได้แก่ คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนที่แต่งตั้งเป็นที่ยอมรับ บุคคลที่ได้รับคัดเลือกแต่งตั้งเป็นกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนมีความรู้ ผู้นิเทศเป็นคนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ผู้นิเทศมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม ผู้นิเทศเป็นผู้มีความประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดี ผู้นิเทศมีวุฒิทางการศึกษาที่ตรงกับงาน ผู้นิเทศเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักปรัชญา และคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนมีการปฏิบัติงานเป็นคณะ มีเพียง 2 เรื่องเท่านั้นที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนมีการเปลี่ยนแปลงทุกปี และผู้นิเทศรับฟังความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศ

1.3 ด้านการเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนปฏิบัติการนิเทศ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางเกือบทุกเรื่อง มีเพียง 2 เรื่องเท่านั้นที่ผู้บริหารเห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่

มีการศึกษานโยบายการนิเทศภายในโรงเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และมีการประชุมชี้แจงหลักการ แผนงานให้ผู้ร่วมรับผิดชอบทราบ

1.4 ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน มี 5 เรื่อง ที่ผู้บริหารเห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่ มีการจัดประชุมนิเทศครูก่อนเปิดภาคเรียน มีการแนะแนวทางแก้ปัญหา ด้านการเรียนการสอน มีการช่วยเหลือครูในการแก้ปัญหา มีการอบรมเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอน และมีการเปิดโอกาสให้ครูอาจารย์เดินทางไปศึกษานอกสถานที่ ส่วนอีก 4 เรื่อง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ มีการจัดกิจกรรมนิเทศภายในโรงเรียนต่อเนื่องตลอดปี มีการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน มีการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยาย เพื่อความก้าวหน้า และมีการจัดหาเอกสารเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียน

1.5 ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน ผู้บริหารเห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกันทุกเรื่อง

2. ครูมีความคิดเห็นว่า การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ทั้ง 5 ด้าน คือ การกำหนดและแจ้งนโยบาย การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน การเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนปฏิบัติการนิเทศ การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน และการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน โดยสรุปแล้วมีความคิดเห็นว่าโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจังหวัดสระบุรี มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

2.1 ด้านการกำหนดและแจ้งนโยบาย มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางเกือบทุกเรื่อง มีเพียง 1 เรื่องเท่านั้นที่ครูเห็นว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่ นโยบายการนิเทศภายในโรงเรียนสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ

2.2 ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนมี 5 เรื่อง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่ คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนที่แต่งตั้งเป็นที่ยอมรับ บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนมีความรู้ ผู้นิเทศเป็นคนที่มีความซื่อสัตย์สุจริต ผู้นิเทศมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม เป็นที่ยอมรับของคณะครูอาจารย์ และผู้นิเทศเป็นผู้ที่มีความประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดี ส่วนอีก 5 เรื่อง ครูเห็นว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ผู้นิเทศมีวุฒิทางการศึกษาที่ตรงกับงาน คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนมีการเปลี่ยนแปลงทุกปี ผู้นิเทศรับฟังความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศ ผู้นิเทศเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักปรัชญาการนิเทศ และคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนมีการปฏิบัติงานเป็นคณะ

2.3 ด้านการเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนปฏิบัติการนิเทศมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกันทุกเรื่อง

2.4 ด้านการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เกือบทุกเรื่อง มีเพียง 1 เรื่องเท่านั้นที่ครูเห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่ มีการอบรม เพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอนตามหลักสูตรใหม่

2.5 ด้านการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกับทุกเรื่อง

3. เปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามตัวแปรปรากฏว่า

ผู้บริหารที่มีเพศต่างกัน มีทักษะต่อการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สรุปก็คือผู้บริหารมีทักษะ ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเช่นเดียวกัน

ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีทักษะต่อการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สรุปก็คือผู้บริหารมีทักษะ ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเช่นเดียวกัน

4. เปรียบเทียบทักษะของครูที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามตัวแปร ปรากฏว่า

ครูที่มีเพศต่างกันมีทักษะต่อการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สรุปก็คือครูมีทักษะ ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเช่นเดียวกัน

ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกันมีทักษะต่อการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การกำหนดและแจ้งนโยบาย การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ นิเทศภายในโรงเรียน การเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนปฏิบัติการนิเทศ และการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ ทำให้มองเห็นภาพนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจังหวัดสระบุรี ซึ่งมีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายดังนี้

1. จากผลการวิจัยในครั้งนี้สรุปได้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจังหวัดสระบุรี ตามทัศนะของผู้บริหาร ทั้ง 5 ด้าน มีอยู่ 2 ด้าน คือ การกำหนดและแจ้งนโยบาย และการแต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศภายในโรงเรียน มีการนิเทศภายในโรงเรียนปฏิบัติอยู่ในระดับมาก อีก 3 ด้าน คือ การเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนปฏิบัติการนิเทศ การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน และการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนทัศนะของครูทั้ง 5 ด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาไม่ได้เป็นภารกิจหลักของผู้บริหาร แต่เป็นงานเสริมทางวิชาการ จึงไม่มีแผนงานปฏิบัติที่แน่นอน ขาดความเอาใจใส่จากผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สมควร หนูไพโรจน์ (2518 : 235) และประมวล รัตนวงศ์ (2519 : 59) พบว่าผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนปฏิบัติงานภายในโรงเรียนมุ่งเน้นการบริหารงานไปในด้านธุรการและงานการเงิน งานอาคารสถานที่มากกว่างานวิชาการที่เป็นงานหลัก ถ้าเป็นงานด้านการนิเทศภายในโรงเรียนแล้ว ผู้บริหารและครูมักจะรอให้หัวหน้ากลุ่มโรงเรียน วิชาการโรงเรียน ผู้มีหน้าที่ในการปรับปรุงแผนปฏิบัติงานโดยตรง

นิตยา ปรีชาพายุ (2524 : 213) ได้วิจัยพบว่า การจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน โดยทั่วไปแล้วทั้งครูและผู้บริหารมีความเห็นสอดคล้องกันว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางเพราะ โดยทั่วไปแล้วผู้บริหารไม่ได้ปฏิบัติให้ความสนใจพัฒนาการนิเทศ ขาดการ

ประเมินผล ควบคุม กำกับและติดตามผลการเรียนการสอนอย่างแท้จริง ปลดปล่อยให้กิจกรรมการเรียนการสอนภายในห้องเรียนเป็นหน้าที่ของครูผู้สอนฝ่ายเดียว

อรนันท โพธิ์หนองทอง (2529 : 145) กล่าวว่า การปฏิบัติการกิจในโรงเรียน ส่วนใหญ่ผู้บริหารจะมุ่งเน้นบริหารงานธุรการ การเงิน และพัสดุมากกว่างานวิชาการจึงทำให้การบริหารงานวิชาการบกพร่องเป็นอย่างมาก

ฉลอง ปิ่นทอง (2527 : 15) ได้กล่าวว่า ปกติแล้วผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลที่มีความสำคัญและมีบทบาทมากที่สุดในการจัดการศึกษาในโรงเรียน โดยเฉพาะงานวิชาการเกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในโรงเรียน บทบาทของผู้บริหารมีอิทธิพลสำคัญที่ผลักดันให้การนิเทศภายในโรงเรียนบรรลุผลและเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการเรียนการสอนทั้งมวลในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ ความรับผิดชอบในด้านการนิเทศภายในโรงเรียนสามารถช่วยครูผู้สอนแต่ละคนทำการสอนให้เกิดผลดี ส่งเสริมให้ครูมีความรู้อยู่เสมอ ช่วยประสานงานให้บริการแก่ครูผู้สอน ช่วยให้การปรึกษาหารือเมื่อครูมีปัญหาและช่วยประเมินผลการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

ฉลอง ปิ่นทอง (2529 : 21) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของผู้บริหารที่จะต้องปฏิบัติงานด้านการนิเทศให้เกิดประสิทธิภาพโดยจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับการเรียนการสอนมากที่สุด ขณะเดียวกันผู้บริหารจะต้องจัดการประชุมครูใหม่และครูเก่า เพื่อให้ทราบถึงแผนงานประจำปีการศึกษา พร้อมทั้งแบ่งความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานในหน้าที่การจัดประชุมก่อนเปิดภาคเรียน เพื่อชี้แจงรายละเอียดของงาน ทดสอบความพร้อมก่อนการปฏิบัติงาน การสังเกตการสอนในห้องเรียน เพื่อจะได้หาทางช่วยเหลือปรับปรุงในด้านกิจกรรม เนื้อหาวิชา วิธีการสอนอุปกรณ์การเรียน ตลอดจนการวัดผลประเมินผล การเข้าเยี่ยมชั้นเรียน เพื่อให้ครูได้แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน ผู้บริหารจะได้หาทางปรับปรุงพัฒนาได้ถูกต้อง การสาธิตการสอนเพื่อให้ครูได้ทดสอบความสามารถแลกเปลี่ยนความรู้ต่อกัน การนิเทศด้วยการให้คำปรึกษาหารือเป็นรายบุคคลหรือเป็นหมู่ เพื่อให้ครูจะได้อภิปรายร่วมกันแก้ไขข้อบกพร่องร่วมกัน การจัดประชุมปฏิบัติการต่าง ๆ ตามโอกาสที่เหมาะสมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและกระตุ้นให้ครูผู้สอนขยันทำงาน การจัดสัมมนาครูภายในกลุ่มโรงเรียนหรือพัฒนาการสอน วิธีการสอน ตลอดจนการใช้อุปกรณ์ประกอบการสอน และการให้ไปฝึกงานหรือทัศนศึกษาเพื่อศึกษาดูงานจากสถานที่ต่าง ๆ ที่ดี สามารถนำมาปรับปรุงเปรียบเทียบกับงานในหน้าที่ได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้ วัชรินทร์ แสงคำพ์ (2528 : 106) กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียนนั้น โรงเรียนยังมีปัญหาอุปสรรคอยู่หลายประการ ประการแรกผู้บริหารโรงเรียนมีภาระหน้าที่ในการบริหารงานภายในโรงเรียนและเป็นกรรมการต่าง ๆ นอกโรงเรียนอีก ทำให้มีเวลาในการนิเทศงานด้านการเรียนการสอนในโรงเรียนของตนน้อยไป ประการที่ 2 เกี่ยวกับเทคนิคการนิเทศภายในโรงเรียน ผู้บริหารยังไม่ค่อยมีความชำนาญในการใช้เทคนิคในการนิเทศมากนัก—ประการที่สามขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ เนื่องจากครูไม่ยอมเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนการสอน ปฏิบัติหน้าที่ตามความเคยชินแบบเดิม ผู้บริหารไม่เอาใจใส่ดูแล จึงเป็นการสอนแบบตามสบายที่กระทำมาช้านาน ด้วยเหตุผลที่กล่าวแล้วข้างต้นทำให้การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจังหวัดสระบุรีได้ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

นอกจากนี้การวิจัยยังพบว่า ผู้บริหารมีทัศนะเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาในการกำหนดและแจ้งนโยบาย และด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สาเหตุที่ทำให้ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ทางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนกำหนดนโยบายพัฒนาคุณภาพโรงเรียนเอกชน เพื่อสนองนโยบายดังกล่าวทางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจึงได้จัดทำโครงการต่าง ๆ ขึ้นหลายโครงการรวมทั้งโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานของผู้บริหาร ตามโครงการนั้นจะมีการเร่งรัดฝึกอบรม ประชุม สัมมนา ให้ความรู้แก่บุคลากรในโรงเรียนในรูปแบบต่าง ๆ พร้อมทั้งมีการประเมิน

และติดตามผลอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้มีการตื่นตัวและมีความกระตือรือร้นในการทำงานอย่างมาก ในปัจจุบัน ผู้บริหารโรงเรียนจึงมีความรู้ความสามารถมากขึ้น มีการพัฒนาตนเองมากขึ้น ประกอบทั้งในปัจจุบันผู้บริหารมีโอกาสดูแลตนเองได้มาก เช่น การลาศึกษาต่อ การศึกษาด้วยตนเอง ทั้งทางสื่อสารมวลชนต่าง ๆ อันได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ เทป วีดิทัศน์ ตำรา เอกสารต่าง ๆ รวมทั้งการศึกษาอบรมครูประจำการ เหล่านี้เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาผู้บริหารในลักษณะของการประเมินผลการปฏิบัติงาน เช่น การประกวดผู้บริหารดีเด่น โรงเรียนดีเด่น ฯลฯ จะมีการประกวดกันตั้งแต่ในระดับอำเภอ จังหวัด เขตการศึกษา ไปจนถึงระดับประเทศ ซึ่งนับว่าเป็นการจูงใจให้ผู้บริหารมีความพยายามที่จะพัฒนาตนเองของตนให้ก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น ในปัจจุบันผู้บริหารมีความเข้าใจเรื่องการนิเทศภายในโรงเรียนมากขึ้น สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วรวิทย์ วิชรกิจ โทศลที่ศึกษาวิจัยเรื่องความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 5 (วรวิทย์ วิชรกิจ โทศล 2529 : จ) ดังนั้นด้วยสภาพเหตุการณ์ดังกล่าวนี้เองอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้บริหารมีทักษะเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาในด้านการกำหนดและแจ้งนโยบาย และด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2. เปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามเขตและประเภศการณั้ ปรากฏว่า ผู้บริหารที่มีเพศต่างกัน และผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน ต่างก็มีทักษะแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ก็เพราะว่า ในปัจจุบันนี้การศึกษาเจริญก้าวหน้า สถาบันที่จัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษามีมากขึ้น—

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนได้ส่งเสริมพัฒนาวิทยฐานะ ให้ผู้บริหารอย่างเต็มที่ในปัจจุบันนี้ เช่น การศึกษาต่อ นอกจากนี้ผู้บริหารยังสามารถค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งวิชาการต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง ตามโอกาสและความสามารถของแต่ละคน ซึ่งเป็นผลมาจากการสื่อสารและเทคโนโลยีในโลบิที่ก้าวหน้าทันสมัยจากวิทยุ โทรทัศน์ เอกสาร ตำราพิมพ์ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ สามารถศึกษาจากเทป ดูวีดีโอการศึกษามากมาย ตลอดจนผู้บริหารได้ประชุม อบรม ประชุมสัมมนาเป็นประจำ สามารถแลกเปลี่ยนความรู้ช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้ และทางกระทรวงศึกษาธิการได้ให้การสนับสนุนงานด้านวิชาการแก่ผู้บริหารด้วยการจัดบริการเอกสาร คู่มือ ตำรา อุปกรณ์เครื่องมือให้บริการแก่ผู้บริหารอย่างทั่วถึงเพราะมีงบประมาณมากขึ้น ผู้บริหารมีคู่มือ เอกสาร ตำรา แบบฟอร์มต่าง ๆ สามารถศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองได้ สำนักงานพัฒนาการศึกษา การศาสนา การวัฒนธรรม เขตการศึกษา 6 ได้จัดประชุมสัมมนาผู้บริหารเป็นประจำอย่างน้อยปีละครั้ง นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาผู้บริหารในลักษณะของการประกวดผลงาน เช่น ประกวดผู้บริหารดีเด่น โรงเรียนดี

เด่น จะมีการประกวดกันตั้งแต่ในระดับอำเภอ จังหวัด เขตการศึกษา และระดับประเทศ ซึ่งเป็นการจูงใจให้ผู้บริหารพัฒนางานในหน้าที่และพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น

จากเหตุผลและสาเหตุต่าง ๆ ดังกล่าวเหล่านี้มาจะเป็นสาเหตุให้ผู้บริหารที่มีเพศต่างกัน และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน ต่างก็มีทักษะเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ไม่แตกต่างกัน

3. เปรียบเทียบทักษะของครูเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามเพศและประสบการณ์ ปรากฏว่า ครูที่มีเพศต่างกัน ต่างมีทักษะแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีทักษะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ก็เพราะว่า ในปัจจุบันนี้ครูผู้รับการนิเทศถึงแม้จะมีเพศต่างกันก็สามารถศึกษาหาความรู้ได้ด้วยตนเองเท่าเทียมกันจากวิทยุ โทรทัศน์ ตำราและเอกสารต่าง ๆ ตามความสนใจทางหน่วยงานต้นสังกัดได้จัดประชุมสัมมนา อบรม ทางวิชาการ เร่งรัดพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้ครูผู้สอนตลอดปีการศึกษา ทำให้ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถพัฒนาทักษะ เทคนิค และวิธีการสอนได้ดีขึ้น นอกจากนี้ทางกระทรวงได้จัดบริการเอกสาร คู่มือ ตำรา อุปกรณ์การสอน ให้บริการแก่ครูได้อย่างทั่วถึง ตลอดจนส่งเสริมให้ครูโรงเรียนเอกชนได้ศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีและปริญญาโท โดยมีโครงการให้ครูได้ศึกษาต่อเป็นประจำทุกปี ทางหน่วยศึกษานิเทศก์ในระดับกรมและระดับเขต ได้ติดตามผลงานทางวิชาการเป็นประจำ เพื่อให้ทางโรงเรียนได้ปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ จากเหตุผลดังกล่าวน่าจะเป็นสาเหตุที่ครูมีเพศต่างกัน มีทักษะเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ไม่แตกต่างกัน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2530 : 5)

สำหรับครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน ปรากฏว่า มีทักษะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ก็เพราะว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมาก ได้ผ่านงานมากย่อมรู้จักวิธีปฏิบัติงาน เทคนิค ระเบียบ และข้อบังคับต่าง ๆ ได้ดี สามารถที่จะแก้ปัญหาได้ดีกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อย สำหรับครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อย จะขาดประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน การวางแผน การสั่งการ การตัดสินใจ การติดตามผล การมอบหมายงาน ไม่นั่นเอง ขาดเทคนิควิธีสอนต่าง ๆ แต่มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานสูง จากเหตุผลดังกล่าวน่าจะเป็นสาเหตุที่ทำให้ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีทักษะเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา แตกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาวิจัยเรื่องการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจังหวัดสระบุรี ในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ควรใช้วิธีการนิเทศโดยการให้ครูมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น วางแผนร่วมกัน การกำหนดนโยบายการนิเทศภายในโรงเรียน และให้โอกาสแก่ครูในการเสนอแนะ เลือกรูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียน

1.2 ควรสนองความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมนิเทศภายในโรงเรียนชนิดต่าง ๆ หลาย ๆ รูปแบบ ได้แก่ กิจกรรมการเชิญวิทยากรผู้ทรงวุฒิหรือผู้มีความรู้พิเศษเฉพาะด้าน มาให้ความรู้ จัดให้ครูไปดูผลงานดีเด่นโรงเรียนอื่น ๆ จัดให้ครูดูภาพยนตร์หรือวีดิทัศน์สาธิตวิธีสอนแบบต่าง ๆ ตลอดจนให้ครูได้ไปทัศนศึกษา

1.3 ควรจัดกิจกรรมการนิเทศและกำหนดตารางปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนที่แน่นอน อย่างต่อเนื่องตลอดปี

1.4 ควรจัดทำสาราณณ์ครู อุปกรณ์การสอนและเอกสารเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียน ตลอดจนแบบฟอร์มต่าง ๆ ให้บริการแก่ครูอย่างทั่วถึง

1.5 คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนที่ได้รับการแต่งตั้ง ควรเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับงาน และควรได้รับการฝึกอบรมให้มีทักษะในการนิเทศภายในโรงเรียน ตลอดจนการหมุนเวียนและเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการนิเทศทุกปี

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย

2.1 จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจังหวัดสระบุรี สามารถจัดการนิเทศภายในโรงเรียนได้ระดับปานกลาง ควรมีการศึกษาวิจัยต่อไปให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคที่แท้จริงที่ทำให้โรงเรียนไม่สามารถดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนระดับมาก เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

2.2 จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ สอนถามทักษะของผู้บริหารและครูซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานการนิเทศภายในโรงเรียนในจังหวัดสระบุรีเท่าใด การวิจัยครั้งต่อไปควรทำการวิจัยทุกเขตการศึกษา

2.3 ในการทำวิจัยครั้งนี้เป็นการเปรียบเทียบผู้บริหารและครูจำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน การวิจัยครั้งต่อไปควรเพิ่มตัวแปร ได้แก่ วุฒิการศึกษา ขนาดโรงเรียน และอายุ และควรเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารกับครูด้วย

2.4 ในการทำการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษากิจกรรมการนิเทศเฉพาะอย่าง เช่น การสาธิตการสอน การทัศนศึกษา

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กองแผนงาน กรมสามัญศึกษา. "บทความทางวิชาการ," การนิเทศการศึกษา. เอกสารประกอบ
การประชุมสัมมนา โครงการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา ณ โรงเรียน
ราชินีบูรณะ จังหวัดนครปฐม, 2527.
- กิติมา ปรีดีดีลภ. การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : อักษราพิพัฒน์, 2532.
คณะกรรมการการศึกษาเอกชน, สำนักงาน หน่วยศึกษานิเทศก์. คู่มือการบริหารงานนิเทศภายใน
โรงเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2534.
- คณะกรรมการการศึกษาเอกชน, สำนักงาน หน่วยศึกษานิเทศก์. คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน
โดยการสังเกตการสอน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2532.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. เอกสารชุดการนิเทศภายในโรงเรียน
เล่ม 1. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2529.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. เอกสารชุดการนิเทศการศึกษา การนิเทศ
ภายในโรงเรียน เล่ม 1. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2530.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. ชุดอบรมศึกษานิเทศก์ เล่ม 1 การนิเทศ
การศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2533.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. คู่มือบริหารโรงเรียน การดำเนินการนิเทศ
ภายในโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 34.
- จำรัส นองมาก. "บทบาทของผู้บริหารในการนิเทศภายในหน่วยงาน," วารสารกองทุนสงเคราะห์.
27 - 28 ; กันยายน 2533.
- ฉลอง ปิ่นทอง. "การนิเทศการศึกษภายในโรงเรียน," มิตรครู. 9(12) : 14 ; 15
พฤษภาคม 2527.
- ชาลี มณีศรี. การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : พิทักษ์อักษร, 2524.
- ชินวรณ์ บุญเกียรติ. การปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา. ปริญญาโท กศ.ม. สงขลา :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2530. อุดลำนเา.

- นิตยา ปรีชาหาญ. การจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524. อุดลำนเา.
- นิพนธ์ ไทพานิช. การจัดการนิเทศภายในโรงเรียน. เอกสารประกอบการอบรมอาจารย์ในโครงการพัฒนาอาจารย์โรงเรียนรวมเหล่า ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525. อุดลำนเา.
- ปรีณดา พัฒนขจร. การศึกษาปัญหาและความต้องการของผู้บริหารและครูในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสตูล. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อุดลำนเา.
- ประมวล รัตนวงศ์. บทบาททางวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของนักการศึกษาและคณะกรรมการการศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519. อุดลำนเา.
- มาลี คล้ายชม. ปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดอุดรดิตถ์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524. อุดลำนเา.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, 2536.
- มิญญ์—สจรร. "ผู้นำกับศึกษานิเทศก์," บริหารการศึกษา 1. กรกฎาคม – กันยายน 2531.
- วรวิฑู วชิรกิจโกศล. การศึกษาความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารและครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 5. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. อุดลำนเา.
- วัชรินทร์ แสงคัพพ์. สภาพการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อุดลำนเา.
- สังัด อุทรานันท์. การนิเทศการศึกษา หลักการทฤษฎีและปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มิตรสยาม, 2530.

- ศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 6, สำนักงาน. ตัวแปรที่เกี่ยวกับประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สปช. ในเขตการศึกษา 6. อันดับที่ 3/33, 2533. อุดสาเนา.
- สุพิษฐา ชีระกุล, กาญจนา ศรีกาพิสินธ์ และวิจิตร (ชีระกุล) วรุตบางกูร. การนิเทศการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมพ์เนต, 2524.
- สมจิตร อุดม. สภาพและปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อุดสาเนา.
- สมควร หนูไพบโรจน์. งานบริหารการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคใต้. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518. อุดสาเนา.
- ไสลภ รอดทอง. ปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ฝ่ายสามัญศึกษาประจำจังหวัด. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521. อุดสาเนา.
- อรณันท์ ไพรัตน์นอกทอง. บทบาทผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและครูสังกัดโรงเรียนเทศบาล เขตการศึกษา 12. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2529. อุดสาเนา.
- อาคม จันทรสุนทร. การนิเทศภายในโรงเรียน. เอกสารประกอบการบรรยายการสัมมนาการนิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร 18 สิงหาคม 2527 ห้องศูนย์สนเทศ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527. อุดสาเนา.
- อุทัย บุญประเสริฐ และชโลม กิงการวัฒน์. หลักและแนวทางในการจัดการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์, 2528.
- Harris, Ben M. Supervisory Behavior in Education. New Jersey : Prentice Hall, Inc., Englewood Cliffs, 1975.
- Lee, Bill Dan. "Critical Incidents of Supervisory Function of Principles in South New Mexico," Dissertation Abstracts International. 4134 - A ; 1974.

- Malone, Bobby Cray. "Supervisory Practices of Principles in Selected Accredited Secondary Schools in Mississippi," Dissertation Supervision A Guide for the Practitioner. Boston : allyn and Bacon Inc., 1978.
- Minor, Cwynn J. Theory and Practive of Supervision. New Youk : Dodd mead and Company, 1974.
- Tilahun, Beyene. "The Kind of School Supervision Needed in Developing Countries Case Study Ethiopia," Dissertation Abstracts International. 2168 - A ; January, 1983.
- Wiks, Kumball. Supervision for Better Schools. 3rd ed. Englewood Cliff, N.J. ; Prentice Hall, 1967.

ภาคผนวก

ที่ ทม 1007/0767

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

27 มกราคม 2538

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ศึกษาธิการจังหวัดสระบุรี

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายเดชา หามนตรี เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอก
การบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
จังหวัดสระบุรี

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

อ.สังวาลย์ คล้ายกระแส ประธาน

รศ.ดร.สุนทร โคตรบรรเทา กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอหนังสือราชการเพื่ออำนวยความสะดวกในการขอความ
ร่วมมือจากโรงเรียนเอกชนในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสระบุรี โดยให้ ผู้บริหาร อาจารย์
และครู ตอบแบบสอบถาม ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2538 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณ
ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่บัณฑิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ที่ สบ 0927/59

สำนักงานศึกษาธิการอำเภอมวกเหล็ก
ถนนสุขาภิบาล สบ 18180

3 กุมภาพันธ์ 2538

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ศึกษาธิการอำเภอ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 1 โรง (1 ชุด)

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ได้อนุมัติให้ข้าพเจ้า ดำเนินการวิจัยเรื่องการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชนจังหวัดสระบุรี ซึ่งการวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ผลจากการวิจัยนี้ เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนเอกชน ในการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียนและพัฒนาการเรียน การสอนให้มีคุณภาพต่อไป

ฉะนั้น จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านนำแบบสอบถามแจกให้ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ที่เปิดสอนระดับประถมศึกษา จำนวน 1 โรง และข้าพเจ้าจะมาเก็บแบบสอบถามในวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2538

ที่ สบ 0927/60

สำนักงานศึกษาธิการอำเภอมวกเหล็ก

ถนนสุขาภิบาล สบ 18180

3 กุมภาพันธ์ 2538

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้จัดการโรงเรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

จำนวน ชุด

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ได้อนุมัติให้ข้าพเจ้า
ดำเนินการวิจัยเรื่องการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
เอกชนจังหวัดสระบุรี ซึ่งการวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ผลจากการวิจัยนี้
เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนเอกชน นำข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าไปใช้ในการวางแผนการนิเทศภายใน
โรงเรียนและพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพต่อไป

ฉะนั้น จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านนำแบบสอบถามแจกให้แก่ผู้บริหารจำนวน 7
คน และครูผู้สอนระดับประถมศึกษา จำนวน คน เมื่อเสร็จแล้วรวบรวมส่งสำนักงานศึกษาธิการ
อำเภอ ภายในวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2538 และข้าพเจ้าจะมาเก็บแบบสอบถาม
ในวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2538

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษา เอกชนจังหวัดสระบุรี

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ตามทัศนะของท่านขอให้ท่านตอบตามความคิดเห็นและข้อเท็จจริงมากที่สุด แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 49 ข้อ

2. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้จัดการ ผู้ช่วยผู้จัดการ ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ และหัวหน้าหมวดวิชา

3. ครู หมายถึง บุคคลซึ่งปฏิบัติหน้าที่สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงใน () ซึ่งตรงกับความเป็นจริงที่เกี่ยวกับตัวของท่าน

1. ตำแหน่งปัจจุบัน

() ผู้บริหาร

() ครู

2. เพศ

() ชาย

() หญิง

3. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

() น้อยกว่า 10 ปี

() ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามทัศนะของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจังหวัดสระบุรี

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความทางซ้ายมือโดยละเอียด แล้วพิจารณาว่าการนิเทศภายในโรงเรียน
ประถมศึกษา ตามทัศนะของท่านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับใด แล้วกาเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับ
ความคิดเห็นทางขวามือที่ตรงตามความเป็นจริงเพียงช่องเดียวในแต่ละข้อต่อไปนี้

ข้อที่	การปฏิบัติ	ระดับความคิดเห็น					
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
	<u>การกำหนดและแจ้งนโยบาย</u>						
1.	การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการนิเทศภายในโรงเรียน						
2.	ความสอดคล้องของนโยบายกับความต้องการของครู						
3.	นโยบายการนิเทศภายในโรงเรียนกำหนดจุด						
	<u>มุ่งหมายในการนิเทศไว้</u>						
4.	ผู้บริหารประชุมปรึกษาหารือกับครูในการกำหนดนโยบายการนิเทศภายในโรงเรียน						
5.	นโยบายการนิเทศภายในโรงเรียนที่กำหนดมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ						
6.	นโยบายการนิเทศภายในโรงเรียนสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ						
7.	นโยบายการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นที่ยอมรับของบุคลากรภายในโรงเรียน						
8.	ผู้บริหารได้แจ้งนโยบายการนิเทศภายในโรงเรียนให้บุคลากรภายในโรงเรียนได้ทราบ						

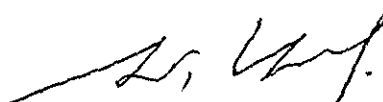
ข้อที่	การปฏิบัติ	ระดับความคิดเห็น					
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
9.	การมีส่วนร่วมเสนอแนะ ในการเลือกกิจกรรม การนิเทศภายในโรงเรียน						
10.	มีการประชาสัมพันธ์งานนิเทศภายในโรงเรียน ให้บุคลากรทราบอย่างทั่วถึง						
	<u>การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน</u>						
11.	คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนที่แต่งตั้ง เป็นที่ยอมรับของคณะครูอาจารย์						
12.	บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกแต่งตั้งเป็นคณะ กรรมการนิเทศภายในโรงเรียนมีความรู้ เหมาะสมกับงาน						
13.	ผู้นิเทศเป็นคนที่มีความสัมพันธ์ที่ดีกับครูอาจารย์						
	<u>ในโรงเรียน</u>						
14.	ผู้นิเทศมีบุคลิกภาพที่เหมาะสมเป็นที่ยอมรับของ คณะครูอาจารย์ในโรงเรียน						
15.	ผู้นิเทศเป็นผู้มีความประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดี ของครูอาจารย์ในโรงเรียน						
16.	ผู้นิเทศมีวุฒิทางการศึกษาที่ตรงกับงานที่รับผิดชอบ						
17.	คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนมีการ เปลี่ยนแปลงทุกปี						
18.	ผู้นิเทศรับฟังความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศ ภายในโรงเรียน						

ข้อที่	การปฏิบัติ	ระดับความคิดเห็น					
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
19.	ผู้นิเทศเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักปรัชญาการนิเทศ						
20.	คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนมีการปฏิบัติงานเป็นคณะกรรมการเตรียมการด้านต่าง ๆ ก่อนปฏิบัติการนิเทศ						
21.	มีการกำหนดตารางปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนต่อเนื่องตลอดปีการศึกษา						
22.	มีการประชุมครูเพื่อวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียน						
23.	มีการศึกษานโยบายการนิเทศภายในโรงเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน						
24.	มีการศึกษาความต้องการของบุคลากรในโรงเรียนเพื่อนำข้อมูลไปวางแผนต่อไป						
25.	มีการประชุมชี้แจงหลักการ แผนงานให้ผู้ร่วมรับผิดชอบทบทวนก่อนปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน						
26.	มีการกำหนดแผนงานนิเทศภายในโรงเรียนเหมาะสมกับความต้องการของครู						
27.	มีการเตรียมเอกสารที่ต้องการใช้ในการนิเทศภายในโรงเรียน						
28.	มีการศึกษาค้นคว้าตำราเพื่อนำความรู้มาปรับปรุงวิธีการนิเทศให้ได้มาตรฐาน						

ข้อที่	การปฏิบัติ	ระดับความคิดเห็น					
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
29.	มีการฝึกอบรมผู้นิเทศให้มีทักษะในการนิเทศภายในโรงเรียน						
30.	มีการแสวงหาแหล่งวิทยากรมาช่วยในการนิเทศภายในโรงเรียน <u>การปฏิบัติการณ์นิเทศภายในโรงเรียน</u>						
31.	มีการจัดปฐมนิเทศครูก่อนเปิดภาคเรียนเพื่อรับทราบแผนงาน						
32.	มีการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนต่อเนื่องตลอดปี						
33.	มีการปฏิบัติการณ์นิเทศภายในโรงเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน						
34.	มีการแนะแนวทางแก้ปัญหาด้านการเรียนการสอน						
35.	มีการช่วยเหลือครูในการแก้ปัญหาได้ทันต่อเหตุการณ์						
36.	มีการอบรมเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอนตามหลักสูตรใหม่						
37.	มีการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายเพื่อความก้าวหน้าในวิชาชีพครู						
38.	มีการเปิดโอกาสให้ครูอาจารย์เดินทางไปศึกษานอกสถานที่						
39.	มีการจัดหาเอกสารเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนให้ไว้สำหรับครูอาจารย์ใช้						

ข้อที่	การปฏิบัติ	ระดับความคิดเห็น					
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
40.	การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน มีการบันทึกหลักฐานการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน						
41.	มีการส่งเสริมให้ครูรู้จักการประเมินผลการสอนของตนเอง						
42.	มีการจัดแบบฟอร์มสำหรับการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน						
43.	มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้นำผลจากการประเมินผลมาวิเคราะห์ เพื่อหาแนวทางแก้ไขปรับปรุงการเรียนการสอน						
44.	มีการอภิปรายผลการนิเทศภายในโรงเรียนร่วมกับคณะกรรมการผู้สอน						
45.	มีการจัดประชุมประเมินผลงานในการปฏิบัติงานการนิเทศภายในโรงเรียนประจำปี						
46.	มีการนำผลจากการประเมินผลมาปรับปรุงการนิเทศภายในโรงเรียน						
47.	มีการติดตามผลการนิเทศภายในโรงเรียนตามแผนที่วางไว้						
48.	มีการรายงานผลการนิเทศภายในโรงเรียนให้คณะกรรมการได้ทราบเมื่อสิ้นปีการศึกษา						
49.	มีการนำผลการประเมินการนิเทศภายในโรงเรียนรายงานให้อำเภอบทราบ						

ขอขอบคุณที่กรุณาใช้เวลาทำการพิจารณาตอบแบบสอบถาม

(นายเดชา ทามนตรี)

ผู้วิจัย

จำนวนกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารและครูจําแนกตามโรงเรียน

ที่	โรงเรียน	กลุ่มตัวอย่าง		รวมกลุ่มตัวอย่าง
		ผู้บริหาร	ครู	
1.	โรงเรียนราษฎร์ศึกษา	7	11	18
2.	โรงเรียนกองทัพบกอุปถัมภ์	7	14	21
3.	โรงเรียนพิศาย	7	4	11
4.	โรงเรียนบํารุงวิทยา	7	10	17
5.	โรงเรียนพิชิตวิทยา	7	4	11
6.	โรงเรียนแสงวิทยา	7	9	16
7.	โรงเรียนไพฑูรย์วิทยา	7	18	25
8.	โรงเรียนจินต๊ะแก่งคอย	7	6	13
9.	โรงเรียนรอดณรงค์ศึกษา	7	4	11
10.	โรงเรียนโพธิ์ระวิทยา	7	5	12
11.	โรงเรียนเมธาวีรวิทย์วิทยา	7	16	23
12.	โรงเรียนวัฒนานุกูลวิทยา	7	19	26
13.	โรงเรียนกลั่นวิทยา	7	16	23
14.	โรงเรียนมัธยมอนุกูลวิทยา	7	16	23
15.	โรงเรียนจํารัสวิทยา	7	10	17
	รวม	105	162	267

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นายเดชา ทามนตรี
วันเดือนปีเกิด	10 กันยายน 2482
สถานที่เกิด	ตำบลไผ่ดำ อำเภอนองแคว จังหวัดสระบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	79 หมู่ที่ 1 ตำบลหนองสรวง อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี 18150
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ศึกษาธิการอำเภовิหารแดง
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สำนักงานศึกษาธิการอำเภовิหารแดง อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี 18150
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2501	ม. 6 จากโรงเรียนโยธินบูรณะ
พ.ศ. 2503	ป.กศ. จากโรงเรียนเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์
พ.ศ. 2507	พ.ม.
พ.ศ. 2517	กศ.บ. จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
พ.ศ. 2538	กศ.ม. จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร